Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului

(s.v. 18 martie / s.n. 31 martie)

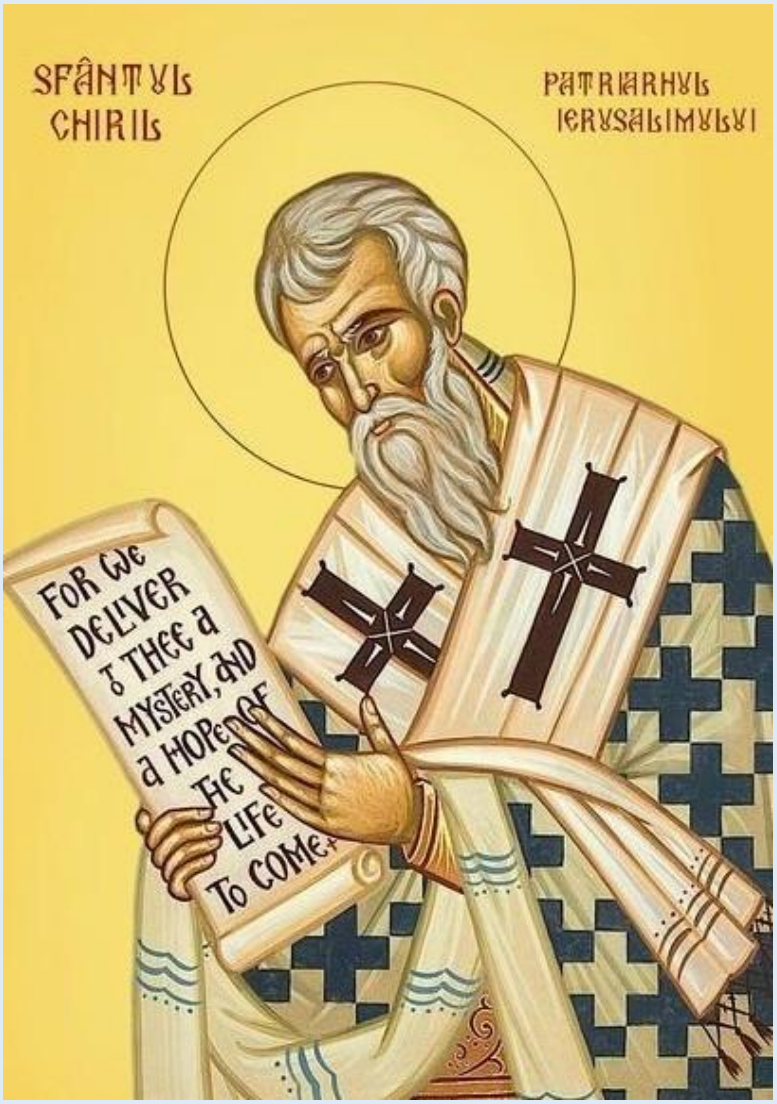

Materiale despre Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf.%20ier.%20Chiril%20al%20Ierusalimului

https://archive.org/details/@steaemy?query=Chiril+Ierusalimului

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Chiril

****

Sfântul Chiril s-a născut la Ierusalim în anul 315 după Hristos, în timpul domniei împăratului Constantin cel mare şi a murit în anul 386 după Hristos, în timpul domniei împăratului Teodosie cel mare. El a fost hirotonit preot la vârsta de treizeci şi unu de ani, la anul 346, fiind uns patriarh al Ierusalimului după

adormirea fericitului întru pomenire Maxim patru ani mai târziu, în 350. În zile-le acestui prea sfinţit arhiepiscop Chiril s-a făcut în Ierusalim un semn minunat pe cer, în ceasul al treilea din ziua a cincizecea, adică arătarea cinstitei Cruci care, strălucind deasupra Golgotei mai mult decât soarele, s-a întins foarte mult şi a ajuns până la muntele Eleonului (7 mai 351). El a fost de trei ori scos din scaunul său şi alungat în exil până când la sfârşit, sub domnia lui Teodosie, el a fost repus la cârma Bisericii Ierusalimului şi a mai trăit opt ani cu pace înainte de a se înfăţişa înaintea împăratului Hristos. Printre multele scrieri ale acestui sfânt părinte se numără Cuvântările catehetice, o lucrare de prim ordin care până în ziua de astăzi confirmă credinţa şi practica Sfintei noastre Ortodoxii.

Index

În această lună (martie), ziua a optsprezecea - Pomenirea celui între sfinţi părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului (Minei) 4
Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului 15
Imnografie 23
Vieţile Sfinţilor - Pomenirea celui între Sfinţi părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului (351-386) 24
Sinaxar - Pomenirea celui între sfinţi părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului 29
Sinaxar - Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului - 18 martie 33
Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului 35
Iulian Dumitraşcu - Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului; Duminica a 4-a din Post (a Sfântului cuvios Ioan Scărarul) 36
Proloagele - Pomenirea celui dintre Sfinţi părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului (386) 38
Sfântul Nicolae Velimirovici – Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului 43
Cântare de laudă la Sfântul Chiril al Ierusalimului 44
Cugetare 45
Luare aminte 46
Predică despre Împăratul care nu doreşte să Se apere cu puterea oştirilor Lui 46
Vieţile sfinţilor - Sfântul Chiril din Ierusalim (315-386) 48
Prof. dr. Remus Rus - Sfântul Chiril al Ierusalimului 50
Sinaxar - Sfântul Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului 54
Sfântul Chiril al Ierusalimului - Despre credinţă 59
Augustin Păunoiu - Sfântul celor trei exiluri Sfântul celor trei exiluri 64
Adrian Agachi - Dogmele ca bază a credinţei (I) 68
Adrian Agachi - Dogmele ca bază a credinţei (II) 72
Adrian Agachi - Crezul, „grăunte de muştar ce are în el o mulţime de ramuri“ (I) 76
Adrian Agachi - An omagial „Nu întreba numai unde este Biserica, ci Biserica sobornicească…“ 80

Ioan Buşagă - „Înnoiți-vă inima voastră ca să se facă veselie în ceruri!“ 84
Alexandru Briciu - Învățăturile pentru catehumeni ale Sfântului Chiril 88
Pr. Ioniță Apostolache - Theologica - Sfântul Chiril, păstor şi dascăl al creştinilor din primele veacuri 92
Wikipedia - Chiril al Ierusalimului 96
Orthodoxwiki - Chiril al Ierusalimului 99
Cărți traduse în limba română ale Sfântului Chiril al Ierusalimului 103
Icoane 106

În această lună (martie), ziua a optsprezecea - Pomenirea celui între sfinţi părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului (Minei)

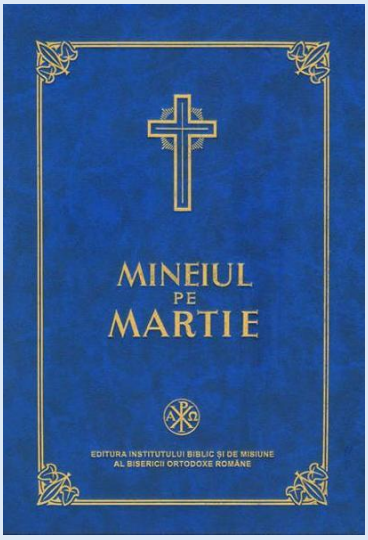

La Vecernie

La Doamne, strigat-am..., se pun **stihirile** pe 6: trei ale Triodului şi trei ale sfântului, glasul al 4-lea:

Podobie: Ca pe un viteaz...

Ca o stea ai răsărit, şi cu strălucirile sfinţitelor dogmelor tale, pe credincioşi i-ai luminat şi eresurile le-ai întunecat, şi desăvârşit le-ai surpat, şi ca o slugă înmulţind talantul, ce ţi s-a dat, bine ai plăcut Stăpânului, întru ale căruia mâini ai dat sfinţitul tău duh, Chirile de Dumnezeu cugetătorule.

Cu înţelepciunea cuvintelor, şi cu strălucirea vieţii tale, ca o stea mult-luminoasă ai strălucit în mijlocul soborului părinţilor, vrednicule de minune, cu vinele darului sugrumând pe Macedonie cel fără Dumnezeu, cel ce a hulit nebuneşte, şi arătat a nelegiuit către Sfântul şi Dumnezeiescul Duh, care toate le-a făcut cu viaţă.

Mintea cea prea vrăjmaşă a prea nebunului Manent o ai ruşinat, prea ales şi prea cu înţelepciune, mustrând cele pângărite învăţături ale nebuniei lui, începătorule al dascălilor, bună cuviinţa preoţilor, dumnezeiescule apărător al Bisericii lui Hristos. Pentru aceasta săvârşim bucurându-ne sfântă adormirea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor (a Născătoarei de Dumnezeu)

Cămară purtătoare de lumină fiind a Stăpânului, şi nor al Luminii celei înţelegătoare, care ai răsărit lumii, de Dumnezeu dăruită cu totul fără prihană; luminează cugetul şi trupul nostru, şi toate smintelile vicleanului, pierde-le, şi prin rugăciunea ta întăreşte gândul nostru.

A Crucii, a Născătoarei

Dacă Te-a văzut Doamne Fecioara şi Maica Ta, pe Cruce spânzurând, s-a spăimântat, şi privind, a zis: Ce Ți-au răsplătit Ție, cei ce s-au îndulcit cu darurile Tale cele multe, Stăpâne? Ci mă rog, să nu mă laşi pe mine singură în lume, ci grăbeşte de înviază, împreună înviind pe strămoşi.

La Utrenie

Canonul ierarhului şi ale Triodului după rânduiala lor.

Canonul ierarhului

facere a lui Teofan

Cântarea 1-a

Irmos: Pe voievozii cei tari, pe cele trei părţi ale sufletului; Cela ce Te-ai născut din Fecioară, întru adâncul nepătimirii îneacă-i, rogu-mă. Ca Ție ca întru o alăută, întru omorârea trupului să-Ți cânt cântare de biruinţă.

Împodobindu-ţi sufletul cu felurile bunătăţilor, l-ai făcut pe el primitor darurilor Duhului Sfânt, de unde ai izbucnit adâncul înţelepciunii, uscând noianurile eresurilor ierarhe Chirile.

Făcutu-ţi-ai mintea mai înaltă decât cele materialnice, arătându-te împreună locuitor cu slujitorii cei nematerialnici şi cu focul cuvintelor tale Chirile, ca o strălucire neadormită a Bisericii, ai ars toată materia eresurilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu miresmele cele dulci mirositoare ale graiurilor tale, pe cel numit cu numele nebuniei, ca pe un noroi nesuferit al tuturor eresurilor l-ai gonit departe, ca un păstor prea adevărat înțelepte, făcându-te ca o bună mireasmă lui Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Din noroiul patimilor, dintru întreit valul gândurilor, de săgeţile vicleanului, şi din toată asuprirea cea potrivnică, mântuieşte prea curată pe toţi, cei ce laudă naşterea ta cea negrăită, cu totul fără prihană, Stăpână.

Cântarea a 3-a

Irmos: Pentru că Biserica…

Strălucind cu strălucirile înţelepciunii celei duhovniceşti, luminat ai arătat celor de pe pământ cea întreită lumina Dumnezeieştii Treimi, prin care ne-am izbăvit dintru întunericul înşelăciunii, părinte Chirile.

Arătatu-te-ai alăută Preasfântului Duh, de Dumnezeu gânditorule, glăsuind versul arătării lui Hristos, pe care în două firi L-ai propovăduit, îndulcind sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Arătatu-s-a sufletul tău casă de sfinţenie, întru care Tatăl şi Fiul şi Duhul cel începător de viaţă, a locuit mai presus de fire, căruia îi cântăm: Sfânt eşti Doamne.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Nici mintea cerească nu poate tâlcui, cea mai presus de minte naşterea ta Fecioară prea curată, căci pe Cuvântul Minţii celei întâi L-ai zămislit în pântece, pe Cel ce toate a alcătuit cu cuvântul.

Irmosul: Biserica cea stearpă a născut din păgâni, şi adunarea cea cu mulţi fii a slăbit, minunatului Dumnezeului nostru să-i strigăm: Sfânt eşti Doamne.

Sedealna, glas. 8:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Cu înţelepciunea Cuvântului îmbogăţindu-te, ai izbucnit râurile dogmelor vieţii, şi tot cugetul celor bine credincioşi ai adăpat. Şi cu toiagul cel dumnezeiesc păstorindu-ţi turma, o ai hrănit în dumnezeiască verdeaţa cunoştinţei. Pentru aceasta te lăudăm ca pe un păstor şi mare învăţător, şi apărător al credinţei, ierarhe

Chirile, strigând: Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşale să dăruiască, celor ce cu dragoste prăznuiesc sfântă pomenirea ta.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Altă **Sedealnă**, glas. 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Limba ta înţelepte, cu suflările cele dumnezeieşti, a luminat pe noroade, a se închina unei Treimi nedespărţită după fire, iar împărţită după feţe. Pentru aceasta bucurându-ne, prăznuim prea sfântă pomenirea ta, punându-te înainte pururea rugător către Dumnezeu.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Marie, ceea ce eşti cinstit lăcaş al Stăpânului, ridică-ne pe noi cei căzuţi în prăpastia cumplitei deznădăjduiri, şi a greşalelor şi a necazurilor: Că tu eşti mântuirea păcătoşilor şi ajutătoare, şi folositoare tare, şi mântuieşti pe robii tăi.

A Crucii, a Născătoarei

Maica Ta cea prea curată, văzându-Te pe Tine Hristoase mort întins pe Cruce, striga: Fiul meu Cel fără de început cu Tatăl şi cu Duhul, ce este această negrăită a Ta rânduială ? Prin care ai mântuit Îndurate zidirea, cu mâna Ta cea prea cinstită.

Cântarea a 4-a

Irmos: Acoperit-au cerurile bunătatea Ta Hristoase şi pământul s-a umplut de mărirea Ta, pentru aceasta neîncetat strigăm: Slavă puterii Tale, Doamne.

Inima ta cuvioase primind curgerea înţelepciunii celei mai presus de lume, a izbucnit adâncul învăţăturii, cufundând minţile păgânilor.

O putere, o fiinţă şi voire a Dumnezeirii celei în trei Ipostasuri ai propovăduit Chirile, şi pârâul înşelăciunii mulţimii dumnezeilor l-ai uscat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca un înțelept şi de Dumnezeu învățat, cu fulgerele cuvintelor tale, arzând mintea cea noroioasă şi prea nebună a lui Manent, arătat o ai înfruntat.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Ca o mai înaltă decât toate făpturile, pe Făcătorul zidirii L-ai zămislit Curată, şi mai presus de fire ai născut pe Cel ce iarăşi a zidit firea noastră.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne lumina mea în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci dintru întunericul necunoştinței, pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Cu toiagul cinstitei înţelepciunii tale ierarhe, ai păscut turma ta lângă apa credinţei celei pravoslavnice, fericite Chirile.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cuvântul tău strălucindu-se de dumnezeiască lumină, a risipit negura necunoştinței, celor ce s-au luminat în Ierusalim, o, Chirile.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Noaptea patimilor, şi întunericul răutăților acoperă sufletul meu; ci mă luminează, rogu-mă ca ceea ce ai născut pe Dătătorul luminii, Preacurată.

Cântarea a 6-a

Irmos: Strigat-a mai-nainte…

Râu ca dintru alt Eden ai ieşit tu, plin fiind de apele cele curgătoare de viaţă ale Duhului, şi brazdele Bisericii le adăpi ierarhe.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu strălucirea graiurilor tale, mântuieşti poporul cel prea sfinţit din furtuna mării păgâneşti, chemându-l pe dânsul cu pravoslavie către limanul cel liniştit ierarhe.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Făcut-ai cerească firea cea pământească a oamenilor, şi o ai înnoit fiind stricată. Pentru aceasta cu neîncetate glasuri pe tine te cinstim, prea curată Fecioară.

Irmosul: Strigat-a mai-nainte închipuind îngroparea Ta cea de trei zile, proorocul Iona în chit rugându-se: Din stricăciune mă izbăveşte, Iisuse Împărate al puterilor.

Condac, glas 2:

Podobie: Cele de sus căutând de tot necazul ne izbăvim, de Dumnezeu Născătoare.

Tunetul cel dumnezeiesc, trâmbiţa cea duhovnicească, săditorule al bunei credinţe, şi izgonitorule al eresurilor, plăcutule al Treimii, mare arhiereule Chirile, cu îngerii împreună stând înainte, neîncetat roagă-te pentru noi toţi.

Sinaxar

Întru această lună în 18 zile. Pomenirea celui dintru Sfinţi părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului.

Stih: Intră, câştig din talanturi aducând,
Întru bucuria Domnului tău Chirile intrând,
În a optsprezecea moartea cea negrită.
A luat pe Chiril mutându-l la viaţa cea fericită.

Acesta a fost din părinţi blagocestivi, şi cinstind pravoslavnica credinţă cea creştinească. Deci creştea şi el întru asemenea nevoinţă şi învăţătură pe vremea împărăţiei lui Constanţie.

De aceea mutându-se episcopul Ierusalimului către viaţa cea veşnică, s-a învrednicit fericitul acesta Chiril, a lua darul Episcopiei, nevoindu-se cu osârdie pentru apostoleştile dogme.

Iar având scaunul Cezareei Palestinei, Acachie şi fiind caterisit de la sardicescul Sobor, căci nu vrea să zică pe Fiul, că este de o fiinţă cu Tatăl, şi neprimind judecata, ce s-a făcut de dânşii, ci aflându-se încă silniceşte în scaun, fiind cunoscut împăratului şi având de la dânsul putere, a scos pe fericitul Chiril din scaunul lui şi l-a gonit din Ierusalim. Iar Chiril mergând la Tarson, s-a însoţit cu minunatul Siluan.

De aceea strângându-se Sobor în Seleucia pentru acelaşi eres al lui Acachie, a fugit Acachie, şi a alergat la Constantinopol şi a întărâtat mânia împăratului asupra lui Chiril cu cuvinte, şi a făcut, de l-a izgonit.

De aceea murind Constanţie şi luând Iulian împărăţia şi trăgând către sine cu bine pe toţi episcopii, ce erau izgoniţi de Constanţie de pe la biserici, a poruncit să-şi vină fiecare şi la scaunul său. Aşadar şi acesta cu ceilalţi şi-au luat iarăşi scaunul, păstorindu-şi bine turma şi cu plăcerea lui Dumnezeu, şi lăsând la biserică pomenire învăţăturile cele spre întărirea credinţei, ce a făcut, şi trăind puţină vreme după întoarcerea sa, a răposat cu fericire.

Deci era la chipul trupului om de mijloc la vârstă, galben la faţă, cu părul lung. Cu nasul picat, lat la obraz şi rotund, cu sprâncenele întocmite şi aduse, cu barba albă şi deasă şi îngemănată şi la toată firea asemăna a om prost.

Tot în această zi, zece mii de mucenici, tăindu-li-se grumazii s-au săvârşit.

Stih: La zece mii de mucenici grumazii tăindu-li-se.
Unde-s îngerii cei cu zece mii de ochi, sunt mutându-se.

Tot în această zi, pomenirea Sfinţilor mucenici Trofim şi Evcarpion cei din Nicomidia.

Stih: Roada cuptorului hrană nesfârşită au aflat.
Evcarpion şi Trofim purtătorii de nevoinţe cu adevărat.

Când era învăpăiata goană asupra creştinilor, în Nicomidia în vremea împăratului Maximiam, atunci prinzând pe creştini îi punea prin închisori, şi după aceea prin multe cercetări şi munci judecându-i câţi rămâneau până în sfârşit întru credinţa lui Hristos, erau daţi morţii.

Deci pe acea vreme erau şi aceşti mucenici a lui Hristos, Trofim şi Evcarpion, care fiind tari cu trupul şi îndrăzneţi, şi număraţi în ceata ostăşească. Pentru aceasta erau şi gonaci, şi foarte vrăjmaşi lui Hristos şi creştinilor strângându-i pe ei şi punându-i pe la închisori. Căci luase de la tirani toată stăpânirea asupra creştinilor, şi pe câţi voiau ei îi munceau. Iar altora iarăşi voind le făcea bine. Deci aceştia mergând oarecând ca să prindă pe oarecarii creştini, au văzut un nor de foc, care să arăta ca o mare văpaie pogorându-se din cer asupra lor.

Au auzit încă şi un glas zicându-le: *Pentru ce vă siliţi voi să îngroziţi slugile mele? Nu vă înşelaţi, căci, nimenea poate a avea putere asupra celor ce cred întru mine. Iar mai vârtos voi lipiţi-vă de robii mei şi veţi câştiga Împărăţia Cerurilor.*

Acest glas după ce l-au auzit aceştia, ce mai-nainte era obraznici, cruzi, şi trufaşi asupra creştinilor, îndată au căzut la pământ, neputând nici ochii să-i ridice ca să vadă, nici să sufere tunătorul acela ceresc glas. Ci zăcând pe pământ nu-

mai aceasta zicea: Cu adevărat mare este Dumnezeul, ce s-a arătat nouă astăzi şi fericiţi vom fi noi dacă ne vom face slugile lui.

Deci în vremea ce ei vorbeau acestea cu frică şi cu cutremur, s-a despicat în două acel nor de foc, şi a stătut lor pe de o parte şi pe de alta. Şi iarăşi a ieşit alt glas din nor zicându-le: *Ridicaţi-vă în sus, şi pentru că vă pocăiţi de înşelăciunea voastră, iată se iartă vouă păcatele voastre.*

Şi sculându-se ei, au văzut că sta în mijlocul norului, oarecare bărbat cu haine albe îmbrăcat şi prea frumos, şi multă mulţime stând împrejurul lui. Şi înspăimântându-se de acea privire, ca dintru o gură au strigat, primeşte-ne Doamne şi pe noi, că multe şi nenumărate am greşit ţie, cu cele ce te-am mâniat pe tine singur adevăratul Dumnezeu, şi pe creştinii robii tăi cei ce te cred i-am necinstit. Acestea zicându-le ei îndată norul întru una făcându-se, s-a suit la cer.

Iar ei mult plângând s-au întors, şi pe câţi creştini au aflat prin închisori, lepădând toată temerea şi frica, ca pe nişte fraţi îi săruta şi li se închina, şi dezlegându-le legăturile le zicea: să se ducă pe la casele lor.

Acestea auzindu-le stăpânitorul, foarte s-a tulburat asupra lor, şi aducându-i de faţă, îi întreba pricina. Iar ei spunându-i cu de-amănuntul toată acea vedenie, a poruncit stăpânitorul să fie spânzuraţi pe lemne, şi aceasta făcându-se să li se strujească coastele cu cângi de fier, şi apoi să se frece peste răni cu țesături de păr.

Iar ei vitejeşte răbdând muncile acestea, se rugau lui Dumnezeu veselindu-se şi mulţumindu-i. Pentru care spre mai mare mânie pornindu-se stăpânitorul, a poruncit ca să se gătească un cuptor ars, în mijlocul cetăţii Nicomidiei şi întru acela să fie aruncaţi sfinţii.

Şi aceasta făcându-se, intrând sfinţii în cuptor, întru acela s-au îmbrăcat de sus cu cununa muceniciei.

Tot în această zi, pomenirea Mariei, sora Sfântului Lazăr când a uns picioarele Domnului cu nard şi le-a şters cu părul capului ei.

Stih: Femeia cu ungeri de nard pe tine Hristoase este cinstind,
Căreia ştergătorul era, părul cu care au fost picioarele tale ştergând.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: Cei trei tineri în Babilon, porunca tiranului nebunie socotind-o, în mijlocul văpăii au strigat: Bine eşti cuvântat, Doamne Dumnezeul părinţilor noştri.

Având în cugetul tău focul temerii celei dumnezeieşti părinte, materia dulceților o ai ars, cântând: Bine eşti cuvântat, Doamne Dumnezeul părinţilor noştri.

Văpaia patimilor stingându-o cu lacrimile fericite, ai păzit lumina sufletului tău nestinsă, strigând: Bine eşti cuvântat, Doamne Dumnezeul părinţilor noştri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Având în sufletul tău darul Duhului ca o apă vie, ai izvorât râuri de învățături de Dumnezeu cugetătorule, adăpând Biserica ceea ce cu pravoslavie te cinsteşte pe tine, părinte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Sfântul Domnul Dumnezeul nostru, care locuieşte întru sfinți, Cel ce şi-a împrumutat luişi trup din trupul tău, cu totul te-a sfinţit pe tine Născătoare de Dumnezeu.

Cântarea a 8-a

Irmos: Izbăvitorule al tuturor…

Lepădând dormitarea lenevirii de pe genele sufletului tău fericite ai adormit acum cu somnul, care se cuvine dreptţilor şi către ziua luminii celei neîncetate te-ai mutat.

Cu fulgerele cuvintelor tale pururea pomenite, ai ars eresurile cele uscăcioase şi pe cei credincioşi i-ai luminat, a se închina Unei Treimi în trei fețe, ceea ce este întru o Unime a firii.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Prin postnicie sfințindu-te pe sine-ți, ca un ierarh dumnezeiesc, ca un slujitor al Tainelor celor negrăite, ai adus jertfă fără de sânge, Celui ce S-a omorât pentru tine, Chirile.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Izbăvindu-ne din blestemul strămoaşei, prin tine curată Maica lui Dumnezeu, binecuvântată Stăpână, Fecioară prea proslăvită, binecuvântăm, închinându-ne prea sfintei naşterii tale.

Irmosul:

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Izbăvitorule al tuturor Atotputernice, pe cei ce se ţineau de buna credinţă, în mijlocul văpăii pogorându-Te i-ai rourat, şi i-ai învăţat să cânte: toate lucrurile binecuvântaţi şi lăudaţi pe Domnul.

Cântarea a 9-a

Irmos: Eva adică prin…

Dorind ierarhe, ca să vezi negrăită slava lui Hristos, te-ai sârguit a omorî patimile cele stricătoare de suflet ca să faci inima ta vas al înţelepciunii celei îndumnezeite şi mai înalte. Pentru aceasta pe tine cu credinţă toți te fericim.

Hristos Soarele, ca pe o stea mult luminoasă, te-a pus pe tine Chirile, întru înălţimea Bisericii, ca să luminezi cu razele dumnezeieştilor dogme inimile credincioşilor, celor ce săvârşesc pomenirea ta cea purtătoare de lumină cuvioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Împreună vorbitor şi împreună slujitor te-ai făcut cu îngerii, căci ca un fără de trup, viețuind pe pământ, te-ai arătat părtaş cu cuvioşii, şi întru o stare cu ierarhii, cu care împreună dănţuind, adu-ți aminte şi de noi, părinte.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Inima mea, care este stearpă de dumnezeieşti bunătăți, arată-o aducătoare de roduri, prea curată Fecioară, ca una ce te-ai născut din cea stearpă, prin voirea Celui ce face toate cu amenințarea; ca să te laud pe tine prea cântată, Născătoare de Dumnezeu.

Irmosul: Eva adică prin boala neascultării, blestem înlăuntru a adus. Iar tu Fecioară de Dumnezeu Născătoare, prin odrasla purtării în pântece, lumii binecuvântării ai înflorit: Pentru aceasta toţi te mărim.

Luminânda glasului de 3 ori şi Stihoavna Triodului. Şi cealaltă slujbă a Utreniei după rânduială şi Otpustul.

Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului

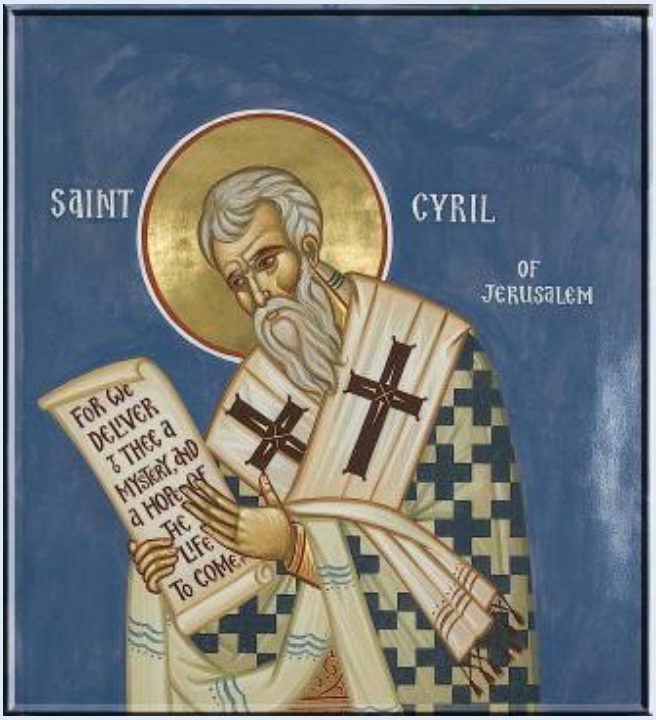

Canon de rugăciune la Sfântul ierarh Chiril, patriarhul Ierusalimului -18 martie - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=e6T1MR3cdQs

***

Troparul Sfântului ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului, glasul al 4-lea: Îndreptător credinţei şi chip blândeţelor, învăţător înfrânării te-a arătat pe tine, turmei tale, adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai dobândit cu smerenia cele înalte şi cu sărăcia cele bogate; părinte ierarhe Chiril, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

facere a lui Teofan

Cântarea 1

Irmos: Pe voievozii cei tari, pe cele trei părţi ale sufletului, îneacă-i, te rog, în adâncul nepătimirii, Cel ce Te-ai născut din Fecioară, ca, întru omorârea trupului, să-Ţi cânt Ţie, ca dintr-o alăută, cântare de biruinţă.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Împodobindu-ţi sufletul cu gândurile faptelor bune, l-ai făcut primitor al harurilor Duhului Sfânt. Pentru aceasta, ai dat afară adâncuri de înţelepciune şi ai uscat noianurile ereziilor, Sfinte părinte Chiril.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Făcutu-ţi-ai mintea mai înaltă decât lucrurile materiale arătându-te împreună trăitor cu slujitorii cei nematerialnici; şi cu focul cuvintelor tale, ai ars toată materia eresurilor, Sfinte Chiril, strălucirea neadormită a Bisericii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu miresmele plăcut mirositoare ale cuvintelor tale, înţelepte, ai alungat pe cel numit cu numele nebuniei, cel ce era întocmai ca un noroi nesuferit al tuturor eresurilor, păstor adevărat făcându-te, ca o bună mireasmă a lui Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Din noroiul patimilor, din întreitul val al gândurilor, de săgeţile vicleanului şi din toată asuprirea cea potrivnică, miluieşte, prea curată, pe toţi cei ce laudă naşterea ta cea de negrăit, Stăpână cu totul fără prihană.

Cântarea a 3-a

Irmos: Pentru că Biserica...

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucind de luminile înţelepciunii duhovniceşti, ai arătat în chip luminat celor de pe pământ Lumina cea întreită a Preasfintei Treimi, părinte, prin care am scăpat din întunericul înşelăciunii.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Alăută a Preasfântului Duh te-ai arătat, cugetătorule de Dumnezeu, lăsând să răsune cântarea arătării lui Hristos, pe care L-ai propovăduit în două firi, desfătând sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Sufletul tău s-a arătat casă a sfinţeniei, întru care a locuit mai presus de fire Tatăl şi Fiul şi Duhul cel începător de viaţă, căruia cântăm: Sfânt eşti, Doamne!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Nici chiar o minte cerească nu poate tâlcui naşterea ta cea mai presus de fire, Fecioară; că ai zămislit în pântece, curată, pe Cuvântul Minţii celei dintâi, pe Cel ce toate le-a alcătuit cu cuvântul.

Irmosul: Pentru că Biserica cea stearpă a născut fii din păgâni şi adunarea cea cu mulţi fii a slăbit, minunatului Dumnezeului nostru să strigăm: Sfânt eşti, Doamne!

Cântarea a 4-a

Irmos: Acoperit-a cerurile bunătatea Ta, Hristoase şi pământul s-a umplut de Slava Ta. Pentru aceasta, neîncetat strigăm: Slavă puterii Tale, Doamne!

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Inima ta, cuvioase, primind izvorul înţelepciunii celei mai presus de lume, a scos la iveală adâncul de învăţătură, scufundând minţile celor nelegiuiţi.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

O singură putere, o singură fiinţă şi o singură voire a Dumnezeirii celei în Trei Ipostasuri ai propovăduit, Sfinte părinte Chiril şi pârâul înşelăciunii celei idoleşti l-ai nimicit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mintea cea murdară şi nebună a lui Manent, fericite, arzând-o cu sclipirile cuvintelor tale, ca un înţelept şi de Dumnezeu învăţat, l-ai înfruntat cu putere.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Ca ceea ce eşti mai presus de toate făpturile, Curată, ai zămislit pe Făcătorul zidirii şi L-ai născut mai presus de fire; pe Cel ce iarăşi a zidit firea noastră.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumină în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci dintru adâncul necunoştinţei pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu toiagul cinstitei tale înţelepciuni, ierarhe, turma ta la apa credinţei ai păscut-o, prea fericite părinte Chiril.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cuvântul tău, strălucind de Lumina cea dumnezeiască, a risipit negura necunoştinţei celor ce s-au luminat în Ierusalim, o, Sfinte Chiril!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Noaptea patimilor şi întunecimile răutăţilor acoperă sufletul meu; ci, te rog, luminează-mă pe mine, tu, care ai născut pe Dătătorul luminii, Preacurată.

Cântarea a 6-a

Irmos: Strigat-a mai înainte...

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un râu dintr-un alt Eden ai ieşit, plin fiind de apele cele curgătoare de viaţă ale Duhului şi brazdele Bisericii le-ai adăpat, ierarhe.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu flacăra cuvintelor tale ai scăpat din furtuna mării nelegiuirii poporul, prea sfinţite, chemându-l pe dânsul, cu dreapta credinţă, la Limanul cel liniştit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Firea cea pământească a oamenilor tu ai făcut-o cerească, prea curată şi stricată fiind ea, ai înnoit-o cu adevărat. Pentru aceasta, cu neîncetate glasuri te cinstim, Fecioară.

Irmosul: Strigat-a mai înainte, închipuind îngroparea Ta cea de trei zile, proorocul Iona în chit rugându-se: din stricăciune scoate-mă, Iisuse, Împărate al Puterilor.

Condac, glasul al 2-lea:

Podobie: Cele de sus căutând de tot necazul ne izbăvim, de Dumnezeu Născătoare.

Tunet dumnezeiesc, trâmbiţă duhovnicească, săditorule al dreptei credinţe şi stârpitorule al eresurilor, plăcutule al Preasfintei Treimii, arhiereule mare, Sfinte Chiril, cu îngerii împreună stând înainte, neîncetat roagă-te pentru noi toţi.

Cântarea a 7-a

Irmos: Cei trei tineri în Babilon, porunca tiranului nebunie socotind-o, în mijlocul văpăii au strigat: Binecuvântat eşti Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Focul temerii de Dumnezeu avându-l tu, părinte, în cugetul tău, materia dulceţilor ai ars-o, cântând: Binecuvântat eşti Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu lacrimile stingând tu văpaia patimilor, fericite, ai păzit focul sufletului tău nestins, strigând: Binecuvântat eşti Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Harul Duhului Sfânt avându-l în suflet ca o apă vie, cugetătorule de Dumnezeu, ai izvorât, părinte, râuri de învăţături, adăpând Biserica ce cu credinţă te cinsteşte pe tine.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cu totul te-a sfinţit pe tine, Născătoare de Dumnezeu, Sfântul cel ce Şi-a clădit Lui însuşi Trup din trupul tău, Domnul, Cel ce locuieşte întru Sfinţi, Dumnezeul nostru.

Cântarea a 8-a

Irmos: Izbăvitorule al tuturor...

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Îndepărtând dormitarea lenevirii de pe genele sufletului tău, fericite, ai adormit acum somnul care se cuvine drepţilor şi către ziua Luminii celei neînserate te-ai mutat.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu fulgerele cuvintelor tale ai ars eresurile cele pline de uscăciune, pururea pomenite, Sfinte ierarhe Chiril şi pe credincioşi ai luminat să se închine Preasfintei Treimi, care după Feţe este Treime, iar după Fire este Unime.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Jertfă aducându-te pe tine însuţi, prin ostenelile tale, Celui ce a primit a fi omorât pentru tine, te-ai junghiat fără de sânge, ca un slujitor dumnezeiesc al Tainelor celor de negrăit, părinte Chiril.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Izbăvindu-ne de blestemul strămoaşei prin tine, curată Maică a lui Dumnezeu, binecuvântată Stăpână, te binecuvântăm, Fecioară prea mărită, închinându-ne Preasfintei naşterii tale.

Irmosul:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Izbăvitorule al tuturor, Atotputernice, pe cei ce se ţineau în dreapta credinţă, în mijlocul văpăii pogorându-Te, i-ai rourat şi i-ai învăţat să cânte: toate lucrurile, binecuvântaţi şi lăudaţi pe Domnul!

Cântarea a 9-a

Irmos: Eva, adică, prin boala...

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dorind să vezi slava cea de negrăit a lui Hristos, ierarhe, te-ai sârguit să omori patimile cele stricătoare de suflet şi să faci inima ta vas al înţelepciunii celei mai bune şi mai înalte. Pentru aceasta, toţi cu credinţă te fericim pe tine.

Stih: ***Sfinte părinte Chiril, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Soarele Hristos, ca pe o stea mult luminoasă te-a pus pe tine, Sfinte Chiril, în înălţimea Bisericii, ca să luminezi cu razele dumnezeieştilor învăţături inimile credincioşilor, celor ce săvârşesc pomenirea ta cea purtătoare de lumină, cu-vioase.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Împreună vorbitor şi împreună slujitor te-ai făcut cu îngerii; căci tu, ca unul fără de trup vieţuind pe pământ, părinte, te-ai arătat părtaş laolaltă cu cuvioşii şi pe aceeaşi treaptă cu ierarhii; cu aceştia împreună dănţuind, adu-ţi aminte şi de noi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Inima mea cea stearpă de dumnezeieştile fapte bune, arat-o aducătoare de roade, prea curată Fecioară, ca una care te-ai născut din cea stearpă, prin voinţa Celui ce face toate cu putere; ca să te laud pe tine, ceea ce eşti prea lăudată.

Irmosul: Eva, adică, prin boala neascultării, blestemul înăuntru a adus. Iar tu, Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, prin Odrasla cea purtată de tine în pântece, lumii Binecuvântare ai înflorit. Pentru aceasta, cu toţii te mărim.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Cu Înţelepciunea Cuvântului îmbogăţindu-te, ai dat afară râurile învăţăturilor vieţii şi ai adăpat tot cugetul celor binecredincioşi; şi cu toiag dumnezeiesc păstorindu-ţi turma, ai hrănit-o în dumnezeiasca livadă a cunoştinţei. Pentru aceasta, te lăudăm ca pe un păstor şi mare învăţător şi apărător al credinţei, Sfinte ierarhe Chiril, strigând: roagă-te lui Hristos Dumnezeu să dăruiască iertare de greşeli celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sedelna, glasul 1:

Limba ta, înţelepte, cu insuflări dumnezeieşti a luminat popoare să se închine Singurei Sfintei Treimi, Celei Nedespărţite după Fire, dar împărţită după Feţe. Pentru aceasta, bucurându-ne, prăznuim noi prea sfântă pomenirea ta, punându-te înainte pururea rugător către Dumnezeu.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul 1:

Marie, ceea ce eşti cinstit vas al Stăpânului, ridică-ne pe noi, cei căzuţi în prăpastia cumplitei deznădăjduirii, a greşelilor şi a necazurilor şi ne scoate din

greşelile lenevirii, ca să te mărim pe tine, singura atotmilostivă, nădejdea robilor tăi.

Sedelna Sfintei Cruci şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul 1:

Maica Ta cea prea curată, văzându-Te pe Tine, Hristoase, mort, întins pe Cruce, a strigat: Fiul meu, Cel împreună fără de început cu Tatăl şi cu Duhul, ce este această negrăită rânduială a Ta, prin care ai mântuit zidirea cea făcută cu înţelepciune de mâinile Tale cele fără de prihană?

Imnografie

Condacul Sfântului ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului: Tunet dumnezeiesc, trâmbiţă duhovnicească, săditorule al dreptei credinţe şi stârpitorule al eresurilor, plăcutule al Preasfintei Treimii, arhiereule mare, Sfinte Chiril, cu îngerii împreună stând înainte, neîncetat roagă-te pentru noi toţi.

Troparul Sfântului ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului: Îndreptător credinţei şi chip blândeţelor, învăţător înfrânării te-a arătat pe tine, turmei tale, adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai dobândit cu smerenia cele înalte şi cu sărăcia cele bogate; părinte ierarhe Chiril, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

(Video) Troparul Sfântului ierarh Chiril al Ierusalimului - Interpret: Otilia Simeria:
https://doxologia.ro/tropare/video-sfantul-ierarh-chiril-al-ierusalimului-tropar

Vieţile Sfinţilor - Pomenirea celui între Sfinţi părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului (351-386)

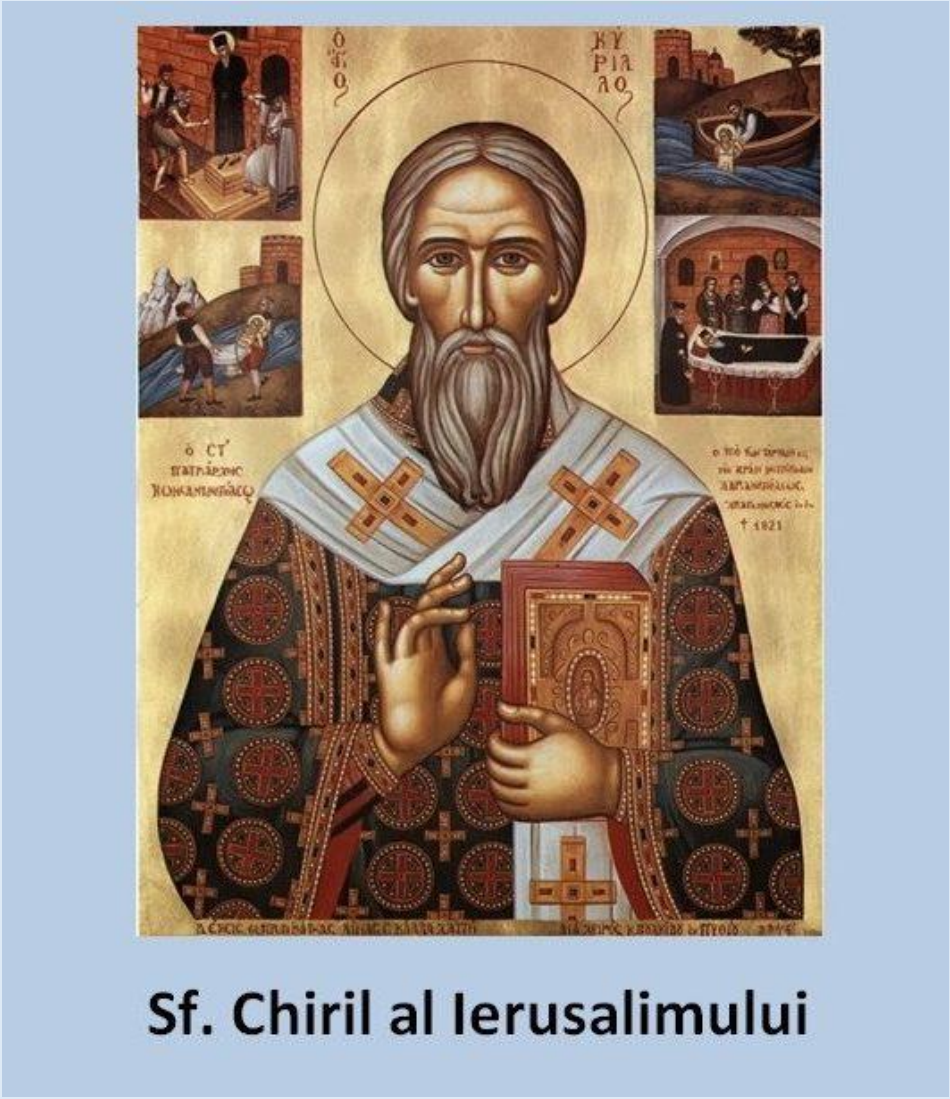

Cuvant Ortodox - Sfântul sfinţit Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului - 18 martie: https://www.youtube.com/watch?v=T1qoOmDnJCc

***

Sfântul Chiril, născându-se din părinţi dreptcredincioşi şi crescând întru dreapta credinţă, s-a făcut monah pe vremea marelui Constantin (306-337). După aceea, în vremea împărăţiei fiului său Constanţiu (337-361), fericitul Maxim, arhiepiscopul Ierusalimului (333-350), ducându-se din viaţa aceasta la viaţa cea fără de moarte, Sfântul Chiril s-a ridicat în locul lui la scaun şi s-a arătat iscusit apărător al apostoleştilor dogme, cu râvnă biruind eresurile lui Arie, ale lui Macedonie şi ale lui Manent. Pentru aceasta era urât de arhiereii eretici, precum şi de Acachie, arhiepiscopul Cezareei Palestinei, de la care mai pe urmă a suferit şi izgonire.

În zilele acestui prea sfinţit arhiepiscop Chiril s-a făcut în Ierusalim un semn minunat pe cer, în ceasul al treilea din ziua a cincizecea, adică arătarea cinstitei Cruci care, strălucind deasupra Golgotei mai mult decât soarele, s-a întins foarte mult şi a ajuns până la muntele Eleonului.

Pentru acea minune Sfântul Chiril a înştiinţat prin scris pe împăratul Constanţiu, sfătuindu-l spre dreapta credinţă. Căci acel împărat, abătându-se din calea dreptei credinţe, a căzut în credinţa cea rea a lui Arie şi ajuta ereticilor, iar celor dreptcredincioşi le făcea rău.

Cel mai sus pomenit Acachie, având în ajutor pe împăratul, s-a sculat pentru două pricini împotriva Sfântului Chiril. Întâi, pentru că eresul era mustrat de sfântul, iar al doilea, fiindcă nu voia Chiril să se supună lui. Căci, într-acele vremi, Ierusalimul fiind pustiit şi micşorat de necredincioşii împăraţi şi scaunul arhiepiscopiei Ierusalimului era foarte înjosit sub stăpânirea mitropolitului Cezareei Palestinei.

Deci prea sfinţitul Chiril, văzând că Acachie, mitropolitul Cezareei, este socotit eretic şi de sinodul local al Sfinţilor Părinţi din Sardica, mai înainte biruit, şi nu după canoanele bisericeşti, ci după împărătească stăpânire ţinea rânduiala Mitropoliei, nu voia să se supună aceluia, ci încă şi mustra răutatea lui, de vreme ce mai mult ca muncitorii, decât ca păstorii, îşi ţinea scaunul.

Despărţindu-se Sfântul Chiril de Mitropolia Cezareei, voia ca scaunul Ierusalimului să fie înaintea celui al Cezareei, ca cel dintâi, de vreme ce Biserica Ierusalimului era maică a tuturor Bisericilor. Şi, pe lângă aceasta, soborul din Sardica care a biruit pe Acachie, a dat începătoria în mâna fericitului Maxim, arhiepiscopul Ierusalimului, care a fost mai înainte de Sfântul Chiril.

Deci Acachie, umplându-se de mânia răutăţii, a găsit asupra lui o pricină ca aceasta: S-a întâmplat în Ierusalim un an de mare foamete, încât alerga tot poporul la prea sfinţitul Chiril, fericitul arhiepiscop, cerând de la dânsul hrană, în nevoia cea de foamete ce venise asupra lor. Iar el, fiind milostiv, şi-a cheltuit toate ale sale, spre hrănirea lor. Dar, de vreme ce s-a lungit acea foamete şi nu era cu ce să hrănească pe oamenii care se topeau de foame, a început sfântul a vinde lucrurile bisericeşti, aurul, argintul şi cele mai scumpe perdele. Cu acel preţ cumpărând grâu, îl împărţea la popor.

Şi s-a auzit atunci vestea că o femeie s-ar fi văzut umblând prin cetate, într-o sfinţită îmbrăcăminte bisericească, şi jucând, după obiceiul petrecerilor sale. Întrebând-o de unde a luat acea sfinţită îmbrăcăminte, ea a zis: "Am cumpărat-o din târg, de la cutare neguţător", spunând numele. Iar întrebând pe neguţător, acesta a spus: "Arhiepiscopul mi-a dat-o s-o vând".

Acele lucruri, dacă au fost adevărate ori nu, nu se pot dovedi însă acea veste a ajuns la mitropolitul Acachie. Deci acela, aflând-o ca o pricină binecuvântată, a adunat sinodul său şi pe fericitul Chiril, ca pe cel ce vinde cele sfinte spre necinstire şi batjocură, l-au judecat a fi vrednic de izgonire. ***Deci, câştigând putere de la cei de acelaşi eres, a scos ereticul pe cel dreptcredincios, cel fără de canoane, pe Sfântul Chiril, arhiereul cel cu canoane, de pe scaunul lui şi cu sila l-a izgonit din hotarele Ierusalimului.***

Sfântul Chiril s-a dus în Antiohia, după aceea în Tars, la fericitul Silvan, episcopul, şi petrecea la dânsul. Pe acesta, văzându-l greşind puţin în unele dogme ale credinţei, l-a îndreptat şi desăvârşit l-a povăţuit la dreapta credinţă.

De acest lucru auzind Acachie, a scris lui Silvan, înştiinţându-l despre lepădarea lui Chiril, ca să-l izgonească de la sine sau să nu-l lase a lucra cele sfinţite. Dar Silvan nu ascultă pe Acachie, pentru că îl ştia pe Sfântul Chiril bărbat drept credincios, sfânt şi învăţător, izgonit fără de vină, din răutate şi zavistie, şi de ale cărui învăţături toată mulţimea dreptcredincioşilor se ţinea foarte bine.

După aceea, făcându-se sinod local în Seleucia, unde se adunaseră o sută cincizeci de episcopi, Acachie susţinea să nu se înceapă sinodul, până ce mai întâi nu va fi izgonit Chiril din sinod, ca un lepădat.

La aceasta neînvoindu-se mulţi episcopi, Acachie s-a despărţit de ei şi s-a dus la Constantinopol, la Eudoxie, patriarhul arian, şi la împăratul Constanţiu şi clevetea asupra episcopilor care se adunaseră în Seleucia, numind acel sinod local adunare de oameni pierzători, care nu spre folos, ci spre vătămarea bisericească s-ar fi adunat. Şi mai vârtos a pornit pe împăratul spre mânie împotriva Sfântului Chiril, zicând că un veşmânt mai scump, ţesut cu aur - pe care fericitul întru pomenire, marele Constantin, îl dăduse lui Macarie, arhiepiscopul Ierusalimului (314-333) ca să se îmbrace cu el când săvârşeşte taina Botezului - Chiril l-a vândut în târg şi a ajuns la un om care face jocuri în privelişte. Deci împăratul, mâniindu-se, a condamnat pe Sfântul Chiril la surghiunie.

După câtăva vreme, murind împăratul Constanţiu, a luat împărăţia Iulian Paravatul (361-363), care la început s-a prefăcut dreptcredincios şi bun. Căci toate judecăţile lui Constanţiu stricându-le, elibera de la surghiun pe toţi episcopii cei dreptcredincioşi care se izgoniseră de Constanţiu.

Atunci şi Sfântul Chiril, fiind întors de la pedeapsă, iarăşi şi-a luat scaunul său.

Iar după ce Iulian s-a întărit la împărăţie, s-a lepădat de Hristos şi a dăruit iudeilor mare libertate, poruncindu-le acelora ca în Ierusalim, în locul bisericii

lui Solomon, să-şi zidească biserica nouă, ajutându-le cu dăjdiile poporului care se dau împăratului.

Începându-se lucrul acela de Dumnezeu urât, Sfântul Chiril ca un prooroc grăia către ai săi, că se vor împlini cu adevărat cuvintele lui Hristos, căci nu va rămâne piatră pe piatră. Ba încă se ruga Stăpânului Hristos ca să nu lase pe vrăjmaşii Săi să ducă la săvârşire lucrul început şi degrabă să le curme izvodirea lor şi să le strice sfatul. Şi a auzit Domnul rugăciunea robului Său, iar prooroceştile lui cuvinte cele grăite le-a adus la împlinire fără de zăbavă. Pentru că într-o noapte s-a făcut mare cutremur de pământ şi a surpat temelia, dar nu numai acele pietre pe care atunci iudeii le puseseră, ci şi cele mai de demult, pe care cândva Solomon le întemeiase, împreună cu cealaltă nouă zidire; şi ca pe nişte praf le-a vânturat de la locul acela, cu dumnezeiasca putere cea nevăzută. După ce s-a făcut ziua, mulţi s-au adunat acolo, mirându-se de minunea ce se făcuse.

Apoi, gândind iudeii să se apuce de lucrul acela, deodată a căzut foc din cer şi a ars toate uneltele cele de lucru şi frică mare a cuprins pe toţi iudeii.

Iar în noaptea următoare semnul Sfintei Cruci s-a arătat pe hainele iudeilor, care nicidecum nu puteau să se şteargă sau să se spele.

După acea minune, Sfântul Chiril, a cărui proorocie s-a împlinit, a fost izgonit iarăşi din scaun.

După dânsul, precum se pare, Chiriac a ocupat scaunul sfântului, care mai înainte, în iudaism, se numea Iuda şi care a arătat cinstita Cruce Sfintei împărătese Elena; iar din Sfântul Botez s-a numit Chiriac.

Deci, după izgonirea Sfântului Chiril, puţină vreme ocupând scaunul Ierusalimului, a pătimit pentru Hristos de la Iulian călcătorul de lege, precum se scrie despre dânsul în 28 de zile ale lui octombrie.

Iar după ce a pierit cel fărădelege, Sfântul Chiril iarăşi şi-a primit scaunul său.

Apoi, după câtăva vreme, arienii iarăşi întărindu-se pe vremea împărăţiei lui Valens (364-378), Sfântul Chiril a fost izgonit a treia oară pentru dreapta credinţă, pentru că foarte mult se împotrivea ereticilor, biruindu-i prin dreapta credinţă.

Iar după ce a pierit rău Valens împăratul cel rău credincios, iar Teodosie cel mare a primit după dânsul împărăţia (379-395), Sfântul Chiril s-a întors la scaunul său cu cinste şi a stat pe dânsul opt ani netulburat şi, bine păstorind

Biserica lui Hristos şi lăsând scrieri folositoare Bisericii, s-a odihnit întru Domnul.

Sinaxar - Pomenirea celui între sfinţi părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului

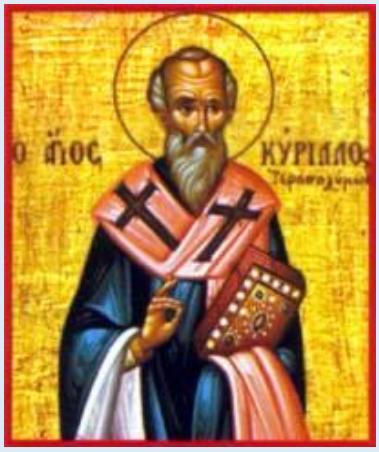

În această lună (martie), în ziua a optsprezecea, pomenirea celui între sfinţi părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului.

Sfântul Chiril s-a născut din părinţi evlavioşi, care mărturiseau credinţa creştină. De mic copil a fost crescut şi el în nevoinţe asemănătoare, pe vremea împăratului Constantin.

Când, mai târziu, episcopul de atunci al Ierusalimului, s-a mutat către viaţa cea fericită, cel ce a fost învrednicit cu darul episcopiei a fost tocmai acest fericit Chiril, care s-a arătat un apărător plin de râvnă al sfintelor dogme apostolice. În vremea aceea, pe scaunul din Cezareea Palestinei se găsea Acaciu, care pentru că nu voia nicidecum să mărturisească cum că Fiul este de o fiinţă cu Tatăl, a fost depus din treaptă de către Sinodul din Sardica. Dar Acaciu nu a voit să se supună hotărârii sinodului, ci a rămas mai departe, ca un tiran pe scaunul său şi, mai mult, pentru că era cunoscut împăratului, luând putere de la acesta, a depus la rândul său din treaptă pe Chiril şi l-a alungat din Ierusalim.

Sfântul Chiril, alungat fiind din Ierusalim, a venit la Tars unde a rămas câtva vreme împreună cu minunatul episcop Silvan.

După ce s-a adunat un alt sinod la Seleucia, în 359, care a condamnat din nou pe Acaciu, acesta a plecat la Constantinopol şi a venit la împărat aţâţând mânia acestuia, prin cele spuse de el împotriva lui Chiril. Pentru aceasta Chiril a fost condamnat la surghiun.

După moartea lui Constanţiu însă, urmând la conducerea împărăţiei Iulian şi voind să atragă de partea lui pe toţi cei ce fuseseră surghiuniţi de înaintaşul său, a dat poruncă să revină la scaunele lor toţi episcopii care fuseseră mai înainte surghiuniţi.

Împreună cu toţi ceilalţi a revenit din surghiun şi Sfântul Chiril şi şi-a luat în primire scaunul său de la Ierusalim. Şi păstorind în chip frumos şi bine plăcut lui Dumnezeu turma încredinţată lui şi lăsând ca amintire Bisericii catehezele sale, cu care căutase să întărească în credinţa creştină turma sa, după ce a mai trăit puţină vreme de la întoarcerea din surghiun, a răposat întru fericire.

Şi era Sfântul Chiril, în ceea ce priveşte înfăţişarea trupului, om potrivit de vârstă, gălbui la faţă, cu părul lung, cu nasul adus, lat şi rotund la obraz, cu sprâncene deopotrivă tocmite şi aduse, cu barba albă, deasă şi îngemănată şi cu toată ţinuta asemenea unui om de la ţară.

Tot în această zi, pomenirea celor zece mii de mucenici, care s-au săvârşit tăindu-li-se capetele.

Tot în această zi, pomenirea Sfinţilor mucenici Trofim, Evcarpion şi cei împreună cu dânşii.

Când prigoana împotriva creştinilor din Nicomidia ajunsese în toi, în vremea împăratului Maximian, sfinţii mucenici aceştia, Trofim şi Evcarpion, se găseau în oaste şi fiind puternici la trup şi îndrăzneţi, pentru că încă nu ajunseseră să cunoască învăţătura creştină, prigoneau şi ei pe creştini şi ajunseseră nişte vrăjmaşi prea înverşunaţi ai creştinilor: îi prindeau, îi băgau la închisori şi având toată puterea împotriva lor, pe care voiau îi chinuiau şi pe alţii îi ocoleau.

Odată, mergând să prindă pe unii dintre creştini, au văzut un foc mare, care cobora asupra lor din cer, întocmai ca un nor. Şi au mai auzit şi un glas, care ieşea din acest foc şi care zicea: *"Pentru ce vă grăbiţi să aduceţi nenorocire asupra robilor Mei? Să nu vă înşelaţi: nimeni nu va putea să înfrângă pe cei ce au crezut în Mine. Mai degrabă alăturaţi-vă lor şi veţi dobândi Împărăţia Cerurilor"*.

Auzind glasul acesta, Trofim şi Evcarpion, cei care mai înainte erau plini de cruzime şi de îndrăzneală şi care se îngâmfau împotriva creştinilor, au căzut la pământ, nemaiputând nici privi şi nici auzi glasul acela care tuna din nor. Şi de jos de unde se găseau, numai acest lucru grăiau: "Cu adevărat, mare este Dumnezeu, Cel ce s-a arătat nouă astăzi! Şi fericiţi suntem şi noi, dacă ne vom face slujitori ai Lui".

Iar după ce au zis acestea plini de frică, norul cel de foc s-a despărţit în două şi iarăşi s-a auzit un glas din el zicând: ***"Ridicaţi-vă şi pocăindu-vă, iată, vi se vor ierta păcatele!"***

Şi ridicându-se, au văzut stând în mijlocul norului pe cineva îmbrăcat în haină albă şi cu totul frumos la înfăţişare şi mulţime multă stând în jurul lui, şi minunându-se de această vedere, au zis ca dintr-o gură: "Primeşte-ne şi pe noi că multe şi nenumărate sunt păcatele noastre; căci ne-am pornit întocmai ca nişte beţivani împotriva Ta, a adevăratului Dumnezeu şi a robilor Tăi!" După ce au zis ei acestea, norul unindu-se iarăşi laolaltă s-a urcat la cer.

Iar ei plângând mult, s-au întors din drumul lor; şi pe toţi pe care mai înainte îi închiseseră, lăsând la o parte toată frica şi teama, i-au îmbrăţişat ca pe nişte fraţi, închinându-se lor şi le-au spus să se ducă la casele lor.

Dar mai-marele locului aflând acestea s-a umplut de mânie împotriva lor şi poruncind să fie aduşi înaintea lui, i-a întrebat care este pricina de şi-au schimbat purtarea. După ce ei au istorisit însă toată vedenia pe care au avut-o, în toate amănuntele, mai-marele locului a poruncit să fie spânzuraţi pe lemn, iar după ce s-a făcut aceasta li s-au strujit coastele cu cângi de fier şi li s-au frecat rănile cu ţesături de păr.

Iar sfinţii, vitejeşte răbdând toate acestea, se rugau lui Dumnezeu, bucurându-se şi mulţumindu-I.

Pentru aceasta, mai-marele locului, umplându-se de şi mai multă mânie împotriva lor, a dat poruncă să se pregătească un cuptor aprins în mijlocul cetăţii şi sfinţii să fie aruncaţi în el.

După ce porunca tiranului s-a împlinit, sfinţii intrând în cuptor, au primit acolo cununa muceniciei.

Tot în această zi, pomenirea Mariei, sora lui Lazăr, care a uns picioarele Domnului cu nard şi le-a şters cu părul capului ei.

Matei 26, 6-13

Fiind Iisus în Betania, în casa lui Simon leprosul,
S-a apropiat de El o femeie, având un alabastru cu mir de mare preţ, şi l-a turnat pe capul Lui, pe când şedea la masă.
Şi văzând ucenicii, s-au mâniat şi au zis: De ce risipa aceasta?
Căci mirul acesta se putea vinde scump, iar banii să se dea săracilor.
Dar Iisus, cunoscând gândul lor, le-a zis: Pentru ce faceţi supărare femeii? Căci lucru bun a făcut ea faţă de Mine.
Căci pe săraci totdeauna îi aveţi cu voi, dar pe Mine nu Mă aveţi totdeauna;
Că ea, turnând mirul acesta pe trupul Meu, a făcut-o spre îngroparea Mea.
Adevărat zic vouă: Oriunde se va propovădui Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune şi ce-a făcut ea, spre pomenirea ei.

Marcu 14, 3-9

Şi fiind El în Betania, în casa lui Simon leprosul, şi şezând la masă, a venit o femeie având un alabastru, cu mir de nard curat, de mare preţ, şi, spărgând vasul, a vărsat mirul pe capul lui Iisus.
Dar erau unii mâhniţi între ei, zicând: Pentru ce s-a făcut această risipă de mir?
Căci putea să se vândă acest mir cu peste trei sute de dinari, şi să se dea săracilor. Şi cârteau împotriva ei.
Dar Iisus a zis: Lăsaţi-o. De ce îi faceţi supărare? Lucru bun a făcut ea cu Mine.
Că pe săraci totdeauna îi aveţi cu voi şi, oricând voiţi, puteţi să le faceţi bine, dar pe mine nu Mă aveţi totdeauna.
Ea a făcut ceea ce avea de făcut: mai dinainte a uns trupul Meu, spre înmormântare.
Adevărat zic vouă: Oriunde se va propovădui Evanghelia, în toată lumea, se va spune şi ce-a făcut aceasta, spre pomenirea ei.

Ioan 12, 1-8

Deci, cu şase zile înainte de Paşti, Iisus a venit în Betania, unde era Lazăr, pe care îl înviase din morţi.
Şi I-au făcut acolo cină şi Marta slujea. Iar Lazăr era unul dintre cei ce şedeau cu El la masă.
Deci Maria, luând o litră cu mir de nard curat, de mare preţ, a uns picioarele lui Iisus şi le-a şters cu părul capului ei, iar casa s-a umplut de mirosul mirului.
Iar Iuda Iscarioteanul, unul dintre ucenicii Lui, care avea să-L vândă, a zis:
Pentru ce nu s-a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari şi să-i fi dat săracilor?
Dar el a zis aceasta, nu pentru că îi era grijă de săraci, ci pentru că era fur şi, având punga, lua din ce se punea în ea.
A zis deci Iisus: Las-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat.
Că pe săraci totdeauna îi aveţi cu voi, dar pe Mine nu Mă aveţi totdeauna.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Sinaxar - Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului - 18 martie

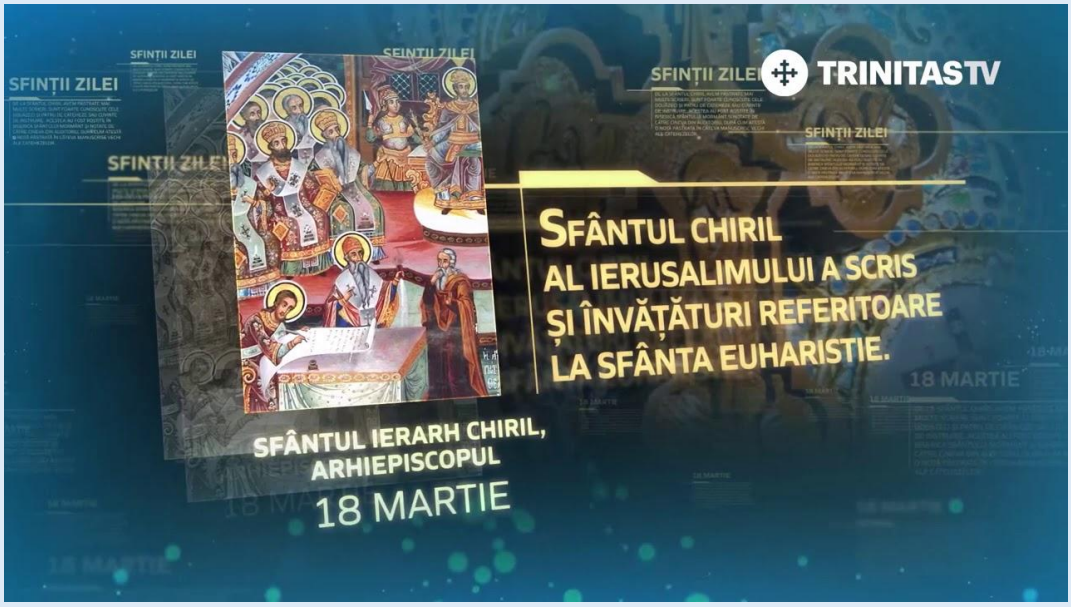

https://www.trinitas.tv/sfantul-ierarh-chiril-arhiepiscopul-ierusalimului-18-martie/

***

Sfântul Chiril al Ierusalimului se află între cei mai importanți părinți ai Bisericii care au păstorit Patriarhia Ierusalimului. Deopotrivă duhovnicesc și învățat, multe din scrierile sale au ajuns până la noi.

Sfântul Chiril s-a născut în Ierusalim la începutul celui de-al IV-lea secol. A fost ales episcop al cetății în anul 348. Cu toate că în anul 325 Sinodul I Ecumenic de la Niceea condamnase arianismul ca erezie, totuși această eroare de învățătură tulbura Biserica în continuare. Apărător al ortodoxiei niceene, Sfântul Chiril a fost alungat din scaunul patriarhal de trei ori.

A ajuns însă în zilele binecuvântate ale celui de-al doilea Sinod Ecumenic care a restabilit dreapta credință în imperiu. La câțiva ani după acest al doilea sinod, adică în 18 martie 386, a trecut la Domnul.

De la Sfântul Chiril avem păstrate mai multe scrieri. Sunt foarte cunoscute cele douăzeci și patru de Cateheze sau cuvinte de instruire. Acestea au fost rostite în Biserica Sfântului Mormânt și notate de către cineva din auditoriu, după cum atestă o notă păstrată în câteva manuscrise vechi ale catehezelor. Scopul rostirii lor a fost pregătirea celor ce doreau să se boteze.

De asemenea mai avem de la Sfântul Chiril o predică și o scrisoare adresată împăratului Constantius în care descrie o minune întâmplată în Ierusalim, anu-

me apariția semnului Sfintei Cruci pe cer, minune confirmată de întreaga populație a Ierusalimului.

Pe lângă apărarea Ortodoxiei niceene, Sfântul Chiril al Ierusalimului ne-a lăsat învățături explicite despre Sfânta Euharistie: „Cine va îndrăzni să se îndoiască de asta, de vreme ce Însuși Domnul a spus: Acesta este trupul Meu? scrie Sfântul Chiril. Cine se va îndoi vreodată să spună că nu este sângele lui, de vreme ce El însuși a întărit și a spus: Acesta este sângele Meu? De aceea cu deplină încredințare să ne împărtășim ca din trupul și sângele lui Hristos pentru că în chipul pâinii ți se dă trupul Său, iar în chipul vinului ți se dă sângele Său, ca împărtășindu-te din trupul și sângele lui Hristos să devii un trup și un sânge cu El. Pentru că astfel vom deveni hristofori, adică purtători de Hristos, deoarece trupul și sângele Său pătrund în mădularele noastre, și așa ajungem după cuvintele Sfântului Petru părtași dumnezeieștii firi. Ceea ce pare pâine, nu este pâine, deși are gust de pâine, ci trupul lui Hristos; iar ceea ce pare vin, nu este vin, deși are gust de vin, ci sângele lui Hristos.”

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului

Sfântul Chiril (†386) era din părţile Ierusalimului şi s-a născut pe vremea împăratului Constantin cel mare din părinţi creştini. Avea 12 ani în timpul primului Sinod Ecumenic de la Niceea din anul 325. În acele vremuri, în Ierusalim se descopereau locul Golgotei şi lemnul Sfintei Cruci, iar din porunca împăratului se construiau Biserica Sfântului Mormânt şi Biserica Învierii.

În Biserica Învierii a slujit Sfântul Chiril în tinereţe şi tot în această biserică a rostit celebrele Cateheze sau Cuvântări, pregătind pentru botez pe cei care doreau să devină creştini.

Către anul 350, murind episcopul său Maxim, Sfântul Chiril a fost ales episcop al Sfintei Cetăţi. În anul următor, a avut loc arătarea semnului Sfintei Cruci pe cerul Ierusalimului, iar sfântul l-a înştiinţat amănunţit despre aceasta pe împăratul Constanţiu.

Au început apoi zile grele pentru Biserica lui Hristos, iar împăraţii arieni, Constanţiu şi Valens, împreună cu episcopii arieni, au reuşit să-l scoată de două ori din scaun pe Sfântul Chiril, apărătorul dogmelor apostoleşti.

După mai bine de 16 ani de surghiun, spre sfârşitul vieţii, Sfântul Chiril s-a întors în episcopia sa. Păstorindu-şi cu dragoste turma cea cuvântătoare şi lăsând Bisericii zestrea celor 24 de Cateheze, precum şi pilda vieţii lui, a adormit în Domnul, după ce luase parte la Sinodul al 2-lea Ecumenic de la Constantinopol din anul 381.

Iulian Dumitraşcu - Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului; Duminica a 4-a din Post (a Sfântului cuvios Ioan Scărarul)

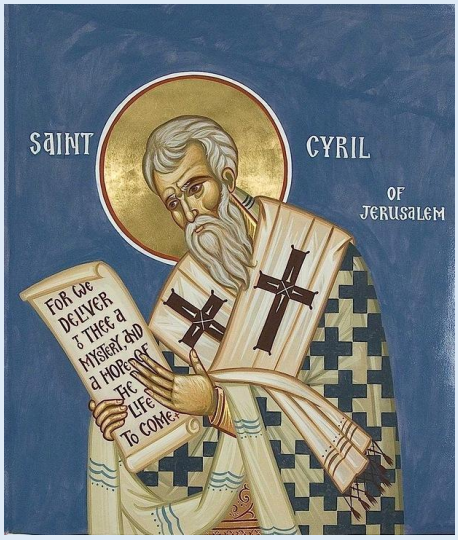

1. În Biserica Ortodoxă, Duminica a patra din Postul Sfintelor Paşti este închinată Sfântului Ioan Scărarul. Acest sfânt este sărbătorit în fiecare an la data de 30 martie, dar îi este consacrată şi Duminica a patra din Postul mare, deoarece în această perioadă în biserică se citeşte din lucrarea Scara.

Această duminică urmează în mod firesc, prin conţinutul ei şi semnificaţia duhovnicească, Duminicii închinată Sfintei Cruci, şi anticipează, prin postul şi rugăciunea pe care le pune în lumină, cealaltă duminică şi anume, cea a cuvioasei Maria Egipteanca.

2. Sfântul ierarh Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului s-a născut la Ierusalim în jurul anului 315. A intrat de tânăr în monahism şi s-a dedicat studiului profund al Sfintei Scripturi. În anul 335 a fost hirotonit diacon de episcopul Macarie al Ierusalimului, iar peste zece ani, episcopul Maxim l-a ridicat la treapta preoţiei.

Tropar, glasul 4: Îndreptător credinţei şi chip blândeţelor, învăţător înfrânării te-a arătat pe tine, turmei tale, adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai dobândit cu smerenia cele înalte şi cu sărăcia cele bogate; părinte ierarhe Chiril, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Nu peste mult timp (în 348), a primit cinstea de a fi ales episcop al Ierusalimului, iar în această calitate a rostit catehezele care i-au adus celebritatea. A urmat o perioadă mai sumbră în viaţa acestui sfânt, datorită conflictului pe care l-a avut cu Acachie, mitropolitul Cezareei. Acesta fusese declarat eretic arian de un sinod care s-a ţinut la Sardica, iar Sfântul Chiril, apărător tare al dreptei credinţe, nu dorea să i se supună.

Datorită relaţiilor pe care Acachie le avea cu împăratul Constanţiu, a reuşit să obţină exilul Sfântului Chiril, sub pretextul că a vândut bunurile Bisericii pe care o păstorea, pentru a-i ajuta pe săraci într-o perioadă de foamete. Îndepărtat, Chiril a mers la Silvan, episcopul Antiohiei.

În anul 360, la conducerea imperiului a venit Iulian Apostatul, care i-a adus din exil pe toţi episcopii surghiuniţi. Sfântul Chiril şi-a reluat scaunul, fiind martorul minunilor care s-au petrecut în timpul încercării rezidirii Templului din Ierusalim.

Mărturiile vremii arată că un cutremur foarte puternic a dărâmat noile temelii ale Templului. De asemenea, se spune că un foc din cer a ars toate uneltele folosite la zidire şi că pe hainele celor care lucrau la construcţie a apărut semnul Sfintei Cruci.

Domnia lui Iulian a fost scurtă, dar succesorul său, împăratul Valens (care avea simpatii ariene), nu s-a arătat nici el mai îndurător cu Sfântul Chiril şi l-a exilat din nou, datorită tăriei cu care condamna ereziile.

În anul 379, când împărat a devenit Teodosie cel mare, Chiril şi-a primit cu cinste înapoi scaunul episcopal, păstorindu-şi credincioşii încă opt ani, până la sfârşitul vieţii.

În perioada în care a fost episcop al Ierusalimului, Sfântul Chiril a ţinut în faţa poporului o serie de cateheze cu un impact deosebit asupra lumii creştine. Rostite în Biserica Sfântului Mormânt, în jurul anului 350, acestea reprezintă mărturii importante ale credinţei şi practicilor acelor timpuri.

De asemenea, Sfântul Chiril a participat la Sinodul II Ecumenic (care s-a ţinut la Constantinopol în anul 381) alături de Sfântul Grigorie de Nazianz, Sfântul Grigorie de Nyssa, Meletie al Antiohiei şi alţi mari Părinţi ai Bisericii.

El a avut un rol deosebit de important în combaterea ereticilor pnevmatomahi (care negau deplina dumnezeire a Sfântului Duh) şi apolinarişti (care negau existenţa sufletului raţional în Ipostasul Mântuitorului Hristos), dar şi în formularea dogmei trinitare.

La acest sinod s-a definitivat Simbolul de credinţă (Crezul) numit până astăzi niceo-constantinopolitan, după localităţile care au găzduit primele două sinoade ecumenice. Sfântul Chiril explică amănunţit acest Simbol în Catehezele sale.

Proloagele - Pomenirea celui dintre Sfinți părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului (386)

Luna martie în 18 zile: pomenirea celui dintre Sfinți părintelui nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului (386).

Acesta a fost din părțile Ierusalimului, născut pe vremea împărăției marelui Constantin, din părinți dreptcredincioși. Avea doisprezece ani, când se ținea Sinodul de la Niceea (325) și, ca unul ce primise de la Hristos îndemânarea și darul propovăduirii tainelor lui Dumnezeu, a fost creștin.

Era pe vremea când săpăturile, poruncite de împăratul Constantin, descopereau la Ierusalim, locul Golgotei, mormântul Domnului și lemnul Sfintei Cruci, a mântuirii noastre. Era vremea când împăratul ridica marea biserică a Sfântului Mormânt și biserica Învierii, vremea când Ierusalimul, păgânizat de romani, începea să fie din nou maica credinței creștine.

În această biserică a Învierii, a slujit, ca preot în tinerețea sa, Sfântul Chiril și tot aici, cu binecuvântarea episcopului său Maxim, a rostit el vestitele Cateheze (Cuvântări), ce ne-au rămas de la el, pregătind pentru botez pe cei ce doreau să se încreștineze, în fiecare an, la Paști.

Către anul 350, mutându-se la veșnica viață, Maxim, episcopul Ierusalimului, a fost înălțat fericitul Chiril la episcopia Cetății Sfinte, învoindu-se la aceasta și mitropolitul său, Acachie, din Cezareea Palestinei.

În anul următor, la 7 mai 351, a avut loc arătarea unui semn luminos pe cerul Ierusalimului, în chipul Sfintei Cruci, despre care lucru episcopul a înștiințat amănunțit pe împăratul Constantin, dar, după aceasta, au început zile grele pentru dreapta credință.

Împărații arieni Constantin și Valens, împreună cu episcopii arieni, îndeosebi cu mitropolitul arian Acachie, au izbutit să-l scoată de două ori din scaun pe Sfântul Chiril, apărătorul dogmelor apostolești. După mai bine de șaisprezece ani de surghiun, spre sfârșitul vieții, Sfântul Chiril s-a întors la episcopia sa. Om iubitor de pace, el căuta să vindece rănile dezbinărilor din episcopia sa, cu duhul cald și înțelegător al adevăraților părinți ai Bisericii. Îndemnurile lui sunt pline de măsură.

Adevărata pocăință, după el, e schimbarea vieții și a obiceiurilor și viața creștinului este o astfel de necurmată schimbare, ca să-l facă pe om să simtă în el îndemnul Duhului Sfânt.

Încercările vieții l-au învățat că, fără iubire, adevărul este orb. Și așa, păstorindu-și cu dragoste turma sa și cu plăcere slujind lui Dumnezeu și pe semeni și lăsând Bisericii zestrea prețioasă a celor 24 de cateheze și pilda vieții lui creștine, a răposat întru fericire, la anul 386, după ce luase parte la Sinodul al doilea a toată lumea, din Constantinopol, la anul 381, pe vremea împărăției lui Teodosie cel mare.

Întru această zi, cuvânt despre Daniil monahul, clevetit, pe nedrept, de desfrânare.

Ne spunea nouă un oarecare părinte, despre Daniil egipteanul, zicând: Ava Daniil s-a suit odată la târg, ca să-și vândă lucrul mâinilor sale. Iar un tânăr ruga pe stareț, zicând: "Pentru Dumnezeu părinte, să mergi la casa mea și să faci femeii mele o rugăciune, că este stearpă". Deci, starețul, silit fiind de acel tânăr, a mers la casa lui și, făcând rugăciune femeii lui, cu voia lui Dumnezeu, a zămislit femeia în pântece.

Iar unii oameni, netemându-se de Dumnezeu, au început a cleveti pe stareț, zicând că, tânărul sterp fiind, femeia lui a fost îngreunată de ava Daniil. Deci, a venit aceasta la auzul starețului, iar starețul a zis bărbatului: "După ce va naște femeia ta, să-mi spui mie". Și, după ce a născut, a spus tânărul starețului în Schit, zicând: "Pentru rugăciunile tale, părinte, cu voia lui Dumnezeu, ni s-a născut nouă pruncul."

Atunci, ava Daniil, venind, a zis tânărului: "Când vei boteza pruncul și vei face masa și cumetria botezului, să mă chemi și pe mine și rudeniile și prietenii tăi."

Iar el a făcut așa. Și, când se ospătau, luând starețul pe prunc în mâinile sale, înaintea tuturor, a poruncit să vorbească pruncul și l-a întrebat pe el: "Cine este tatăl tău ?"

Și a zis pruncul: "Acesta este", întinzând mâna sa și arătând cu degetul spre acel tânăr. Și era pruncul numai de douăsprezece zile. Și toți cei ce au văzut, au proslăvit pe Dumnezeu.

Drept aceea, nimeni să nu osândească, din auzire numai, ca să nu cădem în păcatul osândirii.

Dumnezeului nostru, slavă !

Întru această zi, cuvânt al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre voia liberă a omului.

Pricina pentru care a fost făcut omul stăpân pe sine, este că, așa ne-a iubit Stăpânul Hristos, să fim liberi; ca, adică, numai cu voia noastră să-L iubim și voia Lui să o facem, iar nu siliți.

Că și tu nu primești cu bucurie să-ți fie slugă cineva, atunci când îl știi pe el legat în obezi, ci când el, după a sa voie, te slujește și te iubește pe tine.

Apoi, cu atât mai mult, Dumnezeu nu voiește și-i pare rău de răutățile noastre și nu încetează, învățându-ne pe noi, prin Sfintele Scripturi și prin prooroci. Așa și Unul Născut, Fiul lui Dumnezeu, întrupându-Se, ar fi putut, adică, să piardă pe toți cei ce greșesc și se abat de la Dânsul; dar nu aceasta iubește El, ci ca, de voia sa, fiecare din noi să ne lipim de Dânsul. Pentru aceasta și osânda a rânduit-o, dar și Împărăția a făgăduit-o. Ca, adică, singuri să ne alegem nouă înșine ori Raiul, ori osânda, fiindcă suntem făcuți de Dumnezeu, de sine stătători, că, ori de ne mântuim, ori de pierim, cu voia noastră să fie.

Mulți zic că, adică, din firea noastră, suntem mânioși sau desfrânați și de aceea, nu putem noi să ne păzim de acestea. Dacă-i așa, atunci spune-mi mie: De te-ai afla furând, sau desfrânându-te undeva și ai vedea pe cineva trecând alături, oare ai zice că de nevoie și din fire faci așa ? Nu, ci îndată ai fugi și ai înceta de a face răul acela. Și dacă frica omenească a putut schimba ceea ce se făcea, apoi, cu atât mai mult, nu o va schimba frica de Dumnezeu, care va să judece viii și morții ?

Spune-mi mie, dar, când asupra slugii sale se mânie stăpânul și-l bate și îi spune cuvinte rele, pentru ce sluga aceea rabdă și nu se răzbună ? Acela rabdă, știindu-

se vinovat în fața omului, ci lui Dumnezeu vinovați suntem; pentru aceea, dar, rabdă, frate, învinuirile și ocările și nu te răzbuna.

Deci, de credeți în Dumnezeu, fraților, sârguiți-vă să faceți cele plăcute Lui. Pentru că, dacă mintea fiecăruia va sta înaintea lui Dumnezeu, atunci rob îi va fi ei trupul. Iar dacă cineva își iubește trupul, unuia ca acela toate voile lui i se fac și nu va moșteni Împărăția Cerului și nu se va putea mântui. Iar pe noi, învrednicească-ne Dumnezeu, ca să facem toate faptele cele bune și să câștigăm milă de la Dânsul. Că a Lui este slava în veci, Amin.

Întru această zi, cuvânt despre Gheorghe, egumenul muntelui Sinai.

A fost un egumen la muntele Sinai, anume Gheorghe, foarte mare pustnic și foarte înfrânat. Deci, acesta, în Sâmbăta cea mare, șezând în chilia sa, se gândea așa, zicând: "Aș fi voit să fac ziua Sfintei Învieri în cetatea Ierusalimului și să mă împărtășesc cu Sfintele Taine în biserica Sfintei Învieri a lui Hristos, Dumnezeul nostru". Și a petrecut starețul toată ziua cu gândul acela.

Apoi, după ce a înserat, a venit ucenicul lui, zicând: "Poruncește-mi mie să am grija Împărtășirii".

Iar starețul i-a zis lui: "Când va fi vremea de împărtășire, să-mi spui mie ca să viu, atunci, să mă împărtășesc și eu".

Și așa a petrecut starețul în chilia sa. Iar când a fost vremea împărtășirii în sfânta biserică, atunci s-a aflat starețul în Ierusalim, în biserica Sfintei Învieri și fericitul patriarh Petru le-a dat preoților săi, Sfânta Împărtășanie.

Și, văzându-l patriarhul a zis către epitropul său: "Când a venit egumenul de la muntele Sinai ?"

A răspuns epitropul, zicând: "Așa mă jur, că nu l-am văzut pe el mai înainte, fără numai acum."

Iar patriarhul i-a zis lui: "Spune-i să nu plece, că voiesc, împreună cu mine, să mănânce bucate".

Și spunând epitropul starețului, acesta a zis: "Voia Domnului să fie!"

Apoi, după ce s-a sfârșit Sfânta Liturghie, sărutând starețul Sfântul Mormânt, îndată s-a aflat în chilia sa.

Și, iată, ucenicul lui a bătut la ușă, zicând: "Părinte, să mergi să te împărtășești". Deci, starețul, mergând, s-a împărtășit iarăși și întru această biserică.

Iar patriarhul Petru, al Sfintei cetăți, mult s-a întristat, pentru ducerea și neascultarea lui. Iar, după praznic, a trimis epistolă către episcopul Faranilor, Fontin și către părinții Sinaiului, ca să-l aducă pe egumen. Și, venind, trimisul a dat scrisoarea. Și a trimis și ava Gheorghe, egumenul, la patriarh, trei preoți: pe ava Ștefan Capadochianul, pe marele părinte Zosima și pe ava Docletie. Și a scris patriarhului în acest fel: "Să nu fie mie stăpâne, ca să trec cu vederea pe fericirea ta, nicidecum." Și ceea ce i s-a întâmplat lui a scris. Și, a adăugat și aceasta, zicând: "Să știe fericirea ta, stăpâne, că după șase luni, amândoi, împreună, vom întâmpina pe Stăpânul Hristos, Dumnezeul nostru și atunci ne vom vedea".

Iar aceia, mergând, au dat cartea patriarhului și au spus: "Șaptezeci de ani are starețul, de când n-a ieșit din muntele Sinai".

Iar Sfântul Petru a adus martori episcopi și clerici, care văzuseră atunci pe stareț și aceia au zis: "Noi toți l-am sărutat pe el".

Iar, după șase luni, a răposat starețul și patriarhul, cum proorocise starețul.

Dumnezeului nostru slavă, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici – Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului

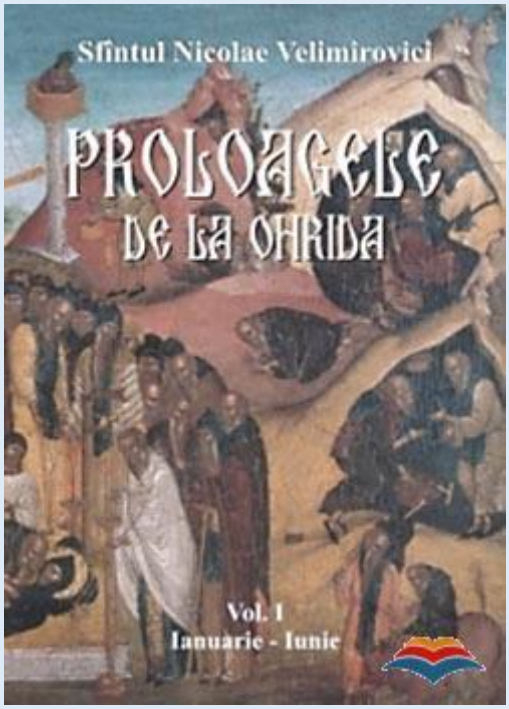

Sfântul Chiril s-a născut la Ierusalim în anul 315 după Hristos, în timpul domniei împăratului Constantin cel mare şi a murit în anul 386 după Hristos, în timpul domniei împăratului Teodosie cel mare.

El a fost hirotonit preot în la vârsta de treizeci şi unu de ani, la anul 346, fiind uns patriarh al Ierusalimului după adormirea fericitului întru pomenire Maxim patru ani mai târziu, în 350.

El a fost de trei ori scos din scaunul său şi alungat în exil până când, la sfârşit, sub domnia lui Teodosie, el a fost repus la cârma Bisericii Ierusalimului şi a mai trăit opt ani cu pace înainte de a se înfăţişa înaintea împăratului Hristos.

El a avut de dus două lupte grele în viaţa lui: una împotriva ereticilor arieni care deveniseră foarte puternici în timpul domniei lui Constanţius, fiul marelui Constantin, iar cealaltă împotriva evreilor care, în timpul lui Iulian, apostatul, nepotul marelui Constantin, aveau mari privilegii şi puteri, în timpul dominaţiei ariene.

În ziua Sfintei Cincizecimi, deasupra Ierusalimului şi Muntelui Măslinilor a apărut pe cer semnul Sfintei Cruci, mai stălucitor decât soarele, în ceasul al nouălea al dimineţii şi a rămas aşa preţ de mai multe ceasuri, în legătură cu această minune, văzută cu ochii lor de toţi locuitorii Ierusalimului, s-a făcut o

scrisoare către împăratul Constanţius, care a ajutat mult la restabilirea Ortodoxiei şi învingerea ereticilor.

În timpul domniei Apostatului a mai apărut şi alt semn. Ca să-i umilească pe creştini Iulian i-a convins pe evrei să înceapă să-şi clădească Templul lui Solomon.

Sfântul Chiril s-a rugat lui Dumnezeu ca un aşa lucru să nu se întâmple. Astfel un cutremur înfricoşat a distrus cu desăvârşire tot ceea ce tocmai se apucaseră să zidească evreii. Dar ei au început din nou construcţia. Şi iarăşi un cutremur şi mai înfricoşat a dărâmat nu doar ceea se ridicase de la suprafaţa pământului în sus, dar chiar şi străvechile ziduri de sub pământ, care slujeau ca temelie noilor zidiri. Aşa s-au împlinit cuvintele Mântuitorului care a zis: ***Nu va rămâne piatră pe piatră care să nu se risipească (Marcu 13 : 2) şi Vor veni zile când din cele ce vedeţi nu va rămâne piatră pe piatră care să nu se risipească (Luca 21 : 6).***

Printre multele scrieri ale acestui sfânt părinte se numără Cuvântările catehetice, o lucrare de prim ordin care până în ziua de astăzi confirmă credinţa şi practica Sfintei noastre Ortodoxii.

Sfântul Chiril a fost un arhiereu fără seamăn şi un mare ascet. El era blând şi smerit, cu trupul uscat de postiri, cu chipul palid.

După o viaţă de mari, înalte şi sfinte nevoinţe intru apărarea credinţei ortodoxe, Sfântul arhipăstor al Ierusalimului, Chiril, s-a strămutat la locaşurile cele cereşti, în curţile veşnice ale Împăratului Slavei.

Cântare de laudă la Sfântul Chiril al Ierusalimului

În faţa Sfântului Altar
Ard candele mici şi mari,
Dar înaintea lui Dumnezeu
Lumina lor este una.

Sfinţii mari
Precum şi cei mici
De acelaşi foc dumnezeiesc
Au fost cuprinşi.

Înaintea Feţei Celui Prea înalt
Sfântul Chiril
Arde ca o candelă mare,

Prea luminoasă,
Şi stâlp de foc
în Preasfânta Biserică a lui Hristos
El este.

El Sfânta Credinţă o a tâlcuit şi întărit,
Iar învăţătura cea cu cuvântul
Cu fapta veiţii lui o a pecetluit.

Cuvântul său plin de Duhul era,
Iar vieţuirea,
Lumină a focului celui de sus.

Pe Arie l-a ruşinat
Şi pe Iulian l-a sfărâmat,
Şi multor suflete zăcând de boală
Balsam pe rană le-a fost.

În tot Cuvântul Domnului el
Tare şi neclintit a crezut,
De aceea cuvântul lui era
Ca aurul cel mai curat,
Şi astfel rămâne până azi.

El pe cei slabi şi puţini la suflet
îi întăreşte,
Umplând de bucurie inimile
Drept-credincioşilor creştini.

De aceea Biserica pe Sfântul arhiereu Chiril
Îl prea slăveşte,
Şi pomeneşte numele lui
Din veac până în veac.

Cugetare

Există oameni răi şi pizmaşi care cred că Hristos este mare doar datorită trecerii timpului, că adică în timpul vieţii Lui El nu ar fi fost mare, ci măreţia Şi-a câştigat-o de abia în veacurile mai târzii. Dar această idee falsă poate fi spulberată uşor.

Iată ce scrie Sfântul Chiril al Ierusalimului despre Mântuitorul Hristos: „Acesta este Cel care este şi Cel care a fost, El este de o fiinţă cu Tatăl, El

este Unul Născut, El este împreună şezător pe Tronul Slavei, El este egal în putere cu Tatăl şi cu Duhul, El este Atotputernic, El este fără de început, El este necreat, neschimbat, negrăit, nevăzut, necuprins, nemăsurat, de neînţeles cu mintea. El este Strălucirea slavei Tatălui (Evrei 1:3). El este Făcătorul fiinţei tuturor celor create. El este Lumină din Lumină, care străluceşte din sânul Tatălui. El este Domnul domnilor şi Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, care ne dă nouă cunoştinţă despre Sine, Că acesta este Dumnezeu, Dumnezeul nostru în veac şi în veacul veacului (Ps. 47:13). El este izvorul vieţii (Ps. 35: 9) ce izvorăşte din Tatăl, Izvorul vieţii. El este Râul lui Dumnezeu (Ps. 45: 4), Carele de la Tatăl Cel nemărginit porneşte dar de El nicicând nu Se desparte. El este Vistieria bunătăţilor veşnice şi nesfârşite ale Tatălui. El este Apa cea Vie (Ioan 4: 14) care dă viaţă lumii. El este Lumina Necreată născută dar nedespărţită de întâiul Soare. El este Dumnezeu Cuvântul (Ioan 1:1), care cu cuvântul a adus din nefiinţă la fiinţă toate câte sunt. Acesta este Cel care ne-a făcut pe noi după chipul şi asemănarea Sa, iar mai apoi S-a făcut însuşi Om asemenea nouă; om, dar în acelaşi timp şi Dumnezeu."

Chiar şi astăzi, după şaisprezece veacuri de la alcătuirea acestei mărturisiri de credinţă, Biserica Sfântă Ortodoxă crede la fel, cuvânt cu cuvânt şi literă cu literă.

Luare aminte

Să luăm aminte la Stăpânul Hristos, Cel care a fost batjocorit pe cruce:

- *La cum au scris în bătaie de joc deasupra Crucii cuvintele:* ***Regele iudeilor (Matei 27: 37; Marcu 15: 27; Luca 23: 38).***
- *La cum cei care treceau pe acolo îşi băteau joc de El cu cuvinte de ocară, clătinând din capete;*
- *La cum chiar şi tâlharul cel de-a stânga îl insultă cu cuvintele lui;*
- *La cum de-a lungul veacurilor până astăzi prigonitorii creştinilor pururea îl dispreţuiesc.*

Predică despre Împăratul care nu doreşte să Se apere cu puterea oştirilor Lui

Sau ţi se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu şi să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri? (Matei 26: 53).

Astfel grăit-a Domnul ucenicului care scosese sabia să-L apere pe Domnul şi învăţătorul său în grădina Ghetsimani. Vădit este din aceste cuvinte că Domnul ar fi putut uşor să Se apere, dacă El ar fi dorit aceasta, nu doar de Iuda şi gărzile care îl însoţeau, ci şi de Pilat şi de căpeteniile evreilor. Căci puterea unui singur

înger este mai mare decât cea mai puternică armată, necum cea a douăsprezece legiuni de îngeri!

Domnul nu a voit să uzeze de ajutorul pe care îl avea la Tatăl, în rugăciunea Lui din grădina Ghetsimani, El a zis către Tatăl Său: ***Facă-se voia Ta (Matei 26: 42).*** Astfel, El a cunoscut într-o clipă Voia Tatălui, că este necesar ca El să fie dat morţii, crucii şi batjocurii. El a fost de acord pe deplin cu Voia Tatălui Său şi a păşit cu linişte şi curaj pe calea suferinţei.

⇒ *Căci a fost de trebuinţă acest întuneric al suferinţei, pentru ca oamenii să poată vedea mai bine stălucirea învierii.*

⇒ *A fost necesar ca răul să se umfle şi să se desfăşoare până la orice capăt, neîmpiedicat, în toată răutatea lui, pentru ca astfel mai desăvârşit să i se vadă desăvârşita nimicire.*

⇒ *A fost necesar ca răul să răcnească triumfător mai întâi, pentru ca mai pe urmă el să amuţească cu atât mai neputincios în faţa tainei ne mai întâlnite a învierii.*

⇒ *A fost necesar ca toate faptele cele rele ale oamenilor împotriva lui Dumnezeu să se arate pe faţă până la capăt, neîmpiedicat, pentru ca la urmă cu atât mai desăvârşit să se vadă dragostea şi milostivirea nesfârşită a lui Dumnezeu către oameni, îngerii nu au fost trimişi de Dumnezeu ca să-L apere pe Domnul Hristos de răutatea ucigaşă a evreilor; ei au fost trimişi în schimb, trei zile mai târziu, ca să le vestească oamenilor Sfânta înviere a lui Hristos.*

O, Stăpâne Doamne, Atotputernice şi Atotmilostive, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi! Căci Ţie se cuvine toată slava şi lauda în veci. Amin.

Vieţile sfinţilor - Sfântul Chiril din Ierusalim (315-386)

episcop şi învăţător al Bisericii
18 martie (calendarul latin)
18 martie (calendarul bizantin)

Încă din vremea Sfinţilor Apostoli, în Biserica creştină au apărut unele erezii, care însă nu au produs rupturi profunde, aşa cum avea să se întâmple în secolele IV şi V cu ereziile numite arianismul (având ca iniţiator pe preotul Arius din Alexandria) şi nestorianismul (creaţie a Patriarhului din Constantinopol Nestorius).

Arius învăţa că Iisus Hristos este doar un om, cu fire şi persoană omenească, prin care Dumnezeu a lucrat pentru salvarea neamului omenesc; Nestorius, cu intenţia de a combate învăţătura lui Arius, susţine că Iisus Hristos este unirea a două firi şi două persoane; firea şi persoana dumnezeiască unite cu o fire şi o persoană omenească; în concluzie, Fecioara Maria este mama unui om ales de Dumnezeu, dar nu poate fi numită Maica lui Dumnezeu.

Învăţătura creştină autentică arată că Iisus Hristos este o persoană unică, persoană dumnezeiască, având în fiinţă două firi: firea dumnezeiască şi firea omenească; pentru acest motiv, Fecioara Maria este Născătoare de Dumnezeu, deoarece fiinţa născută de ea este persoană dumnezeiască, deşi ea, Maria, nu i-a dăruit dumnezeirea ci numai omenirea.

Discuţiile referitoare la aceste probleme au dus la o încetinire a evanghelizării păgânilor, dar în acelaşi timp au determinat apariţia unor figuri mari de păstori, teologi, predicatori, scriitori, care prin cuvântul şi operele lor au reuşit să ajungă la o expunere clară a învăţăturii creştine şi chiar, prin profunzimea şi limpezimea învăţăturii lor, să pătrundă în lumea intelectuală păgână.

Una dintre figurile luminoase ale acestei perioade de aprige lupte teologice este şi episcopul de Ierusalim Sfântul Chiril, care a păstorit Biserica creştină din Oraşul Sfânt de la anul 350 până la moarte, întâmplată în anul 386.

Chiril era născut în anul 315, dintr-o familie creştină. În tinereţe a simpatizat cu arianii, dar foarte curând s-a despărţit de ei şi s-a dat de partea semiarianilor;

aceştia, în intenţia de a ajunge la o apropiere a celor două curente, propuneau expresia: Iisus Hristos are o fire "asemănătoare" cu a Tatălui Ceresc, ceea ce în greceşte se exprimă cu termenii homoi-ousios; credinţa autentică afirmă însă că firea, natura, lui Hristos nu este "asemănătoare", ci este "de aceeaşi fiinţă" cu Tatăl; în greceşte se spunea homo-ousios; formal, era vorba de adăugarea unui singur i, dar în realitate era în discuţie adevărul dacă Domnul nostru Iisus Hristos este sau nu Dumnezeu adevărat. Chiril a părăsit şi tabăra semiariană şi a îmbrăţişat cu toată sinceritatea adevărul afirmat la Conciliul Ecumenic din Niceea: "Cred în Iisus Hristos,... Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat... de o fiinţă cu Tatăl".

Pentru acest motiv a fost exilat de trei ori de către împăraţii Constantin şi Valens; 16 ani i-a petrecut în exil. Conciliul Ecumenic I din Constantinopol (381) a recunoscut legitimitatea episcopatului său. Şovăirile şi schimbările de atitudine ale lui Chiril au făcut ca sfinţenia lui să nu fie recunoscută în Occident decât foarte târziu. Sărbătoarea lui a fost instituită abia în anul 1882, iar Papa Leon al XIII-lea l-a declarat învăţător al Bisericii.

Acest titlu i-a fost acordat pentru cele 24 de Cateheze, predici de învăţătură catehetică ce ne-au rămas de la el; probabil au fost ţinute la începutul episcopatului său pentru cei care se pregăteau să primească Botezul şi celelalte sfinte taine; de aceea, primele 19 cateheze cuprind o expunere largă a învăţăturii creştine, iar ultimele 5 sunt o explicare a primelor trei sacramente: Botezul, Mirul şi Sfânta Euharistie. Catehezele Sfântului Chiril, transcrise probabil după notele unui stenograf, ne dezvăluie atmosfera de seriozitate şi fervoare cu care creştinii de atunci practicau credinţa lor; ele au fost ţinute în cele trei sanctuare principale ale Ierusalimului, unde, după expresia Sfântului Chiril, învăţătura lui Hristos nu este numai ascultată, ci se vede şi se pipăie cu mâna.

* * *

Numele Chiril, şi toate celelalte nume asemănătoare: Chiriac, Chiru, Chira, Chiriţa, Chirina, Chiran, Cheralina, şi în formă modernă Ciril, au la origine numele grecesc dat Domnului nostru Iisus Hristos, Kyrios; toate indică o persoană dăruită, încredinţată Domnului. După înţeles este sinonim cu Dominic=al Domnului. Sfinţii care au purtat numele de Chiril ne dovedesc convingător că atunci când ne lăsăm stăpâniţi de Domnul devenim regi ai iubirii de oameni, ai unei vieţi demne şi luminoase, regi ai păcii şi bucuriei adevărate.

adaptare după "Vieţile Sfinţilor"
Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice Bucureşti

Prof. dr. Remus Rus - Sfântul Chiril al Ierusalimului

Sfântul Chiril al Ierusalimului - Viaţa

Sfântul Chiril (315-386), episcop al Ierusalimului, începând cu anul 348. Părinţii săi au fost creştini şi s-au străduit să-i dea o educaţie sănătoasă şi aleasă. A fost hirotonit diacon de către Macarie al Ierusalimului, iar preot de episcopul Maxim II. Episcop a fost făcut de Acaciu, episcop arian şi mitropolit al Cezareei Palestinei, în anul 348.

În legătură cu numirea lui de episcop există oarecare semne de întrebare. Istoricul Sozomen ne informează că Acaciu, episcop arian, şi Patrofil, episcop semiarian, l-au izgonit pe Maxim de pe scaunul episcopal numindu-l în locul lui pe Chiril. Acest lucru ridică întrebarea: cum puteau un episcop arian şi unul semiarian să numească un episcop dacă acesta nu împărtăşea doctrina lor eretică sau cel puţin unele păreri sau opinii ale lor? Se ştie că în realitate Chiril nu se bucura de cinstire unanimă în sânul membrilor marcanţi ai Bisericii şi a trebuit ca un sinod al Bisericii să intervină pentru a clarifica situaţia.

Astfel sinodul de la Constantinopol din 383, într-o scrisoare păstrată de Teodoret, precizează "Noi recunoaştem ca episcop al Bisericii-Mame a tuturor Bisericilor, al Bisericii din Ierusalim, pe prea venerabilul şi prea evlaviosul Chiril, cel iubit de Dumnezeu şi care a fost ales odinioară în chip canonic de către cei din provincie şi care în diferite împrejurări a luptat contra arienilor".

După numirea pe scaunul episcopal al Ierusalimului a izbucnit un conflict deschis pentru supremaţie între Acaciu şi Chiril, acesta din urmă pretinzând primatul deoarece scaunul de la Ierusalim era apostolic. Cearta a dus în cele din urmă la exilarea de trei ori a lui Chiril.

⇒ *Prima dată a fost depus de un sinod de la Ierusalim din 357, iar el se refugiază la Tars.*

⇒ *Este repus în treaptă în anul următor de sinodul de la Seleucia, pentru ca după doi ani Acaciu să-l exileze din nou. Revine pe scaun în 362, când Iulian se urcă pe tronul imperial.*

⇒ *Este din nou trimis în exil de împăratul Valens, pentru o perioadă mai îndelungată, revenind după moartea acestuia în 378.*

Exilurile lui Chiril şi veştile neclare care îl priveau determina sinodul de la Antiohia din 379 să-l trimită pe Sfântul Grigorie de Nyssa să cerceteze situaţia la faţa locului. Acesta aduce vestea că, deşi viaţa Bisericii de la Ierusalim era coruptă din punct de vedere moral şi scindată în facţiuni, credinţa ei era sănătoasă.

Chiril participă la sinodul II ecumenic de la Constantinopol din 381, când, pentru a-şi dovedi ortodoxia credinţei, întrucât el criticase termenul de homo-ousion ca fiind conceput de oameni, i se cere să-şi dovedească ortodoxia credinţei. Astfel Chiril recită simbolul de credinţă al Bisericii din Ierusalim care conţinea acest termen.

Se stinge din viaţă în anul 386.

Sfântul Chiril al Ierusalimului - Opera

Departe de a putea fi comparat cu marii scriitori creştini, Chiril rămâne totuşi unul dintre cei mai de seamă cateheţi ai Bisericii, opera sa, mai restrânsă ca dimensiuni, fiind pe măsura capacităţilor sale.

De la el au rămas 24 de cateheze care formează un ciclu complet de cuvântări adresate catehumenilor, ca mijloc de pregătire pentru primirea tainei Sfântului Botez. De la procateheza şi până la cateheza a 24-a, asistăm la desfăşurarea unui proces de învăţământ religios în care predomina elementul şi atitudinea didactică (Coman). Catehezele l-l8 au fost rostite în perioada Postului mare în vederea pregătirii catehumenilor care urmau să primească botezul de Sfintele Paşti. Celelalte cateheze, numite cateheze mistagogice, au fost adresate neofiţilor în săptămâna Paştilor.

Importanţa acestor cateheze rezidă în faptul că ele ne dezvăluie practica instruirii şi a iniţierii în învăţătura creştină în sec. IV.

Pe lângă cateheze, de la Chiril mai avem o scrisoare către împăratul Constantin, relatând despre arătarea la 3 mai 351, orele 3, la Ierusalim, a unei cruci

luminoase care se întindea de la Golgotha şi până la muntele Măslinilor. Crucea a putut fi văzută timp de câteva ore.

Omilie la Slăbănogul de la Scăldătoarea Vitezda scrisă de Chiril pe când era preot. Omilia conţine asemănări mari cu catehezele.

Din celelalte omilii ale sale au supravieţuit fragmente, iar câteva omilii, printre care Omilia la sărbătoarea lui Hypapante şi alte scrieri îi sunt greşit atribuite (Quasten).

O analiză atentă a scrierilor lui Chiril ne atrage atenţia asupra ortodoxiei teologiei sale, ceea ce ne face să punem sub semnul întrebării arianismul care i-a fost atribuit. Există un singur Dumnezeu, nenăscut, fără început, neschimbat, întotdeauna identic cu Sine însuşi, puternic şi, deşi are multe nume, fiinţa Sa este uniformă, în diferite lucrări ale Dumnezeirii, El este unul şi acelaşi, omniprezent, identic, însuşirile Sale sunt egale ca putere şi funcţionează simultan. El este în întregime ochi, în întregime auz, în întregime minte, înţelege şi cunoaşte integral, având însuşirile în gradul maxim. Noi nu-L putem cuprinde cu mintea. Dumnezeirea este alcătuită din trei: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.

Tatăl nu a devenit Tată prin schimbare de voinţă, ci are această vrednicie înainte de orice fiinţă, de orice simţire, înainte de toţi vecii. Dumnezeu nu e Tată nici prin patimă carnală, nici prin împreunare, nici prin neştiinţă, nici prin emanaţie, nici nu s-a schimbat, nici nu s-a micşorat. El e Tată desăvârşit şi a născut Fiu desăvârşit. Fiul e Unul, Dumnezeu născut din Dumnezeu, Viaţă născută din Viaţă, Lumină născută din Lumină, asemenea în totul Celui care L-a născut mai presus de orice înţelegere şi înainte de toţi vecii.

Fiul nu trebuie despărţit de Tatăl şi nici confundat cu el, cum fac sabelienii, care cred în filiopaternitate. Fiul are multe nume. El este Cuvântul divin, Logosul divin creator al fiinţelor raţionale; Miel, ca unul care curăţeşte lumea de păcate prin cinstitul Lui sânge. E numit Hristos sau Uns fiindcă a fost uns de Tatăl din veşnicie spre arhierie supraomenească. Cu toate că are multe nume, Hristos e o singură persoană şi deşi se face tuturor toate, a rămas identic cu Sine după fire. Deşi nu foloseşte termenul de homoousion, în catehezele sale Chiril afirmă fără echivoc: "Să nu zicem niciodată: era un timp când Fiul nu exista", afirmaţie care îl scoate în afara oricăror suspiciuni de arianism.

Sfântul Duh este unul singur şi Mângâietor. Nu există un al doilea Duh Sfânt. El trăieşte, cugetă şi sfinţeşte toate câte au fost create de Dumnezeu prin Hristos. Duhul Sfânt este cinstit împreună cu Tatăl şi cu Fiul, iar în Sfântul Botez e cuprins în Sfânta Treime. Botezul este părtăşia în moartea şi învierea lui Hristos

prin imitare şi chip; este "pecetea sfântă neştearsă", iar apa botezului este "apă purtătoare de Hristos", deoarece Hristos a împărtăşit dulceaţa dumnezeirii sale apelor atunci când S-a spălat în apa Iordanului.

Doctrina euharistică este deosebit de clară, Chiril afirmând mult mai clar prezenţa reală a lui Hristos în Euharistie. Prezenţa reală este efectuată prin prefacerea substanţei elementelor, iar prefacerea are loc prin lucrarea Duhului Sfânt care preface pâinea şi vinul în Trupul şi Sângele Mântuitorului. Chiril este primul teolog care numeşte jertfa euharistică "jertfa prea înfricoşătoare".

Sinaxar - Sfântul Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului

Sfântul Chiril al Ierusalimului – icoană rusească contemporană

Sfântul Chiril s-a născut în Ierusalim, în jurul anului 314 d. Hr. și se trăgea după neam din Palestina. A fost hirotonit preot de către episcopul Ierusalimului, Maxim al III-lea (333-348 d. Hr.), căruia i-a și urmat la tronul episcopal la începutul anului 348 d. Hr., fie pentru că Maxim fusese înlăturat de ereticii arieni, fie pentru că adormise întru Domnul.

La început, Sfântul Chiril nu a fost preocupat de „subtilitățile” doctrinare și evita fără șovăire termenul „de o ființă”. De aceea, Acaciu, episcopul arian al Cezareii a aprobat alegerea lui și l-a hirotonit episcop. Dar s-a întâmplat ca și în cazul de mai târziu al Sfântului Meletie, patriarhul Antiohiei (prăznuirea sa se face pe 12 februarie).

Sfântul Chiril nu a rămas în afara climatului epocii sale în ceea ce privește luptele doctrinare și, astfel, în primele luni de păstorire, prin faimosul său

Catehism, s-a dovedit a fi un apărător înverşunat al hotărârilor şi ai termenilor teologici stabiliţi de Sinodul I Ecumenic.

Prin lupta sa împotriva arianismului, Sfântul Chiril s-a bucurat şi de aprecirea membrilor Sinodului de la Constantinopol din anul 382 d. Hr.: „Noi recunoaştem ca episcop al Bisericii-Mame a tuturor Bisericilor, al Bisericii din Ierusalim, pe prea venerabilul şi prea evlaviosul Chiril, cel iubit de Dumnezeu şi care a fost ales odinioară ăn chip canonic de către cei din provincie şi care în diferite împrejurări a luptat contra arienilor”.

Poziţia dogmatică a Sfântului Chiril a fost prima cauză de rupere a legăturii cu episcopul Acaciu al Cezareii, care a căutat apoi diverse pretexte pentru a-l distruge pe Sfântul Chiril.

A doua cauză a fost disputa legată de jurisdicţia celor două scaune episcopale. Aşa cum se ştie, în urma distrugerii cetăţii Ierusalim, comunitatea creştină a fost răspândită în toate părţile, iar după refacerea acesteia, creştinii erau puţini la număr, de aceea Cezareea a devenit capitala Palestinei. După o vreme, când numărul creştinilor din Ierusalim s-a mărit, episcopia din Ierusalim a cerut restabilirea vechii ei poziţii.

În anul 325 d. Hr., Sinodul I Ecumenic a stabilit prin cele 7 Canoane să fie cinstit, potrivit obiceiului străvechi, mai ales episcopul Ailiei, adică al Ierusalimului, iar Mitropolia Cezareii să păstreze demnitatea ei proprie.

Formularea ambiguă a canonului a provocat un conflict între Sfântul Chiril şi episcopul Acaciu.

Acesta din urmă s-a aflat pe o poziţie avantajoasă datorită sprijinului de care se bucura din partea împăratul arian Conastanţiu (337-361) şi, găsind el un pretext împotriva Sfântului Chiril, anume că în vremea foametei a vândut relicvele sfinte şi ofrandele Bisericii pentru a oferi hrană oamenilor săraci, l-a depus din treaptă pe Sfântul Chiril prin Sinodul care a avut loc în Ierusalim, în anul 357 d. Hr. şi l-a îndepărtat din cetate.

Sfinţii Ierarhi Chiril al Ierusalimului, Andrei Criteanul, Sofronie al Ierusalimului, sec XVI, Muzeul Bizantin din Atena

Sfântul Chiril a fost exilat în Tars din Cilicia, unde a fost primit de episcopul Silvan, care a respins pretenția episcopului Acaciu de a întrerupe comunicarea sa cu Sfântul. Cu toate acestea, Sfântul Chiril a cerut membrilor Sinodului să-i fie cercetat cazul.

Într-adevăr, Sinodul care s-a întrunit în Ierusalim, în anul 359 d. Hr., a hotărât că este nevinovat, dar Acaciu, după ce s-a refugiat în Constantinopol, a zădărnicit hotărârile Sinodului din Ierusalim prin alt Sinod, care a avut loc în Constantinopol, în anul 360 d. Hr., susținând depunerea din treaptă și exilarea Sfântului Chiril.

Sfântul Chiril a revenit pe scaunul său episcopal, ca și ceilalți episcopi exilați, în anul 361 d. Hr., în vremea împăratului Iulian apostatul care, dorind să-i atragă de partea sa pe toți dușmanii împăratului Constanțiu, i-a adus înapoi pe toți arhiereii exilați de înaintașul său.

Sfântul a simțit nevoia să se dedice păstoririi turmei sale de credincioși, dar după moartea lui Iulian apostatul, pe 26 iulie 363 d. Hr., a fost exilat din nou de împăratul Valens (364-378 d. Hr.) vreme de unsprezece ani, întorcându-se în Ierusalim după moartea împăratului, în anul 378 d. Hr.

Sfântul Chiril a adormit în pace în anul 387 d. Hr.

Opera sa principală a fost *Catehezele* (în total 23), care au fost rostite în perioada Postului mare și a Săptămânii mari din anul 348 d. Hr. în Biserica Învierii.

Scopul *Catehezelor* a fost pe de o parte introducerea catehumenilor în învățăturile de bază ale credinței și a vieții morale ale creștinilor, iar pe de altă parte tâlcuirea Sfintelor Taine ale Bisericii pe înțelesul duhovnicesc al celor ce primise botezul.

Valoarea *Catehezelor* Sfântului Chiril este enormă. Nici o altă lucrare de până atunci nu prezentase cu atâta osârdie aproape toate slujbele religioase ale Bisericii Ortodoxe, precum și metoda lor sacramentală și sfințitoare, pusă în practică până astăzi în Biserică cu o asemănare uimitoare, așa încât suntem îndreptățiți să socotim *Catehezele* Sfântului Chiril o reconstituire tipărită și o păstrare în practică Tradiției Apostolice.

Sfântul Chiril al Ierusalim, Minologhion Bizantin, sec. XIV

Tropar, glasul 8: Ai fost văzut în Sion înveșmântat în straie cuvioase, precum un strălucit stâlp al credinței apostolești, te-ai făcut moștenitor al harului lor, ai adus lumii la cunoștință învățăturile lor cucernice și ai răspândit înțelepciunea lor. O, Sfinte Chiril, Părinte și ierarhe, roagă-te pentru noi.

Tropar, glasul 4: Îndreptător credinței și chip blândeților, învățător înfrânării te-a arătat pe tine turmei tale adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai câștigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate. Părinte ierarhe Chiril, roagă pe Hristos Dumnezeu ca să mântuiască sufletele noastre.

Sedealnă, glasul 8: Cu înțelepciunea Cuvântului îmbogățindu-te, ai dat afară râurile învățăturilor vieții și ai adăpat tot cugetul celor binecredincioși; și, cu toaig dumnezeiesc păstorindu-ți turma, ai hrănit-o în dumnezeiasca livadă a cunoștinței. Pentru aceasta, te lăudăm ca pe un păstor și mare învățător și apărător al credinței, ierarhe Chirile, strigând: Roagă-te lui Hristos Dumnezeu să dăruiască iertare de greșeli celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sursa: **https://www.pemptousia.ro/2014/03/sfantul-chiril-arhiepiscopul-ierusalimului-18-martie/**

Sfântul Chiril al Ierusalimului - Despre credinţă

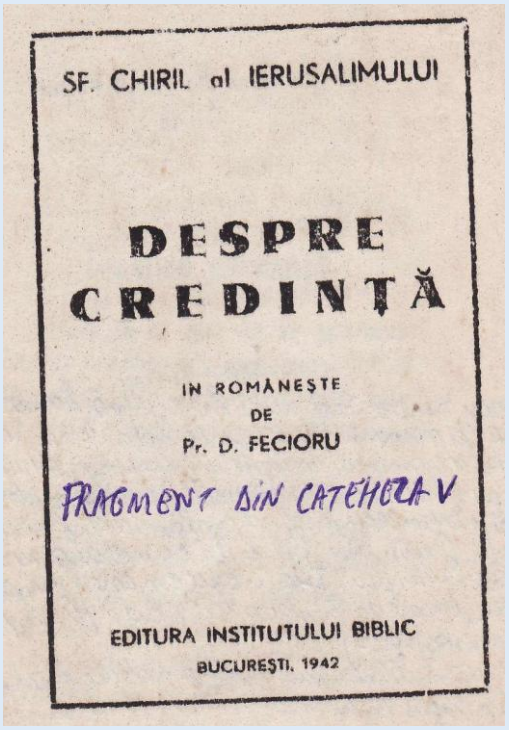

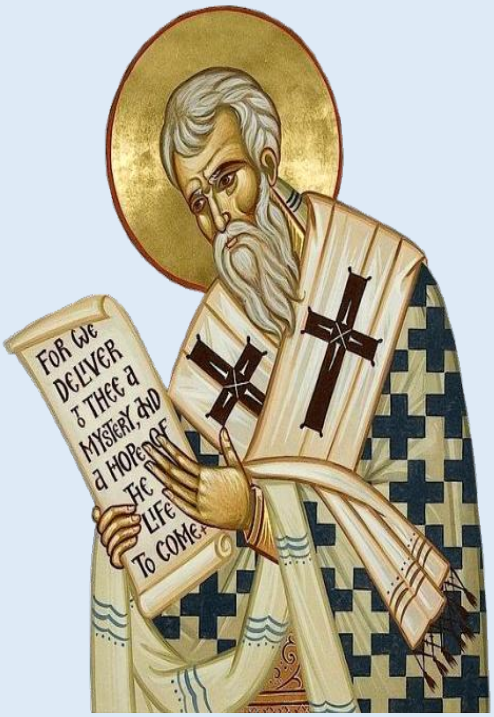

https://www.academia.edu/42259533/Sf%C3%A2ntul_Chiril_al_Ierusalimului_-_Despre_credin%C5%A3%C4%83

https://www2.slideshare.net/steaemy1/despre-credinta/steaemy1/despre-credinta

https://archive.org/details/despre-credinta

***

„Mare lucru este să se găsească bărbat credincios", zice apostolul (I Corinteni, IV, 2), Mare lucru este bărbatul credincios; e mai bogat decât toţi bogaţii. Bărbatul credincios stăpâneşte toată bogăţia pământului, prin aceea că el pe toată o dispreţuieşte şi o calcă în picioare. Cei care în aparenţă sunt bogaţi şi stăpânesc multe lucruri, în realitate sunt săraci cu sufletul. Şi pe bună dreptate, căci cu cât adună mai multe avuţii, cu atât mai mult sunt măcinaţi de pofta acelora pe care nu le au.

Bărbatul credincios însă, lucru cu totul extraordinar, este bogat chiar dacă este sărac. El ştie că trebuie să aibă numai îmbrăcăminte şi hrană. Iar cel care se mulţumeşte cu acestea, a călcat în picioare bogăţia.

Dar nu numai printre noi, care purtăm numele lui Hristos, este mare vrednicia credinţei, ci chiar printre cei care nu sunt creştini; şi în general toate care se săvâşesc în lume, se săvârşesc prin credinţă.

- ✓ *Prin credinţă căsătoria uneşte la un loc pe doi străini;*
- ✓ *prin credinţă se cultivă pământul, căci cel care nu crede că va culege rodul nu rabdă ostenelile;*
- ✓ *prin credinţă oamenii călătoresc pe mare, încredinţându-şi unei bucăţi mici de lemn şi viaţa şi averea.*

Prin credinţă deci se fac cele mai multe lucruri ale oamenilor. „Fără credinţă, spune Scriptura, este cu neputinţă să placi lui Dumnezeu“ (Evrei, XI, 6).

Când oare îşi va propune omul să creadă în Dumnezeu, dacă nu ar crede că Dumnezeu răsplăteşte credinţa sa? Oare va trăi în curăţenie fata sau va fi înfrânat tânărul, dacă nu va crede că îi este neveştejită cununa castităţii?

Credinţa este ochiul care luminează întreaga conştiinţă şi creatorul priceperii. Profetul spune: „Dacă nu veţi crede, nici nu veţi pricepe“ (Isaia, VII,9).

Credinţa închide gura leilor, lucru întâmplat cu Daniil. Căci Scriptura spune despre el că a fost scos din groapă şi nu s-a găsit în el nici o vătămare (Daniil, VI, 23), pentru că a crezut în Dumnezeu.

Este ceva mai cumplit decât diavolul? Dar şi faţă de acesta nu avem altă armă decât credinţa, pavăză netrupească contra vrăjmaşului nevăzut. În adevăr, diavolul trimite săgeţi felurite şi săgetează în întuneric pe cei care nu priveghează. Şi pentru că vrăjmaşul nu se vede, avem credinţa că o îmbrăcăminte tare, după cum zice apostolul: „în toate luând pavăza credinţei, cu care veţi putea stinge toate săgeţile cele aprinse ale celui viclean" (Romani, IV, 11; Galateni, III, 7). Adeseori diavolul trimite săgeata aprinsă a poftei ruşinoase; credinţa însă supune judecata, răceşte mintea şi stinge săgeata.

Despre credinţă se poate vorbi foarte mult; să ne mulţumim însă, deocamdată, cu un singur exemplu din Vechiul Testament şi anume cu Avraam, pentru că, prin credinţă, am ajuns şi aceluia fii. El s-a îndreptat nu numai prin fapte, ci şi prin credinţă, multe fapte vrednice a săvârşit, dar nu a fost numit prieten al lui Dumnezeu, decât atunci când a crezut; şi orice faptă a lui a săvârşit-o potrivit credinţei.

Prin credinţă a părăsit pe părinţi, prin credinţă şi-a lăsat patria, ţara şi casa. Aşadar după cum acela a fost îndreptăţit, îndreptăţeşte-te şi tu! Trupul lui îi era neputincios să mai facă copii, pentru că era bătrân şi bătrână îi era şi Sarra soţia sa, încât nu mai aveau nici o nădejde de copii. Dumnezeu însă îi făgăduieşte bătrânului că va naşte copii. Avraam n-a slăbit în credinţă, cu toate că ştia că trupul său este mort pentru facerea de copii. Nu s-a uitat la slăbiciunea trupului

său, ci la puterea Celui care a făgăduit. Şi socotind credincios pe Cel care a făgăduit, a dobândit, din trupuri moarte, fiu în chip minunat.

Mai mult după ce l-a dobândit, Dumnezeu i-a poruncit să aducă jertfă pe fiul său Şi cu toate că auzise de la Dumnezeu că prin Isaac va fi ridicată sămânţa lui, totuşi a adus jertfă pe fiul său, crezând că Dumnezeu este puternic să scoale şi din morţi. A legat Avraam pe fiul său, l-a pus deasupra lemnelor şi prin voinţă l-a adus jertfă; dar Dumnezeu, prin bunătatea Lui, i-a dat un miel în locul fiului, aşa că Avraam a primit înapoi viu pe copilul lui.

Dacă vom păzi o astfel de credinţă nu vom fi osândiţi şi vom fi împodobiţi cu tot felul de virtuţi.

Atât de mare putere are credinţa încât şi pe oameni îi uşurează ca să meargă pe mare.

Petru a fost om la fel ca noi, alcătuit din sânge şi carne şi hrănindu-se din aceleaşi mâncări şi noi. Când Iisus însă i-a zis: „Vino!", Petru pentru că a crezut a mers pe ape, fiindu-i în timp ce mergea pe ape, credinţa mai sigură decât orice temelie. Cât timp a crezut, credinţa îi era temelie solidă deasupra apelor; dar când s-a îndoit a început să se scufunde. Şi cu cât credinţa i se slăbea cu atâta şi trupul i se scufunda. Mântuitorurul văzându-i slăbirea credinţei, i-a zis: Puţin, credinciosule, pentru ce te-ai îndoit ?“ (Matei, XIV, 31). Şi după ce a fost întărit de Mântuitorul, care-i ţinea dreapta, şi după ce din nou a crezut, fiind dus de mână de Stăpânul, a început să umble iarăşi pe ape.

Atât de mare putere are credinţa încât mântuie nu numai pe cel ce crede, ci chiar şi pe alţii prin credinţa altora.

Slăbănogul din Capernaum nu era credincios, dar au crezut acei care l-au purtat şi l-au coborât prin acoperişul casei. Slabănogul suferea şi cu trupul şi cu sufletul. Şi să nu socoteşti că eu acuz pe slăbănog în zadar, însuşi Evanghelia o spune: Când Iisus a văzut credinţa lor, zice slăbănogului: Scoală“! Mântuitorul n-a spus: credinţa lui, ci „credinţa lor". Cei care îl purtau credeau şi slăbănogul, prin credinţa lor, a căpătat vindecarea.

Vrei să mai auzi încă un exemplu că prin credinţa altora alţii se mântuiesc ?
A murit Lazăr, A trecut o zi, au trecut două şi trei zile; putreziciunea se întindea asupra trupului lui. Putea oare un mort de patru zile să creadă şi să se roage pentru el pe Izbăvitorul? Ceea ce lipsea însă mortului aceea a împlinit-o surorile. A venit Domnul la ele şi i-au căzut la picioare. Şi când Domnul le-a întrebat: „Unde l-aţi pus?“, i-au răspuns: „Doamne, acum miroase, căci este mort de patru zile". Domnul însă le răspunde: „Dacă veţi crede veţi vedea,

slava lui Dum-nezeu." Cu alte cuvinte le spune: împliniţi voi lipsa credinţei aceluia. Şi atât de multă putere a avut credinţa surorilor, încât 1-a rechemat pe cel mort de la porţile iadului.

Dacă atunci când alţii au crezut în locul altora, a putut credinţa să scoale din morţi, oare dacă tu vei crede sincer pentru tine însuţi nu mai mult te vei folosi ? Chiar dacă vei fi necredincios sau puţin credincios, dar dacă te pocăieşti, Domnul este iubitor de oameni ca să fie împreună cu tine, numai dacă spui şi tu din inimă: ***„Cred Doamne, ajută necredinţei mele. (Marcu XI, 23)***
Şi chiar dacă eşti credincios, dar încă nu ai desăvârşirea credinţei, îţi este de nevoie şi ţie să spui cu apostolii: ***„Doamne, adaugă-ne nouă credinţa" (Luca XVII, 5)***, Puţinul îl ai prin tine însuţi, multul însă îl capeţi prin El.

Numele credinţei este unul după numire, dar se împarte în două.

⇒ *Primul fel de credinţă este cel dogmatic, care priveşte dogmele credinţei.*

Acest fel de credinţă este o aprobare a sufletului pentru un oarecare lucru ce foloseşte sufletului, după cum zice Mântuitorul: „Cel care crede cuvintele mele şi crede celui ce m-a trimis pe mine, are viaţă veşnică şi la judecată nu va veni" (Ioan, V, 24). Şi: „Cel care crede în Fiul nu se judecă, ci a trecut din moarte la viaţă" (Ioan, III, 18 ; V, 24). ***Ce mare este iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Ceea ce drepţii Vechiului Testament au dobândit după mulţi ani, aceea ţi-o dăruieşte acum Iisus într-o clipă!*** Dacă vei crede că Domnul este Iisus Hristos, te vei mântui şi cel care a băgat pe tâlhar în Rai te va băga şi pe tine.

⇒ *Al doilea fel de credinţă este acela dăruit de Hristos în locul harului.*

„Unuia i se dă, prin Duhul, cuvântul înţelepciunii, altuia cuvântul cunoştinţei după acelaşi Duh, altuia credinţa în acelaşi Duh, iar altuia darurile vindecărilor" (I Corinteni, XXIII, 43).

Această credinţă, dăruită în locul harului, nu este numai dogmatică, ci şi lucrătoare, căci săvârşeşte cele ce sunt mai presus de om.

Cel care va avea credinţa aceasta, va zice muntelui acestuia: mută-te de acolo şi se va muta (Matei, XVII, 20). Căci când va zice cineva ceva cu această credinţă şi va crede că se întâmplă şi nu se va îndoi în inima lui, atunci va lua harul. Despre această credinţă s-a spus următoarele: „Dacă veţi avea credinţă cât un grăunte de muştar" (Matei, XVII, 20). Ca şi grăuntele de muştar, mic la mărime, dar înfocat la lucrare, tot astfel şi credinţa într-o clipită săvârşeşte cele mai mari vrednicii.

Să ai aşadar în Domnul credinţa care răsare din sufletul tău, ca să primeşti şi de la Acela credinţa care lucrează pe cele mai presus de om.

Dobândiţi şi păstraţi numai această credinţă pe care aţi învăţat-o, care vi s-a tăgăduit, care v-a fost predată de Biserică şi care este întărită de toată Scriptura. Pe această credinţă să o aveţi merinde în toată vremea vieţii voastre şi alta decât această credinţă a Bisericii să nu primiţi. „Chiar dacă noi, spune apostolul, sau înger din cer de vă va vesti altceva decât ceea ce aţi primit acum, anatema să fie.“ (Galateni, 1,8 - 9).

Ţineţi această credinţă cu evlavie ca nu cumva duşmanul să prade pe cei slăbiţi, ca nu cumva vreun eretic să schimbe ceva din cele predate vouă. Şi Dumnezeu cere de la voi să păziţi această credinţă neîntinată până la venirea Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

Augustin Păunoiu - Sfântul celor trei exiluri Sfântul celor trei exiluri

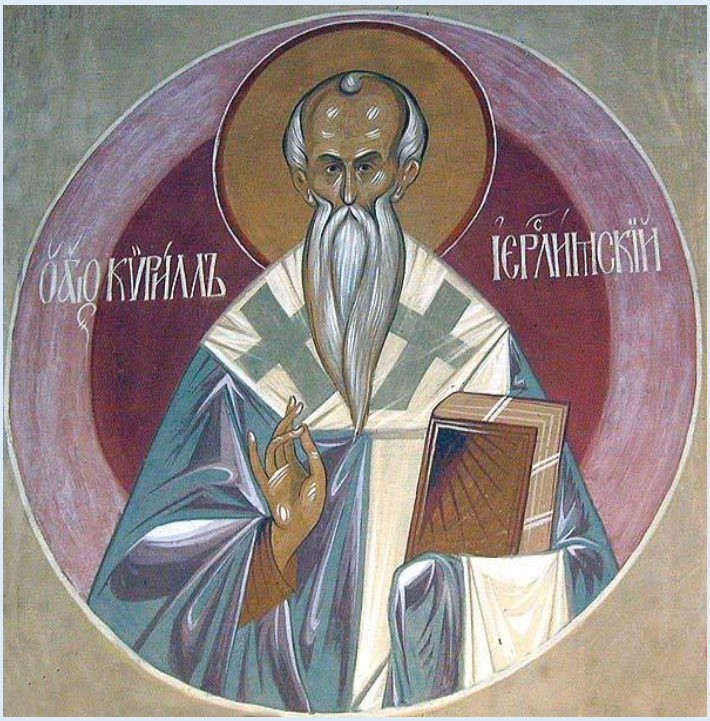

19 martie 2011

Biografia Sfântului Chiril al Ierusalimului constă în câteva rânduri, cum se poate constata foarte uşor în cele mai recente manuale de patrologie. Motivul este, cum vom vedea, faptul că nu se ştie aproape nimic despre el, decât numai că a fost episcop al Ierusalimului şi că ne rămâne sub numele său o operă demnă de toată atenţia. Cele 24 de cateheze ale sale au făcut celebru numele lui şi constituie una din comorile cele mai preţioase ale antichităţii creştine.

Sfântul Chiril, prăznuit de Biserica Ortodoxă pe 18 martie, a devenit episcop al Ierusalimului în jurul anului 350 şi a murit în anul 387. Prima din aceste date este furnizată de Fericitul Ieronim, care plasează alegerea lui Chiril puţin timp după al 11-lea an de domnie al împăratului Constanţiu (337-361) şi imediat după moartea lui Maxim, episcop de Ierusalim (349). Se poate plasa, aşadar, această alegere între 348 şi 351.

Data morţii Sfântului Chiril poate fi fixată cu mai multă precizie. Într-adevăr, Fericitul Ieronim notează că Chiril, episcop al Ierusalimului, după ce a fost expulzat, apoi restabilit în Scaunul episcopal, a ocupat tronul arhieresc până la sfârşitul vieţii sale, timp de opt ani, sub domnia lui Teodosie. Or, acela a preluat stăpânirea imperiului în 379. Obţinem deci anul 387.

Drumul spre episcopate

Circumstanţele ascensiunii sale către episcopat ne sunt povestite pe de o parte de latini, Fericitul Ieronim şi Rufin, pe de altă parte de bizantini, istoriografii creştini din secolul al V-lea: Socrate, Sozomen şi Theodoret.

Astfel, ultimul dintre aceşti istorici menţionează că odată ce Maxim a plecat către viaţa veşnică, Chiril, apărător viguros şi hotărât al credinţei apostolice, fu socotit demn de harul episcopatului. El citează un fragment din scrisoarea Sinodului al II-lea Ecumenic de la Constantinopol: *"Din Biserica mamă a tuturor bisericilor, Biserica Ierusalimului, noi recunoaştem de mult timp ca episcop pe venerabilul şi prea evlaviosul Chiril care a fost ales odinioară în mod canonic de episcopii provinciali şi care de multe ori a luptat contra arienilor".*

Debutul episcopatului lui Chiril a fost unul liniştit, fericit. În această perioadă trebuie plasată apariţia minunată pe cer între locul răstignirii Domnului şi Muntele Măslinilor a semnului luminos al Sfintei Cruci. Mai mulţi istorici ne-au lăsat relatări despre această minune şi însuşi episcopul Chiril a povestit întâmplarea într-o scrisoare către împăratul Constanţiu.

În acelaşi timp, disputele între episcopul Ierusalimului şi Acaciu de Cezareea se înteţiseră. Primul era conştient de vechimea scaunului său arhieresc, al doilea se mândrea cu prerogativele sale mitropolitane, recunoscute expres de Sinodul I Ecumenic de la Niceea.

Dificultăţile de ordin teologic erau, de asemenea, la ordinea zilei. Acaciu nu voia să depăşească expresia "asemănării" între Tatăl şi Fiul "homoios", Chiril, fără a ajunge până la termenul de "homoousios" (de o fiinţă), insista mai mult asupra divinităţii Cuvântului şi asupra faptului că naşterea Sa veşnică nu avea nimic în comun cu celelalte naşteri omeneşti.

Exilurile sfântului

Pe scurt, din 355, Acaciu condamnă pe sufraganul său să se prezinte în faţa sinodului său şi, în 357, el îl depuse in absentia. Imediat, Chiril, cu sprijinul împăratului Constanţiu, apelă la o instanţă superioară, însă nu putu păstra scaunul său, care imediat fu dat unui intrus. Chiril se retrase mai întâi la Antiohia, apoi la Tars, aproape de episcopul Silvan.

La Sinodul din Seleucia (359) el fu reabilitat. Dar câteva luni mai târziu, sub influenţa lui Acaciu, Sinodul din Constantinopol îl depuse din nou din scaun. Acesta a fost, începând cu anul 360, al doilea exil, care dură doi ani.

În 362, ca urmare a măsurilor luate de împăratul Iulian în favoarea episcopilor exilaţi, el a putut să reintre în Ierusalim şi să-şi reia funcţia sacerdotală.

Dar Valens, când a succedat lui Iulian la tronul imperial, a cedat intrigilor şi a izgonit din nou pe episcopii exilaţi sub Constanţiu. Pentru a treia oară, Chiril plecă în exil şi, dacă istoria nu a reţinut locul, se ştie că a rămas acolo timp de 11 ani, din 367 până în 378. În tot acest timp, Biserica Ierusalimului a fost în mâinile arienilor.

Chiril reveni în 379 la Ierusalim, odată cu urcarea pe tronul Bizanţului a lui Teodosie, şi în 381 el luă parte la al II-lea Sinod Ecumenic de la Constantinopol care îl recunoscu în mod solemn ca episcop legitim. De atunci el a condus Biserica sa în pace până la moartea sa, întinzându-şi chiar influenţa sa asupra Bisericilor vecine, cum era cea din Cezareea.

În persoana lui Chiril aflăm cel puţin două trăsături esenţiale caracteristice sfinţilor: fermitatea asupra doctrinei trinitare şi asupra persoanei lui Hristos, Fiu al lui Dumnezeu şi Mântuitor, şi încercările repetate ale unui exil care au făcut, ca şi din mulţi dintre contemporanii săi, martorul lui Hristos, după ce el se arătase ca propovăduitor al Lui în catehezele sale.

Catehezele Sfântului Chiril, comori preţioase ale Antichităţii

Între lucrările Sfântului Chiril, tradiţia patristică dă întotdeauna primul loc catehezelor sale. Acestea se prezintă în felul următor: Procateheza, 18 Cateheze prebaptismale şi cinci Cateheze mistagogice.

Plecând de la un text al Fericitului Ieronim, unii au plasat Catehezele spre anul 347, atunci când Chiril nu era încă decât preot, alţii îl plasează mai degrabă spre debutul episcopatului său, în jurul anului 350.

În orice caz, aceste documente rămân - după expresia patrologului J. Quasten - "una dintre comorile cele mai preţioase ale antichităţii creştine".

Procateheza şi cele 18 Cateheze prebaptismale au fost rostite în timpul Postului mare, aproape toate în Martyrium, bazilica construită de Constantin cel mare.

Procateheza este o introducere generală, destinată să arate candidaţilor la botez măreţia tainei pentru care ei se pregătesc. Cele 18 Cateheze prebaptismale numite Cateheze către cei care se luminează sunt adresate acelora care se pregătesc pentru primirea Botezului. În ele se explică Simbolul Bisericii din Ierusalim despre botez, învăţătura despre Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, despre înviere şi viaţa veşnică. Ultimele cinci cateheze, numite mistagogice,

adică introducătoare în Sfintele Taine, sunt adresate către cei de curând botezaţi şi tratează despre Botez, Mirungere şi Euharistie.

Stilul Catehezelor nu este în ansamblu nici unul plin de forţă, nici original: este acela în întregime simplu, nerafinat, al unei lecţii care explică ritualul şi taina duhovnicească săvârşită; însăşi această simplitate le face interesante şi nu le lipseşte de măreţie. Tonul este adesea familiar, cu trecerea de la persoana a II-a plural la persoana I singular. Textul este foarte bogat în referinţe scripturistice din Psalmi, Prooroci, Cărţile sapienţiale, Cântarea Cântărilor, Evanghelie, Epistolele Noului Testament şi mai ales din cele ale Sfântului Apostol Pavel. Şi această metodă sau, mai bine zis, această cunoaştere atât de bine asimilată şi atât de zeloasă a Scripturii este de asemenea foarte sugestivă pentru cateheza autentică din toate timpurile. Se simte mai ales în Cateheza a II-a şi a V-a Mistagogică admiraţia autorului asupra unui mod uneori liric pentru aceste taine inefabile ale vieţii divine şi mai ales pentru Euharistie.

Se intră în Biserică prin Botez şi această taină este aşa de mare, încât impune celor ce doresc să o primească o atentă pregătire; ea nu se primeşte decât o singură dată; se cuvine să nu se treacă cu vederea nici un amănunt pentru a nu se pierde nici un rod, nici un fruct (Procateheza 7).

Încă din momentul în care catehumenii sunt înscrişi în mulţimea candidaţilor, ei sunt priviţi ca şi copii ai Bisericii, ei nu trebuie să se preocupe de nimic altceva decât de taina care se va săvârşi în ei (Procateheza 13).

Botezul într-adevăr eliberează de păcat, al cărui prim autor este diavolul (Cateheza 2, 4) şi pentru aceea este precedat de o mulţime de exorcisme menite să-l izgonească pe demon. Oricare ar fi greşelile săvârşite, chiar crimele înfăptuite, botezul curăţă totul, vindecă totul, cu condiţia ca să avem încredere în mila lui Dumnezeu şi să ne pocăim sincer (Cateheza 2, 5-9). - Sursa: Dictionnaire de spiritualité şi Sources chretiennes, vol. 126 bis.

Adrian Agachi - Dogmele ca bază a credinţei (I)

11 mai 2010

Perioada cuprinsă între primele două Sinoade Ecumenice a prilejuit dezbateri aprinse şi conflicte încheiate deseori într-un mod brutal între ortodocşi şi arieni. Surprinde, fără îndoială, concluzia cercetătorilor moderni care afirmă că, în această perioadă, chiar şi Sfinţii Părinţi implicaţi au avut nevoie de o perioadă de timp pentru a accepta validitatea termenului de consubstanţialitate, sau, aşa cum este precizat în Crez, de o fiinţă.

Atât Sfântul Atanasie cel mare, cât şi Sfinţii Chiril al Ierusalimului şi Vasile cel mare au desfăşurat o argumentaţie solidă în jurul acestui cuvânt, pentru a nu cădea în capcana modalismului ascuns proliferat de episcopul Marcellus de Ancyra.

În următoarele materiale vom discuta contribuţia importantă a Sfântului Chiril al Ierusalimului, urmând ca, în cursul articolelor ulterioare, să ne concentrăm asupra Sfântului Vasile cel mare.

Rezervele Sfântului Chiril privind termenul de consubstanţial

Despre Sfântul Chiril al Ierusalimului (313-387) am mai discutat în cadrul unui material anterior şi nu vom mai insista asupra aspectelor precizate acolo. Catehezele sale reprezintă una dintre cele mai cunoscute şi citite opere patristice de-a lungul istoriei Bisericii.

Cu toate acestea, aşa cum am subliniat şi în trecut, Sfântul Chiril nu a receptat de la bun început termenul de consubstanţial, tocmai datorită acuzelor de modalism aduse arienilor. Trebuie să explicăm aici, cât mai simplu posibil, de ce putea fi acest cuvânt interpretat într-un asemenea sens.

În primul rând, prin afirmarea consubstanţialităţii sau deofiinţimii Tatălui şi a Fiului, lipsită de precizarea unei distincţii în două Persoane diferite, care au totuşi aceeaşi Fiinţă, se ajungea la formula modalistă a lui Sabelie.

Nu ştim când s-a născut acest eretic, dar murise deja în jurul anului 257. Sabelie afirma deplina identitate a Fiului cu Tatăl, declarând că există un singur Dumnezeu care se manifestase când ca Tată, când ca Fiu în cursul istoriei.

Spre exemplu, episcopul Marcellus de Ancyra, în cursul primului Sinod Ecumenic apărase deofiinţimea Fiului cu Tatăl, dar o făcuse într-un mod strict modalist, lucru pentru care va fi condamnat mai târziu.
De aceea, a durat mult timp după încheierea primului Sinod Ecumenic pentru ca termenul să fie acceptat. Plauzibilitatea sa era încă neclară. Au fost necesare mai multe lucrări şi întâlniri pentru ca deofiinţimea Fiului şi a Tatălui să fie înţeleasă corect şi nu într-o direcţie modalistă. Meritul Sfinţilor Chiril al Ierusalimului şi Vasile cel mare este incontestabil în această direcţie.

"Esenţa credincioşiei constă din învăţături drepte şi fapte bune"

Este foarte interesantă modalitatea în care Sfântul Chiril prezintă credinţa creştină catehumenilor. Trebuie precizat că, dintre cele 23 de cateheze, 18 sunt baptismale, iar 5 mistagogice. Cele baptismale erau adresate catehumenilor (păgâni sau iudei aflaţi în perioada pregătitoare de dinaintea botezului) înainte de Botez, iar cele mistagogice erau adresate celor proaspăt botezaţi şi trecuţi la credinţa creştină. Primele trei cateheze reprezintă o introducere în realitatea ascetică a creştinismului.

Chemarea lui Dumnezeu adresată catehumenilor, pe care ei se pregătesc să o împlinească botezându-se, nu se încheie odată cu săvârşirea Botezului. Păcatele se curăţă prin Botez, dar posibilitatea de a păcătui rămâne în continuare.

Sfântul Chiril încearcă să îi pregătească pe catehumeni şi pentru ispitele care vor urma Botezului, dar nu doar în privinţa încercărilor ascetice, ci şi în privinţa celor legate de propria credinţă. De aceea, în prologul catehezei a IV-a, precizează următoarele: ***"Esenţa credincioşiei constă din două lucruri: din învăţături drepte şi din fapte bune. Nici învăţăturile nu sunt bine primite de Dumnezeu fără fapte bune şi nici faptele săvârşite fără învăţături drepte nu sunt primite de Dumnezeu. Care este folosul de a cunoaşte învăţăturile despre***

Dumnezeu, dar a face, cu neruşinare, desfrânare? Iarăşi, care-i folosul de a trăi în înfrânare într-un chip bun, dar a huli cu lipsă de evlavie? Cea mai mare bogăţie este învăţarea dogmelor; dar este nevoie de un suflet treaz, pentru că sunt mulţi cei furaţi de filosofia şi învăţătura cea deşartă" (Cateheze, IV:2, trad. pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, 2003, p.50).

Observăm cum Sfântul Chiril al Ierusalimului nu pierde prilejul de a acorda un plan egal în dezvoltarea credinţei, atât învăţăturilor drepte, cât şi faptelor bune. Fără învăţăturile drepte, transformăm credinţa într-o misiune socială fără orizont, iar fără fapte bune, credinţa noastră devine o filosofie abstractă, fără rezultate concrete. Sfântul Chiril consideră că, pentru ferirea creştinilor de învăţăturile greşite proliferate de păgâni, eretici şi iudei, "se impune învăţarea Simbolului de credinţă şi a tâlcuirilor lui" (p.50).

De aceea, afirmă în continuare: ***"Mi se pare că este bine ca înainte de a vă preda Simbolul credinţei să vorbesc acum, într-un scurt rezumat, despre învăţăturile absolut necesare; aceasta, pentru ca nu cumva din pricina mulţimii celor care vor fi spuse şi din pricina duratei zilei Sfintei Patruzecimi, să fie uitate de cei mai puţin înzestraţi la minte dintre voi. Dar ca să nu uităm pe cele ce le vom cultiva mai pe larg mai târziu, de aceea le semănăm pe scurt acum" (p.50-51).***

Am decis să prezentăm mai întâi acest rezumat al Sfântului Chiril al Ierusalimului, pentru că precizează foarte eficient, pe scurt, câteva aspecte importante conţinute şi în Crez.

Dogma despre Dumnezeu

"Aşadar, în primul rând să fie pusă ca temelie în sufletul nostru dogma despre Dumnezeu. Este numai un singur Dumnezeu, nenăscut, fără de început, neschimbat, nemutat. Nu s-a născut din altul şi nici nu are pe un altul moştenitor al vieţii. Nu-şi are începutul existenţei în timp şi nici nu se sfârşeşte vreodată. Este bun şi drept (...) Este deci numai un singur Dumnezeu, făcătorul sufletelor şi trupurilor. Unul este creatorul cerului şi al pământului, făcătorul îngerilor şi arhanghelilor. El este creatorul multora. Dar, înainte de veci, Tatăl unuia singur, numai al unuia singur: Unul-Născut Fiului Lui, Domnul nostru Iisus Hristos, prin Care a făcut toate, cele văzute şi cele nevăzute. Acest Tată al Domnului nostru Iisus Hristos nu este circumscris în vreun loc, nici nu este mai mic decât cerul (...) Cunoaşte mai dinainte viitorul şi este mai puternic decât toate. Cunoaşte totul şi face ce voieşte. Nu este supus legilor firii, nici devenirii, nici soartei, nici destinului. Este desăvârşit în totul şi posedă în chip egal orice fel de virtute. Nu se micşorează, nici nu creşte, ci este totdeauna la fel" (p.51-52).

Am redat acest lung citat tocmai pentru a observa felul în care Sfântul Chiril al Ierusalimului foloseşte Simbolul de credinţă pentru a-şi dezvolta argumentaţia iniţială. Aici avem tratat primul articol de credinţă referitor la Tatăl. În mod clar, mai poate fi distins şi alt aspect: critica voalată a diverselor concepţii eretice şi păgâne privind natura şi puterea lui Dumnezeu.

Dumnezeu Tatăl nu cunoaşte schimbare, este etern şi nenăscut, nemaiavând alt început precum majoritatea zeilor păgâni. Este deasupra temporalităţii şi Creatorul universului şi, totodată, este lipsit de circumscriere.

În tot acest pasaj, există o critică directă a păgânismului, care adoră zei prinşi în temporalitate şi care nu se pot deosebi de diferite aspecte ale lumii create. În partea finală a fragmentului, lucrul acesta devine şi mai evident. Zeii vechilor greci, spre exemplu, nu se putea opune nici ei sorţii, devenind, la fel ca oamenii, prizonierii unui destin implacabil. Nu este cazul pentru Tatăl, care este "desăvârşit în totul şi posedă în chip egal orice fel de virtute. Nu se micşorează, nici nu creşte, ci este totdeauna la fel."

Mergând pe linia apologeţilor, Sfântul Chiril deosebeşte credinţa corectă de cea eronată proliferată de păgâni şi eretici. Acest lucru s-a dovedit primordial în perioada respectivă, deoarece multitudinii părerilor eronate ale păgânilor li s-au adăugat şi cele susţinute de arieni.

În următorul material vom analiza celelalte dogme cuprinse în acest rezumat, urmând ca, după aceea, să dedicăm un timp tâlcuirii Crezului efectuată de Sfântul Chiril în continuarea Catehezei a IV-a.

Adrian Agachi - Dogmele ca bază a credinţei (II)

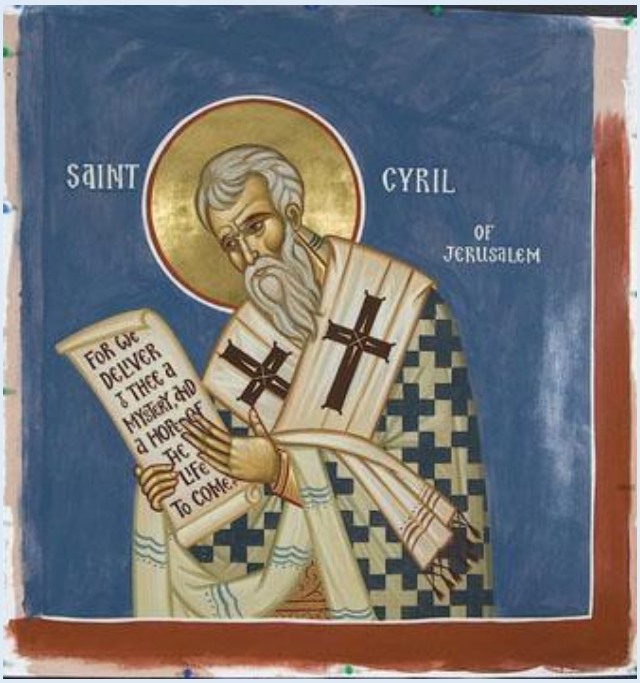

18 mai 2010

În cadrul materialului anterior am început prezentarea contribuţiei Sfântului Chiril al Ierusalimului în privinţa tâlcuirii şi apărării corecte a Simbolului de Credinţă.

La începutul Catehezelor, mai precis în cadrul celei de-a patra Cateheze, Sfântul Chiril oferea un rezumat al lucrurilor esenţiale care trebuie crezute, anticipând astfel tâlcuirea Crezului, pe care o efectuează în cadrul catehezelor V-XVIII. De fapt, întregul corp al acestei opere este axat principal pe noţiunile elementare ale credinţei, a căror adâncime este dezvăluită într-un limbaj accesibil.

În cadrul acestui material vom observa ultima parte a rezumatului iniţial, urmând ca, în următoarele articole, să ne axăm pe tâlcuirea dezvoltată a Crezului.

Despre Fiul lui Dumnezeu

"Crede şi în Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu, unul şi singurul, Domnul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu născut din Dumnezeu, Viaţă născută din Viaţă, Lumină născută din Lumină, asemenea în totul cu Cel care L-a născut. Nu-şi are existenţa în timp, ci S-a născut din Tatăl într-un mod mai presus de orice înţelegere şi veşnic, mai înainte de toţi vecii. Este Înţelepciunea, Puterea şi Dreptatea enipostatică a lui Dumnezeu. Şade de-a dreapta Tatălui înainte de toţi vecii. N-a luat tronul în dreapta Tatălui - după cum au socotit unii - prin răbdare, după Patima Sa, ca şi cum ar fi fost prin asta încununat de Tatăl, ci

de când exista (şi este născut din veşnicie) are vrednicia împărătească şi stă pe tron împreună cu Tatăl, căci după cum s-a spus este Dumnezeu, Înţelepciune şi Putere" (Cateheze, IV,7, trad. Pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, 2003, p.53).

În prima parte a fragmentului, Sfântul Chiril calchiază practic mărturia Crezului niceean, încercând să o facă accesibilă tuturor celor prezenţi. Naşterea Fiului din Tatăl este detaliată aici, cu fiecare termen cuprins în Crez, tocmai pentru a arăta felul în care aceasta se deosebeşte de concepţia eronată ariană.

Desigur, Sfântul Chiril denotă chiar din prima frază faptul că se îndoieşte încă de adevărata semnificaţie a termenului de consubstanţial, deoarece Îl numeşte pe Hristos "asemenea în totul cu Cel care L-a născut", un lucru pe care îl observă şi părintele Fecioru în nota 21.

În schimb, Sfântul Chiril critică ereziile adopţianiste, care îl transformau pe Hristos într-un simplu om încununat pentru vrednicia sa de Dumnezeu.

"Împărăţeşte împreună cu Tatăl şi este Creatorul tuturor împreună cu Tatăl. Nu este lipsit de vrednicia dumnezeirii. Cunoaşte pe Cel care L-a născut, după cum este cunoscut de cel ce L-a născut. Şi, ca să spunem pe scurt, adu-ţi aminte de ceea ce este scris în Evanghelii, că "nimeni nu cunoaşte pe Fiul afară de Tatăl; nici pe Tatăl nu-L cunoaşte altcineva decât Fiul" (Mt. 11:27)" (p.53).

De asemenea, Sfântul Chiril al Ierusalimului este preocupat de criticarea ereziei modaliste şi de combaterea unor păreri care par la prima vedere gnostice şi care confundau Cuvântul lui Dumnezeu cu cuvintele omeneşti, obişnuite.

"Nu cumva să înstrăinezi pe Fiu de Tatăl şi nici să crezi în Filiopaternitate, care confundă pe Tatăl cu Fiul. Ci crede că este un singur Fiu, Unul-născut al unui singur Dumnezeu, Dumnezeu-Cuvântul mai înainte de toţi vecii. Cuvântul nu este cuvântul pe care îl rostim şi care se răspândeşte în aer, nici nu se aseamănă cu cuvintele neipostatice, ci Cuvântul-Fiul este făcătorul existenţelor raţionale; Cuvântul aude pe Tatăl şi Însuşi vorbeşte" (p.53).

Este stranie, însă, această alegere. De vreme ce Sfântul Chiril cunoştea bine erezia modalistă, ce l-a făcut să evite termenul de consubstanţial şi să adopte un cuvânt care denotă o poziţie semiariană cum este cel de asemenea? Probabil că, în vremea respectivă, încă nu devenise prioritară poziţia Sfântului Vasile cel mare care a efectuat o critică exemplară a termenilor care erau folosiţi în detrimentul celui de consubstanţial, combătându-i eficient atât pe arienii extre-

mişti, cât şi pe cei moderaţi. Sfântul Chiril a acceptat şi el varianta corectă, dar ceva mai târziu.

Despre lucrarea mântuitoare a Fiului lui Dumnezeu

În continuarea acestui capitol extrem de util, Sfântul Chiril vorbeşte despre Iconomia Fiului lui Dumnezeu şi etapele acesteia. Astfel, el distinge în aceasta şase etape: Naşterea din Fecioara Maria, moartea pe Cruce, îngroparea, Învierea din a treia zi, Înălţarea şi Judecata Viitoare. Surprinde aici includerea Judecăţii finale, deoarece ea apare foarte rar în cadrul mărturisirilor de credinţă, asemenea şi prăznuirii Înălţării până la momentul Crezului niceean. Este adevărat că ne aflăm la cel puţin 20 de ani de la încheierea acestuia, dar existau încă locuri unde mărturia despre Judecata finală nu era inclusă în Crez. Şi acest lucru este surprinzător dacă privim cu atenţie tensiunea eshatologică a primelor comunităţi creştine. Iniţial se credea că Hristos va reveni foarte repede pentru a judeca lumea. În timp, aşa cum se întâmpla în secolul al IV-lea, tensiunea eshatologică era menţinută mai mult la nivel monahal, deoarece existau mulţi creştini care considerau că însăşi prosperitatea Imperiului Roman şi acceptarea creştinismului ca religie oficială era cel mai important rezultat posibil. A doua venire a lui Hristos nu mai era atât de semnificativă în ochii lor.

Despre Duhul Sfânt

Fără îndoială, cea mai importantă parte a acestui rezumat efectuat de Sfântul Chiril al Ierusalimului este cea legată de Sfântul Duh. Aici ne sunt oferite câteva aspecte fundamentale şi hotărâtoare care vor fi atent detaliate şi de Sfântul Vasile cel mare. Contribuţia lor va cântări esenţial în balanţa hotărârilor luate de Părinţii Sinodului al II-lea Ecumenic petrecut la Constantinopol în anul 381.

Iată ce ne spune Sfântul Chiril al Ierusalimului: ***"Crede şi în Duhul Sfânt şi ai despre El aceeaşi credinţă pe care ai primit să o ai despre Tatăl şi Fiul. Nu crede aşa cum învaţă cei care rostesc despre El cuvinte de hulă. Tu învaţă că unul este acest Duh Sfânt, neîmpărţit şi atotputernic. Multe lucrează, dar nu Se împarte. Sfântul Duh cunoaşte tainele, cercetează toate, şi adâncurile lui Dumnezeu. S-a pogorât peste Domnul nostru Iisus Hristos în chip de porumbel. A lucrat în Lege şi profeţi. Pecetluieşte şi acum sufletul tău în Taina Botezului. Toată firea spirituală are nevoie de sfinţirea Sfântului Duh. Dacă cineva va îndrăzni să-L hulească, nu-i iertat nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie. Este cinstit cu slava dumnezeirii împreună cu Tatăl şi cu Fiul. De El au trebuinţă tronurile, domniile, începătoriile şi stăpâniile. Unul este Dumnezeu, Tatăl lui Hristos. Unul este Domnul Iisus Hristos, Fiul Unul-Născut al singurului Dumnezeu. Şi Unul este Duhul cel Sfânt, sfinţitorul şi***

îndumnezeitorul tuturor, Cel care a vorbit în lege şi profeţi, în Vechiul şi în Noul Testament" (pp.57-58).

Sfântul Chiril al Ierusalimului recomandă catehumenilor să considere Sfântul Duh de o cinste egală cu Tatăl şi cu Fiul. Aici este un pasaj hotărâtor, care va fi foarte util pentru Părinţii care au participat la Sinodul II Ecumenic. Să nu uităm că Sfântul Chiril a fost unul dintre ei! Rolurile Duhului Sfânt sunt subliniate cu o delicată subtilitate. Deşi lucrează multe, totuşi Duhul Sfânt nu se împarte, aceasta fiind o părere păgână legată de spiritele existente în văzduh. Duhul Sfânt nu este o simplă energie, El este o Persoană care sfinţeşte toată firea spirituală. Lucrarea Sa este observabilă în Vechiul Testament unde a inspirat profeţii şi a condus la dobândirea legii, dar El lucrează totodată şi în Noul Testament. Istoria Bisericii stă sub călăuzirea atentă a Duhului Sfânt Care sfinţeşte şi îndumnezeieşte pe toţi cei care cu credinţă, nădejde şi dragoste se apropie de Dumnezeu.

Concluzii

Contribuţia Sfântului Chiril nu este deloc umbrită de temerea sa privind utilizarea termenului de consubstanţial. În perioada respectivă, această temere avea motivele ei de existenţă. În schimb, prin Catehezele sale, Sfântul Chiril dezvoltă o pnevmatologie corectă. Fără a greşi, putem afirma că, înainte de tratatul Sfântului Vasile cel mare consacrat Sfântului Duh, cea mai dezvoltată pnevmatologie o întâlnim în opera Sfântului Chiril al Ierusalimului. Vom observa mai multe aspecte ale pnevmatologiei sale la momentul oportun. Următoarele materiale vor fi consacrate tâlcuirii amănunţite a Crezului pe care o oferă în cadrul următoarelor cateheze.

Adrian Agachi - Crezul, „grăunte de muştar ce are în el o mulţime de ramuri“ (I)

25 mai 2010

Sfântul Chiril al Ierusalimului ne-a oferit în Catehezele sale baptismale posibilitatea de a observa cu uşurinţă dezvoltarea dogmelor şi a conţinutului esenţial al credinţei creştine. În ultimele două materiale, am discutat pe larg Cateheza a IV-a în care episcopul Ierusalimului explica principiile de bază ale creştinismului cuprinse în Crezul notat la Primul Sinod Ecumenic. În următoarele două materiale ne vom concentra asupra tâlcuirii pe larg pe care o oferă textului Crezului în catehezele ulterioare.

Aşa cum am precizat şi în cadrul articolelor anterioare, perioada cuprinsă între primele două Sinoade Ecumenice a cuprins numeroase controverse între creştinii ortodocşi şi ereticii arieni. Terminologia a fost cea care a trebuit explicitată corect şi eficient de Părinţii Bisericii. Dacă Sfinţii Atanasie şi Vasile cel mare au avut un merit principal în determinarea termenilor corecţi care pot fi corelaţi cu Sfânta Treime şi relaţiile intratrinitare, meritul Sfântului Chiril a constat în explicitarea corectă a Crezului pentru propria comunitate creştină din Ierusalim.

Începând cu Cateheza a V-a, el începe tâlcuirea pe larg a textului Crezului, care se dovedeşte foarte utilă în cadrul unei perioade măcinate de conflicte tot mai violente şi de dispute pătate uneori cu sânge.

Unitatea lui Dumnezeu

Pentru a putea admite egalitatea Tatălui şi a Fiului, trebuia mai întâi să fie stipulată clar unitatea Fiinţei dumnezeieşti. Sfântul Chiril face acest lucru într-un mod precis: ***"Pentru evlavie ne este de ajuns să ştim aceasta numai: că avem un Dumnezeu, un singur Dumnezeu, Care este Dumnezeu, există totdeauna şi este totdeauna la fel cu El Însuşi; nu are alt tată, nimeni nu este mai puternic decât El, nimeni nu-L moşteneşte, ca să-L scoată din împărăţia Lui; are multe nume, este Atotputernic, fiinţa Sa este uniformă. Faptul că se numeşte Bun şi Drept şi Atotputernic şi Savaot nu înseamnă că este felurit şi diferit, ci este Unul şi Acelaşi şi-Şi trimite nenumăratele lucrări ale Dumnezeirii. Nu este într-o parte mai mult şi în alta mai puţin, ci în toate este la fel cu El Însuşi" (Cateheze, trad. de pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, Bucureşti, 2003, p.84).***

Prin faptul că numeşte Fiinţa divină "uniformă", Sfântul Chiril insistă asupra unităţii ei. Aceasta nu este despărţită în Tatăl şi Fiul, ci este aceeaşi. Cu toate că se fereşte clar de folosirea termenului consubstanţial, Sfântul Chiril îşi arată indirect susţinerea pentru acesta.

De altfel, în debutul Catehezei a V-a, Sfântul Chiril afirma: ***"Binecuvântat este Dumnezeu şi Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos. Binecuvântat este şi Fiul Unul-Născut al Acestuia. Când te gândeşti la Dumnezeu, gândeşte-te în acelaşi timp şi la Tatăl, ca doxologia Tatălui şi a Fiului să se facă nedespărţit. Căci nu are Tatăl o slavă, şi Fiul alta, ci este o singură şi aceeaşi slavă. De vreme ce Fiul Unul-Născut este al Tatălui şi dacă Tatăl este slăvit, urmează că se bucură de cinste şi Fiul, deoarece slava Fiului decurge din cinstea Tatălui. Şi iarăşi: dacă Fiul este slăvit, prin aceasta este mult cinstit Tatăl acestui bun atât de mare" (p.80).***

Este clară modalitatea Sfântului Chiril de a evita termenul "consubstanţial", dar a sugera în acelaşi timp că Tatăl şi Fiul posedă aceeaşi Fiinţă.

Despre Fiul

Urmând preceptele enunţate anterior, Sfântul Chiril al Ierusalimului numeşte şi pe Fiul lui Dumnezeu singurul, Unul-Născut. Nu admite nici mai mulţi Fii, şi nici nu consideră că Fiul este o simplă creatură asemenea lui Arie. Cu toate acestea, nu Îl numeşte niciodată de o fiinţă cu Tatăl. În schimb, critică eficient majoritatea ereziilor care existau deja la acea vreme. Iisus Hristos a fost Dumnezeu şi om. El nu a reprezentat nici un fiu adoptat şi nu adevărat, cum considerau majoritatea gnosticilor, dar nici nu a rămas doar Dumnezeu fără a

lua fire omenească şi nici nu a suferit doar aparent pe Cruce, aşa cum afirmau docheţii.

Iconomia Fiului lui Dumnezeu este înfăţişată foarte bine de Sfântul Chiril al Ierusalimului, care încearcă să detalieze cât mai amplu fiecare etapă a acesteia. Era necesar să efectueze o tâlcuire detaliată a Iconomiei Fiului lui Dumnezeu, din motivul diferitelor erezii care apăruseră în această direcţie. De la Naşterea din Fecioară şi până la Judecata finală, toate aspectele Iconomiei Fiului lui Dumnezeu fuseseră alterate de diverse păreri şi concepţii greşite. Gnosticii, maniheii sau violenţii arieni introduseseră numeroase controverse, tot mai dificil de contracarat.

De aceea, Sfântul Chiril îşi asumă o misiune dificilă de explicare cât mai amănunţită şi mai clară a lucrării de răscumpărare efectuate de Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu întrupat. După ce îşi termină argumentarea, plină de citate biblice, Sfântul Chiril afirmă: ***"Sunt atât de mulţi şi de feluriţi martori; sunt, însă, încă şi mai mulţi. Nu trebuie oare să credem în Hristos când este mărturisit de atâţia? Dacă este vreunul care nu credea mai înainte, să creadă acum! Dacă vreunul era credincios mai înainte, să-şi adauge mai multă credinţă, crezând în Domnul nostru Iisus Hristos şi să cunoască pe Cel al Cărui nume Îl poartă! Ai fost numit creştin. Cruţă-ţi numele! Să nu fie hulit din pricina ta Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ci să strălucească faptele tale cele bune mai mult înaintea oamenilor, ca, văzându-le, oamenii să slăvească în Hristos Iisus Domnul nostru pe Tatăl cel din ceruri, Căruia slava acum şi în vecii vecilor. Amin" (p.144).***

Despre Duhul Sfânt

Nu ne-am propus să urmăm aici ordinea tâlcuirii efectuată de Sfântul Chiril al Ierusalimului. Cum am mai amintit unele tâlcuiri asemănătoare, cum ar fi cea efectuată de Rufin al Aquileii, în materialele anterioare, nu vom mai insista asupra aceloraşi aspecte. În schimb vom efectua o corelare importantă, trecând direct asupra tâlcuirii legate de Sfântul Duh. Ultimul articol din Crezul niceean suna astfel: (Cred) şi în Sfântul Duh. Aici, textul se încheia brusc, destul de abrupt.

Aşa cum vom observa în materialul următor, Sfântul Chiril include în tâlcuirea sa şi alte articole neintroduse în Crezul niceean, dar care urma să fie introduse în varianta finală a Crezului notată la Sinodul al II-lea Ecumenic de la Constantinopol, în 381.

Este momentul să ne concentrăm asupra cuvintelor Sfântului Chiril despre rolul şi importanţa Sfântului Duh: ***"Există numai un singur Duh Sfânt,***

Mângâietorul. Şi după cum este un singur Dumnezeu Tatăl şi nu este un al doilea Tată; şi după cum este un singur Fiu, Unul-Născut şi Cuvântul lui Dumnezeu, şi nu are frate, tot astfel este numai un singur Sfânt Duh, şi nu este un al doilea Duh egal Lui. Sfântul Duh este cea mai mare putere dumnezeiască şi nepătrunsă cu mintea. Trăieşte, este cugetător şi le sfinţeşte pe toate cele făcute de Dumnezeu prin Hristos. El luminează sufletele drepţilor, El era în profeţi şi tot El, în apostoli, în Noul Testament. Să fie urâţi cei care îndrăznesc să despartă lucrarea Duhului Sfânt. Există un singur Dumnezeu, Tatăl, Stăpânul Vechiului şi Noului Testament; şi un singur Domn, Iisus Hristos, Cel profeţit în Vechiul Testament şi venit pe pământ în Noul Testament; şi un Duh Sfânt, Care a predicat prin prooroci despre Hristos, iar când a venit Hristos, S-a pogorât şi L-a arătat" (p.272).

Este clară intenţia Sfântului Chiril de a demonstra egalitatea cinstirii Duhului Sfânt împreună cu Tatăl şi cu Fiul, fără a insista prea mult asupra acestui aspect. Este unul dintre puţinele pasaje în care devine aproape evidentă consubstanţialitatea dintre Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh.

Concluzii

Consubstanţialitatea Sfintei Treimi nu este mărturisită ca atare în scrierile Sfântului Chiril al Ierusalimului, dar, cu toate acestea, este sugerată adesea. Poate că Sfântul Chiril nu a reprezentat cazul unui eficient autor al terminologiei corecte legate de Sfânta Treime aşa cum este de pildă Sfântul Vasile cel mare. Cu toate acestea, contribuţia sa, cel puţin cea privitoare la pnevmatologia ortodoxă, nu este deloc de neglijat.

În următorul material ne vom concentra asupra tâlcurii legate de unul dintre articolele de credinţă care urma să fie inclus în cadrul celui de-al Doilea Sinod Ecumenic, tocmai pentru a arăta, şi aici, eficienţa sa de comentator inspirat al Crezului.

Adrian Agachi - An omagial „Nu întreba numai unde este Biserica, ci Biserica sobornicească…“

01 iunie 2010

În materialul anterior am început prezentarea tâlcuirii Crezului efectuată de Sfântul Chiril al Ierusalimului în Catehezele sale baptismale. Am observat împreună cum priceputul episcop a reuşit să prezinte într-o manieră explicită consubstanţialitatea sau deofiinţimea Tatălui, Fiului şi Sfântului Duh. Cu toate acestea, trebuie remarcat încă o dată că aceşti termeni nu se regăsesc în opera sa. În actuala prezentare ne vom concentra atenţia asupra articolelor de credinţă care au fost incluse de-abia în anul 381 la Sinodul al II-lea din Constantinopol şi pe care Sfântul Chiril le include în tâlcuirea sa.

În perioada de debut a acestei secţiuni au existat câteva prezentări referitoare la existenţa mărturisirilor de credinţă în perioada primelor trei veacuri creştine. Astfel, după formulele foarte concentrate existente în Sfintele Evanghelii şi în epistolele pauline, au început să apară mărturisiri de credinţă din ce în ce mai dezvoltate, culminând cu apariţia Simbolului de credinţă apostolic. Este clar că aceste mărturisiri de credinţă, care variau de la câteva cuvinte la un corp format din câteva articole, erau folosite în cadrul slujbei Botezului creştin şi a iniţierii primare a catehumenilor. Ceea ce trebuie remarcat este faptul că decizia primului Sinod Ecumenic şi această formulare clară a textului Crezului au fost receptate doar parţial.

Îmbogăţirea Simbolului de credinţă nicean

Primul motiv în acest sens au fost numeroasele controverse. Al doilea s-a tradus prin vasta întindere a Imperiului şi faptul că veştile circulau relativ greu în anumite regiuni.

Spre exemplu, după al doilea Sinod Ecumenic petrecut în 381, la aproape 40 de ani distanţă, existau episcopi creştini aflaţi în Persia care încă nu se puseseră de acord în privinţa receptării Crezului formulat în cadrul şedinţelor acestuia.

Un al treilea motiv se regăseşte în tăria practicii liturgice. Diversele biserici locale păstrau o parte comună a Crezului, dar nenumăratele formulări ale acestuia aveau uneori diferenţe majore în privinţa lucrurilor incluse sau omise.

De altfel, îl observăm pe Rufin al Aquileii efectuând o tâlcuire a Crezului Roman-Apostolic la începutul secolului al IV-lea, când ne-am fi aşteptat să observăm o tâlcuire a Crezului niceo-constantinopolitan. Oricum, este clar că practica liturgică a fost influenţată şi a adoptat formula finală a Crezului mult mai târziu după încheierea primelor două Sinoade Ecumenice, lucru care, vom vedea, explică şi introducerea cu atâta uşurinţă a adaosului Filioque mai târziu.

De asemenea, un alt lucru care trebuie semnalat este că înşişi Părinţii de la primele două Sinoade Ecumenice nu au efectuat o creaţie individuală a Crezului. Ei şi-au bazat opţiunea pentru aceste articole de credinţă, şi nu altele pe baza existenţei acestora în practica liturgică baptismală. Aceste elemente ale articolelor de credinţă, cu câteva excepţii (de ex. consubstanţialitatea Persoanelor Sfintei Treimi), se regăseau în mărturisirile de credinţă existente la acea vreme.

Sfântul Chiril al Ierusalimului ne oferă câteva tâlcuiri interesante în privinţa câtorva elemente ale Crezului care vor fi adoptate ulterior în cadrul celui de-al doilea Sinod Ecumenic.

"Una, sfântă, sobornicească, Biserică"

Am decis să selectăm pentru partea finală a acestei teme privind viaţa şi contribuţia Sfântului Chiril al Ierusalimului tâlcuirea pe care el o aduce articolului final cuprins în Crez.

Acesta este amintit în Catehezele sale astfel: ***"(Cred)... şi în Botezul pocăinţei spre iertarea păcatelor; şi întru una, sfântă, sobornicească Biserică; şi întru învierea trupului şi viaţa veşnică" (Cateheze, traducere de pr. Dumitru Fecioru, EIBMBOR, Bucureşti, 2003, p.352).***

Sfântul Chiril nu mai tâlcuieşte partea legată de Botezul pocăinţei, motivându-şi această opţiune prin faptul că a explicat deja atât Botezul, cât şi necesitatea pocăinţei în cursul catehezelor anterioare. În schimb insistă ceva timp asupra înţelegerii corecte a Bisericii şi a atributelor acesteia.

În mod bizar, Sfântul Chiril nu păstrează o atitudine explicativă egală faţă de atributele Bisericii: unitatea, sfinţenia, sobornicitatea. De fapt se concentrează exclusiv asupra sobornicităţii. ***"Cuvântul biserică are multe sensuri. Astfel, despre mulţimea adunată în templul din Efes este scris: "acestea zicând a slobozit adunarea (biserica)" (Fapte 19:41).*** Cineva ar putea afirma că, propriu vorbind şi adevărat, şi adunarea celor răi, a ereticilor, adică a marcioniţilor, maniheilor şi a celorlalţi, este tot biserică; împotriva acestei afirmaţii Simbolul de credinţă te-a întărit şi ţi-a predat acest articol de credinţă: "şi întru una, sfântă, sobornicească Biserică" ca să fugi de adunările lor spurcate şi să rămâi pururea în sfânta, sobornicească Biserică, în care ai şi fost renăscut. Când te duci într-un oraş, nu întreba numai: ***"Unde este casa Domnului?" - căci şi celelalte erezii ale necredincioşilor îndrăznesc să numească vizuinele lor case ale Domnului - nici nu întreba numai: "Unde este biserica?" ci "Unde este biserica sobornicească?" Acesta este numele specific al acestei Sfintei Biserici, mama noastră a tuturor" (p.335).***

În acest pasaj, Sfântul Chiril oferă un argument puternic privind şi celelalte două atribute ale Bisericii: unitatea şi sfinţenia. Deosebirea esenţială a Bisericii sfinte şi unitare de celelalte aşa-numite biserici ale ereticilor constă în sobornicitatea ei.

Cât despre definirea sobornicităţii, Sfântul Chiril afirmă: ***"Biserica se numeşte sobornicească pentru că se întinde peste toată lumea, de la un capăt al pământului până la celălalt, pentru că învăţătura ei este sobornicească şi desăvârşită: dă toate învăţăturile trebuincioase omului ca să cunoască atât cele văzute, cât şi cele nevăzute, cele cereşti şi cele pământeşti; pentru că supune credinţei în Dumnezeu tot neamul omenesc, atât conducători şi supuşi, cât şi învăţaţi şi neînvăţaţi; pentru că îngrijeşte şi vindecă îndeobşte orice fel de păcate săvârşite prin suflet şi trup şi pentru că are în stăpânirea sa tot felul de virtuţi în fapte şi în cuvinte şi împărtăşeşte feluritele daruri duhovniceşti" (p.333).***

Biserica sobornicească are patru piloni de existenţă care constituie în acelaşi timp daruri primite pe care le poate utiliza în misiunea ei:

- ⇒ *învăţătura dreaptă,*
- ⇒ *credinţa corectă în Dumnezeu,*
- ⇒ *iertarea păcatelor şi*
- ⇒ *împărtăşirea darurilor duhovniceşti.*

"Învierea trupului şi viaţa veşnică"

Este cât se poate de clar că, fără credinţa în învierea trupurilor, restul lucrurilor în care credem este zadarnic. ***"Orice suflet care crede în înviere se păzeşte negreşit pe el însuşi, pe când cel care nu crede în înviere se dă pierzaniei. Cel care crede că înviază cu trupul îşi păzeşte haina sufletului şi n-o pângăreşte prin desfrânare; cel care nu crede, însă, se dă pe sine însuşi desfrânării, folosindu-se de trupul său ca de unul străin. Credinţa în învierea morţilor este o mare poruncă şi învăţătură a Sfintei Biserici sobornicesti, mare şi foarte necesară, combătută de mulţi, dar confirmată de adevăr" (p.321).***

De altfel, fără credinţa în învierea trupului, creştinul ratează scopul său esenţial: dobândirea vieţii veşnice alături de Dumnezeu. ***"Dacă învăţăm temeinic şi avem o viaţă dreaptă, în această sfântă sobornicească Biserică vom dobândi Împărăţia Cerurilor şi vom moşteni "viaţa veşnică". Pentru aceasta este toată osteneala noastră, ca s-o dobândim de la Domnul. Nu-i mic scopul nostru, ci să ne sâr-guim pentru viaţa veşnică" (p.336).***

Concluzii

Cercetarea vieţii şi operei Sfântului Chiril al Ierusalimului s-a dovedit plină de rezultate importante. În cadrul Catehezelor sale am descoperit trei aspecte esenţiale.

1) *Primul dintre acestea constă într-o pnevmatologie dezvoltată, care se va dovedi utilă în cadrul lucrărilor celui de-al doilea Sinod Ecumenic petrecut la Constantinopol în anul 381.*
2) *Al doilea aspect priveşte direct consubstanţialitatea celor trei Persoane ale Sfintei Treimi. Deşi Sfântul Chiril al Ierusalimului nu foloseşte termenul de consubstanţialitate, totuşi, el îl sugerează în opera sa.*
3) *În al treilea rând nu trebuie uitată tâlcuirea sa privind atributele Bisericii şi definirea sobornicităţii acesteia, care se dovedeşte din nou un aspect foarte important.*

Următoarele materiale vor dezvolta prezentarea pnevmatologiei ortodoxe, de data aceasta la unul dintre Părinţii Capadocieni, şi anume Sfântul Vasile cel mare.

Ioan Buşagă - „Înnoiţi-vă inima voastră ca să se facă veselie în ceruri!“

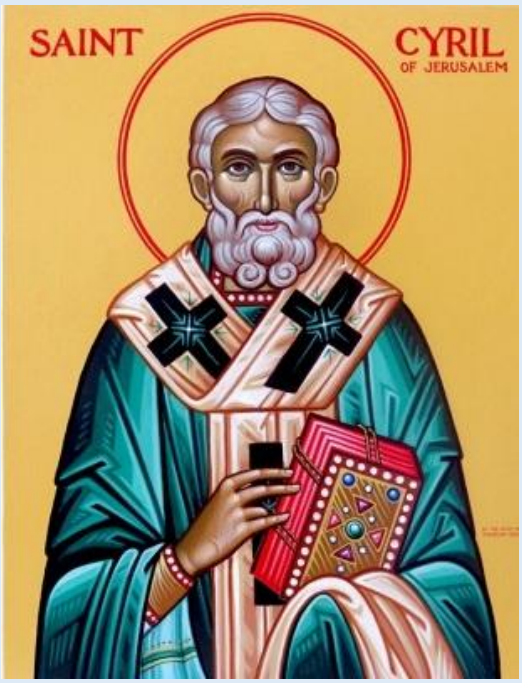

17 martie 2012

Pronia dumnezeiască a rânduit ca pomenirea Sfântului Chiril al Ierusalimului să ne aducă aminte de pregătirea duhovnicească a catehumenilor, de funcţia principală a Postului mare din Biserica veche, în vederea luminării din noaptea pascală, de pregătirea pentru botez, ce consta nu numai din păzirea unui post, ci dintr-un ansamblu de practici ascetice pe care Triodul le moşteneşte în mod direct. Prăznuirea acestui mare dascăl al Bisericii ne responsabilizează asupra demnităţii noastre de creştini, iar catehezele sale ne îndeamnă la o pocăinţă autentică, pentru a trăi fiecare zi ca pe o sărbătoare.

În catehezele sale, genialul catehet al Bisericii creştine ne arată numeroase exemple de oameni care au păcătuit, dar care s-au pocăit şi s-au mântuit. Însăşi perioada Triodului, care cuprinde şi Postul mare, este o catehză în care se pune accent pe conştientizarea păcatului, întoarcerea în sine, iar mai apoi la Dumnezeu, căinţă, mărturisire şi iertare, făcându-ne ca în timpul celor 40 de zile, prin botezul căinţei şi al lacrimilor, să pătrundem în taina unirii intime cu Hristos, în taina bucuriei Paştelui, ***precum spune Sfântul Ioan Scărarul: "Cel ce înaintează spre Dumnezeu într-o străpungere neîncetată nu încetează să prăz-nuiască fiecare zi ca pe o sărbătoare".***

"Dezbracă haina necurăţiei şi îmbracă-te cu haina luminată a harului!"

Sfântul Chiril al Ierusalimului a rămas în conştiinţa Bisericii nu atât ca un profund teolog, ci un catehet excelent şi mare dascăl al Bisericii. Stâlp şi temelie a Bisericii creştine din veacul al IV-lea, strălucitul pedagog a lămurit dogmele fundamentale ale credinţei pentru catehumeni, adică păgânii şi iudeii care doreau să intre în comunitatea creştină, care timp de doi ani ascultau catehezele, ţineau minte cele rostite şi pecetluiau prin credinţă, după cum îi îndemna episcopul Ierusalimului, pentru a primi botezul şi înfierea în Duhul Sfânt.

Catehezele sale neglijează formele elocinţei clasice, dar acestea cuprind cuvinte cu putere multă, care zdruncină orice suflet necurat şi păcătos şi-l determină să treacă prin "baia pocăinţei".

"Dacă ai sufletul îmbrăcat în haina iubirii de arginţi, atunci vino îmbrăcat cu altă haină. Dezbracă haina cu care eşti îmbrăcat, nu căuta să te ascunzi! Dezbracă haina desfrânării şi a necurăţiei şi îmbracă-te cu haina cu totul luminată a cumpătării! Te sfătuiesc să faci asta înainte de a veni Iisus, Mirele sufletelor, şi de a se uita la haine. Ai destulă vreme. Ai 40 de zile de pocăinţă. Ai timp îndelungat şi potrivit ca să te dezbraci, să te speli, să te îmbraci şi să intri", arată Sfântul Chiril în prologul catehezelor.

Catehumenul este îndemnat ca prin strâmtorarea postului şi prin mărturisire să se dezbrace de "omul cel vechi dimpreună cu faptele lui", să lase la o parte toată grija cea lumească şi să-şi pregătească sufletul "pentru a ajunge fiu al lui Dumnezeu şi împreună moştenitor al lui Hristos".

"Părăseşte cu totul cele lumeşti. Mici sunt cele părăsite, dar mari cele dăruite de Domnul! Părăseşte cele prezente şi crede în cele viitoare! Ai petrecut atâţia ani ocupându-te zadarnic cu cele lumeşti şi nu consacri 40 de zile în rugăciune pentru sufletul tău?"

Sunt 24 de cuvântări, dintre care 19 Sfântul Chiril le-a rostit în Postul mare, în vederea pregătirii catehumenilor pentru primirea Botezului, a Mirungerii şi a Sfintei Euharistii în noaptea Sfintelor Paşti, iar cinci în Săptămâna Luminată, pentru arătarea semnificaţiilor duhovniceşti ale tainelor primite.

În viaţa bisericească a primelor veacuri, în perioada Postului mare, cateheza a fost o componentă fundamentală pe care, potrivit scrierilor Sfântului Chiril, episcop al Ierusalimului, o săvârşea episcopul în fiecare zi, după Ceasul I, timp de cinci săptămâni. În acest răstimp se explicau sensul literal şi duhovnicesc al Sfintei Scripturi, Simbolul de credinţă şi Rugăciunea Domnească.

Pocăinţa, al doilea botez

Astăzi, instituţia catehumenatului sau a pregătirii pentru botez a celui care dorea să devină cetăţean al Împărăţiei lui Dumnezeu nu mai există, întrucât botezul se săvârşeşte la scurt timp după naştere, urmând ca, de-a lungul vieţii, cel botezat să cunoască adevărurile de credinţă, lucru ce se împlineşte sau nu, în funcţie de mai mulţi factori: părinţi spirituali sau naşi, părinţi trupeşti, duhovnic.

Aşa s-a ajuns la ceea ce Sfântul Efrem Sirul atenţiona într-o rugăciune, că purtăm nume de creştini, dar nu ne arătăm vrednici de acesta. Astfel, Dumnezeu, din marea Sa milostivire şi dragoste faţă de om, a rânduit o nouă cale de ridicare din păcat, un al doilea botez, botezul pocăinţei, al străpungerii inimii, al lacrimilor. ***"Din pricina geloziei demonilor, odată cu Botezul începe şi adevărata luptă şi numeroşi sunt cei care cad în păcat după ce au fost luminaţi."***

Sfântul Ioan Scărarul afirmă că, precum nu există două Cruci, nu pot exista nici două botezuri cu apă, dar în milostivirea Sa, Dumnezeu a rânduit pentru om o nouă cale de ridicare, "un al doilea botez", căinţa.

De asemenea, ***Sfântul Simeon Noul Teolog*** ***arată în Imnele sale: "Osânda celor care au primit botezul Tău în pruncia lor, ducând toată viaţa lor o existenţă nevrednică de el, va fi mai mare decât a celor nebotezaţi, cum Însuţi ai spus, pentru că ei au nesocotit veşmântul Tău sfânt, şi ştiind că acest lucru e sigur şi neclintit, Mântuitorule, ai dat căinţa spre o a doua curăţire şi i-ai rânduit drept hotar harul Duhului, pe care l-am primit mai întâi la Botez".***

Sfântul Grigorie Palama arată în scrierea "Contra lui Achindin", aşa cum explică diac. Ioan I. Ică jr, că omul chiar dacă n-ar păcătui după Botez, tot ar avea nevoie de metanoia sau căinţă pentru a duce viaţa unei făpturi în continuă înnoire şi aşa va putea conştientiza efectiv prin simţurile sale transfigurate harul pe care l-a primit la Botez fără să-l simtă.

Este vorba de o "conversio continua", de trecerea printr-un nou botez, cel al pocăinţei, pentru a reface sau restaura chipul lui Adam cel întâi zidit şi a redobândi harul primit la botez.

"Înnoiţi-vă inima voastră şi duhul vostru, ca să se facă veselie în ceruri", îndeamnă Sfântul Chiril în prima catehză. "Dacă, după cum se spune în Evanghelie, "se face bucurie în cer pentru un păcătos care se pocăieşte", cu cât mai mult va bucura pe cei din ceruri mântuirea atâtor suflete!"

Ierarhul exilurilor

Născut în Palestina anului 313, de tânăr Sfântul Chiril şi-a dorit o viaţă monahală, dedicându-se lecturii neîncetate a Sfintei Scripturi şi rugăciunii. Datorită vieţii alese şi a cunoştinţelor sale, a fost desemnat să se ocupe de instruirea catehumenilor şi a neofiţilor, cei care primiseseră botezul, iar mai târziu credincioşii l-au dorit episcop. Crucea sa nu a fost uşoară, a trebuit să îndure mai multe exiluri din cauza ereticilor arieni, pe care Sfântul Chiril îi combătea, ultimul exil fiind de 11 ani. Rechemat în scaunul episcopal, i-a reîntors la dreapta credinţă pe cei rătăciţi, păstorind în pace până la trecerea sa la Domnul, în 18 martie 386.

Alexandru Briciu - Învăţăturile pentru catehumeni ale Sfântului Chiril

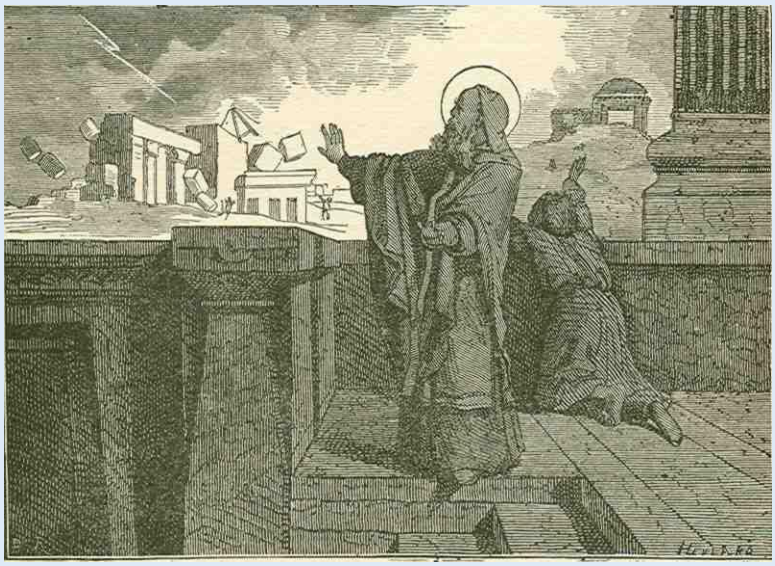

17 martie 2011

Catehezele Sfântului Ierarh Chiril al Ierusalimului, pomenit astăzi în Biserica noastră, ne oferă un tablou al administrării Sfintei Taine a Botezului în Ţara Sfântă în secolul al IV-lea. Dintre cele cinci cateheze mistagogice, primele două sunt despre Botez, cea de-a treia despre Mirungere, iar ultimele două explică Liturghia euharistică din Noaptea Învierii.

Cuvintele Sfântului Chiril adresate din înaltul amvonului bisericii din Ierusalim cheamă pe cei ce doreau să înceapă pregătirea pentru a deveni creştini, arătându-le darurile la care sunt chemaţi: ***"Acum suflă asupra voastră, care aveţi să fiţi luminaţi, mireasma fericirii! Acum adunaţi florile cele duhovniceşti ca să împletiţi cununile cereşti!".***

Cei ce doreau să devină creştini se înscriau pe listele catehumenilor şi treceau printr-o perioadă de învăţătură şi examene ce se putea întinde până la trei ani: ***"Deocamdată numele vostru vi s-a înscris şi aţi fost chemaţi la oaste. Purtaţi în mâini făclii pentru alaiul de nuntă şi doriţi să aveţi vieţuire cerească! Bună este intenţia voastră! Iar ei îi urmează nădejdea".***

"Disciplina arcana"

Din catehezele Sfântului Chiril, practica Bisericii numită de cercetători "disciplina arcana": "Când se rosteşte cateheza şi un catehumen te întreabă ce-au spus învăţătorii, nu spune nimic celui de afară! Căci taină îţi predăm şi nădejdea veacului ce va să fie". Prin aceasta înţelegem că iniţierea în tainele

creştinismului se făcea progresiv, şi fiecare trebuia să parcurgă aceste etape pentru a le putea înţelege.

Aceleaşi îndemnuri vin şi pentru cei ce transmiteau prin manuscris aceste cateheze: ***"Dă spre citire aceste cateheze pentru cei care au să se lumineze, numai celor care se apropie de botez şi celor credincioşi care s-au botezat. În nici un caz nu le da nici catehumenilor şi nici altora care nu sunt creştini, căci vei da socoteală Domnului. Dacă le transcrii, transcrie-le ca şi cum Dumnezeu ar fi de faţă".***

Ultima fază a catehumenatului

Cele cinci cateheze mistagogice către cei de curând luminaţi, ale Sfântului Chiril al Ierusalimului, sunt cele care ne poartă, ca un arc peste ani, prin baptisteriile de secol IV.

În al treilea an de catehumenat, la începutul Postului mare avea loc examenul de admitere la Botez. Cel care trecea acest examen devenea "fotizomen", adică "adus spre luminare", ultima fază a catehumenatului.

Ne putem alătura fotizomenilor din Palestina acelor vremuri pentru a asculta cuvântul ierarhului: "Mare lucru este botezul care vă stă înainte! Preţ de răscumpărare pentru cei robiţi, iertare păcatelor, moarte păcatului, renaştere sufletului, haină luminată, pecete sfântă care nu se poate strica, car către cer, desfătare a paradisului, pricinuitor al Împărăţiei, harismă a înfierii".

După primele cinci săptămâni ale Postului mare, candidatul primea Simbolul de credinţă, pe care îl rostea în sâmbăta Floriilor.

Crezul de la Ierusalim din secolul al IV-lea era un simbol baptismal şi poate fi reprodus din catehezele Sfântului Chiril.

Botezul din noaptea Învierii

Timpul săvârşirii Botezului era Sâmbăta mare, în noaptea Învierii. Sâmbătă seara, în Anastasis, se săvârşea Privegherea, în timpul căreia erau aprinse mulţime de lumânări de la candela care arde neîncetat la Sfântul Mormânt. Botezul propriu-zis al fotizomenilor avea loc în Martyrium, în timpul citirii celor 12 Paremii vechi-testamentare.

Ritualul baptismal începea în pridvorul baptisteriului, în cadrul complexului arhitectonic de la Sfântul Mormânt, în partea de sud-vest a curţii interioare care despărţea Basilica de Anastasis. Baptisteriul era alcătuit dintr-un hol şi bazinul

propriu-zis: "Aţi fost aşezaţi cu faţa la apus şi aţi ascultat lepădările; apoi vi s-a poruncit să întindeţi mâna şi v-aţi lepădat de satana, ca şi cum era de faţă". Formulele lepădărilor pot fi reproduse din aceste cateheze şi s-au păstrat în rânduiala baptismală până în zilele noastre: "Mă lepăd de tine, satano!", "Şi de toate lucrurile tale", "Şi de toată trufia", "Şi de toată slujirea ta".

Prin lepădarea de cel rău, omul se putea întoarce cu faţa către răsărit, simbol al întoarcerii sale către Dumnezeu: "După ce te-ai lepădat de satana şi după ce ai rupt cu totul orice legătură cu el şi vechile învoieli cu iadul, ţi se deschide Raiul lui Dumnezeu, pe care l-a sădit Dumnezeu spre răsărit, din care a fost izgonit strămoşul nostru din pricina călcării poruncii. Acest lucru ai închipuit tu când te-ai întors cu faţa de la apus spre răsărit, care este ţinutul luminii".

Îndreptat către răsărit, candidatul rostea o scurtă mărturisire de credinţă: "Atunci ţi s-a poruncit să spui: Cred în Tatăl şi în Fiul şi în Sfântul Duh şi în botezul pocăinţei. Despre acestea ţi-am vorbit pe larg, cum a dat harul lui Dumnezeu, în catehezele de mai înainte".

Toate acestea se petreceau în pridvor, după care se intra în baptisteriu, numit de Sfântul Chiril "Sfânta Sfintelor": "Îndată ce-aţi intrat, v-aţi dezbrăcat de haine. Aceasta înseamnă că "v-aţi dezbrăcat de omul cel vechi, dimpreună cu toate faptele lui" Coloseni 3, 9.

Ritualul de administrare a Sfintei Taine a Botezului în Biserica Palestinei din secolul al IV-lea includea şi o ungere prebaptismală: "Apoi, aşa dezbrăcaţi, aţi fost unşi cu untdelemn sfinţit din creştetul capului până la picioare. Astfel aţi ajuns părtaşi măslinului celui bun, ai lui Iisus Hristos".

Întreită cufundare, în numele Sfintei Treimi

Botezarea propriu-zisă se săvârşea în baptisteriu, prin întreită cufundare, în numele Sfintei Treimi, în urma mărturisirii credinţei: "După aceasta aţi fost duşi la sfânta colimvitră a dumnezeiescului botez, după cum şi Hristos a fost dus de pe cruce la mormântul care era alături. Fiecare din voi a fost întrebat de crede în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Aţi mărturisit mântuitoarea mărturisire şi v-aţi cufundat de trei ori în apă şi v-aţi scos afară din apă tot de trei ori".

Abia din secolul al IV-lea cele trei afundări în apă au fost interpretate ca simbol al celor trei zile petrecute de Hristos în Mormânt, iar Sfântul Chiril este unul dintre martorii cei mai importanţi: ***"În chip simbolic aţi arătat prin asta îngroparea cea de trei zile a lui Hristos. Căci după cum Mântuitorul nostru a stat trei zile şi trei nopţi în pântecele pământului, tot aşa şi voi, prin întâia***

scoatere din apă, aţi arătat prima zi a lui Hristos în inima pământului, iar prin cufundarea în apă aţi indicat noaptea. După cum cel care e în noapte nu vede deloc, iar cel care e în zi este în lumină, tot astfel în timpul cufundării în apă eraţi ca în noapte şi nu vedeaţi nimic; în timpul scoaterii din apă, însă, aţi ajuns din nou ca în zi. În aceeaşi clipă aţi şi murit, dar v-aţi şi născut; iar acea mântuitoare apă v-a fost şi mormânt, şi mamă".

Ritualul continua cu ungerea postbaptismală cu mir, la frunte şi la celelalte simţuri. Cei botezaţi şi îmbrăcaţi în Hristos erau numiţi "unşi", însuşi numele de Hristos însemnând aceasta: "Odată ce-aţi ajuns părtaşi ai lui Hristos, negreşit sunteţi numiţi unşi. Despre voi spune Dumnezeu: "Nu vă atingeţi de unşii Mei" [Psalmul 104, 15]".

Liturghie euharistică, prima cuminecare

Urma deplasarea celor nou-botezaţi împreună cu episcopul din curtea interioară până în Anastasis, locul unde Mântuitorul a înviat. În procesiune, se mergea către Martyrium, acolo unde ceilalţi credincioşi aşteptau priveghind sosirea neofiţilor, cei mai noi membri ai comunităţii, pentru a participa împreună la Liturghia Euharistică din Noaptea Învierii.

La această slujbă, nou-botezaţii rosteau pentru prima dată rugăciunea "Tatăl nostru", în comuniune, arătând că doar după baia naşterii celei de-a doua ne putem adresa lui Dumnezeu ca unui Tată.

Iniţierea creştină la Ierusalim în secolul al IV-lea nu se încheia cu Botezul. În zilele de după Sfintele Paşti, după Sfânta Liturghie din Martyrium, credincioşii mergeau în Anastasis pentru a li se explica semnificaţia ritualului pe care l-au trăit personal în noaptea de Înviere.

Aşadar, în Săptămâna Luminată a avut loc rostirea celor cinci cateheze mistagogice de către Sfântul Chiril al Ierusalimului: "Pentru că trebuie să vă întindem masa învăţăturilor mai desăvârşite, haide să vă învăţăm bine pe acestea, ca să vă puteţi da seama de cele ce s-au făcut cu voi în acea seară a Botezului".

Pr. Ioniță Apostolache - Theologica - Sfântul Chiril, păstor şi dascăl al creştinilor din primele veacuri

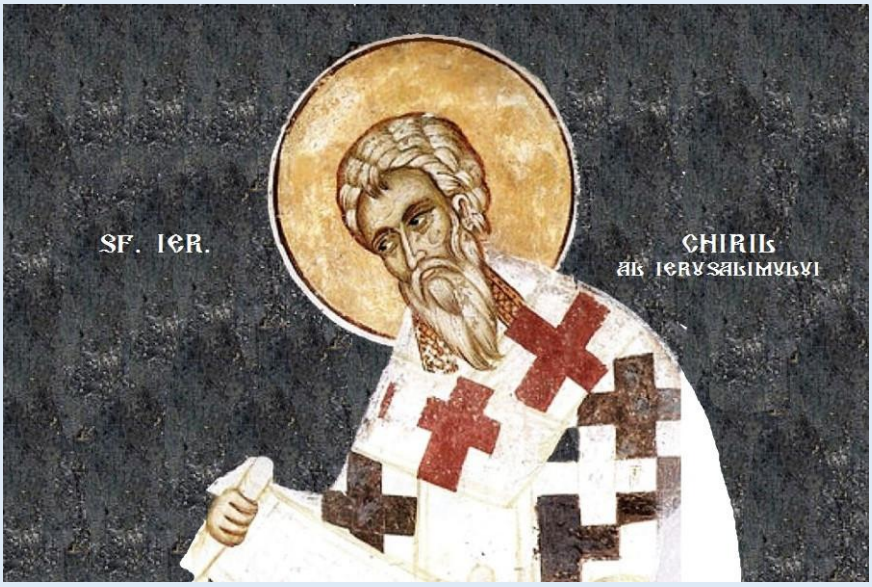

Sfântul Chiril a fost ales episcop al Ierusalimului în anul 348 şi a participat la lucrările celui de-al 2-lea Sinod Ecumenic (381), unde a rostit cu voce tare, înaintea tuturor, Simbolul de credinţă. A trecut la cele veşnice în anul 386, fiind pomenit în calendarul ortodox în ziua de 18 martie.

Numele său este puternic legat de cetatea Ierusalimului, unde s-a şi format ca teolog. A fost hirotonit diacon de Macarie al Ierusalimului, preot de Maxim II şi arhiereu de Acaciu al Cezareei Palestinei. Din cauza unor suspiciuni doctrinare vizavi de personalitatea lui Acaciu, acesta fiind acuzat de contemporani de arianism, autoritatea Sfântului Chiril a fost pusă parţial sub semnul întrebării.

Îndoielile sunt însă risipite de o însemnare a lui Teodoret, menţionată în contextul Sinodului de la Constantinopol, în care este recunoscut pe deplin ca părinte al Bisericii: „Noi recunoaştem ca episcop al Bisericii-mamă a tuturor Bisericilor, al Bisericii din Ierusalim pe venerabilul şi prea evlaviosul Chiril, cel iubit de Dumnezeu şi care a fost ales odinioară în chip canonic de către cei din provincie şi care în diferite împrejurări a luptat împotriva arienilor”.

A fost exilat şi scos din scaun de trei ori, fiind reabilitat irevocabil de Sfântul Grigorie al Nyssei, în cadrul Sinodului local din Antiohia (379). Astfel se consemnează că, „deşi viaţa Bisericii de la Ierusalim era coruptă din punct de vedere moral şi scindată în facţiuni, credinţa ei era sănătoasă” (Remus Rus, Dicţionar enciclopedic ..., p. 136).

Spre finele vieţii sale pământeşti, Sfântul Chiril a luat parte la lucrările celui de-al doilea Sinod Ecumenic de la Constantinopol (381), unde şi-a mărturisit cu voce tare credinţa ortodoxă.

Din punct de vedere teologic, Biserica îl recunoaşte şi îl cinsteşte ca pe un mare catehet al ei. Opera sa scrisă are în centru cele 24 de cateheze baptismale, indispensabile zidirii sufleteşti a catehumenilor din vremea sa şi din timpurile ce au urmat. Aceste preţioase însemnări sunt completate de o Scrisoare către împăratul Constanţiu („relatând despre arătarea la 3 mai 351, orele 3, la Ierusalim, a unei cruci luminoase care se întindea de la Golgota şi până la Muntele Măslinilor. Crucea a putut fi văzută timp de câteva ore”) şi o Omilie la Slăbănogul de la scăldătoarea Vitezda, scrisă pe când era preot.

Una dintre principalele preocupări teologice şi pastorale ale Sfântului Chiril a fost cu certitudine instituţia catehumenatului, de care s-a ocupat îndeaproape în catehezele sale. Statornicită încă din primele veacuri creştine, aceasta reprezenta „prima treaptă de intrare în creştinism”. Catehumenii sunt „cei chemaţi” să asculte şi să primească învăţăturile Sfintei Biserici, însă într-o formă exterioară, fără ca acestea să le fie pe deplin lămurite şi înţelese. Abia după ce primesc Taina Sfântului Botez, după „luminare”, mintea şi sufletul lor se deschid pentru primirea lăuntrică şi înţelegerea deplină „prin experienţă” a acestor taine.

Toate aceste lucruri le avem pe larg lămurite la Sfântul Chiril al Ierusalimului, care explică foarte frumos: „Când se rosteşte cateheza şi un catehumen te întreabă ce au spus învăţătorii, nu spune nimic celui de afară! Căci taină îţi predăm şi nădejdea veacului ce va să fie. Păstrează taina pentru cel care te răsplăteşte! Să nu zică cineva vreodată: Ce vătămare se aduce dacă aud şi eu? Şi bolnavii cer vin. Dar dacă li se dă vin într-un timp nepotrivit, boala se înrăutăţeşte şi se nasc două rele: bolnavul este pierdut, iar doctorul este hulit. Tot astfel şi catehumenul, dacă va auzi de la cel credincios: şi catehumenul vatămă, căci nu înţelege ceea ce a auzit, critică cele ce se fac aici şi-şi bate joc de cele spuse; şi este osândit şi credinciosul ca un trădător. Tu stai acum ca la hotar! Bagă de seamă ca nu cumva să spui ceva! Nu pentru motivul că învăţăturile nu sunt vrednice de a fi spuse, ci pentru că auzul nu este vrednic de a le primi. Erai şi tu odinioară catehumen, şi nu-ţi istoriseam nimic din învăţăturile de acum. Când vei afla, prin experienţă, măreţia învăţăturilor, atunci vei cunoaşte că sunt nevrednici catehumenii să le asculte” (Sfântul Chiril al Ierusalimului, Cateheze, traducere din limba greacă şi note de pr. prof. Dumitru Stăniloae, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 2003, pp. 12-13).

În continuare, pornind de la îndemnul proorocului Isaia, „Spălaţi-vă, curăţiţi-vă! Ştergeţi răutăţile din sufletele voastre, dinaintea ochilor mei” (Isaia 1, 16-17), Sfântul Chiril al Ierusalimului oferă o perspectivă originală asupra dimensiunii

ascetico-mistice a Tainei Sfântului Botez. După el, robia cea rea a păcatului este anulată de robia cea bună, generată de harul înfierii în Hristos: „Dacă cineva este rob al păcatului să fie cu totul gata, prin credinţă, pentru libera renaştere a înfierii! Lepădând robia prea rea a păcatelor, dar dobândind preafericita robie a Domnului, să fie învrednicit să moştenească Împărăţia cerurilor. Dezbrăcaţi-vă prin mărturisire de «omul cel vechi, stricat prin poftele înşelăciunii» (Efs. 4, 22) «ca să vă îmbrăcaţi cu omul cel nou, reînnoit prin cunoaşterea Ziditorului» (Col. 3, 10). Dobândiţi, prin credinţă, «arvuna Sfântului Duh» (II Cor. 5, 5), ca să puteţi fi primiţi «în locaşurile veşnice» (Luca 14, 9). Apropiaţi-vă de pecetea cea tainică, ca să fiţi cunoscuţi Stăpânului! Număraţi-vă în turma sfântă şi cuvântătoare a lui Hristos, ca să fiţi orânduiţi în dreapta Lui şi să moşteniţi viaţa pregătită vouă! Cei care au în jurul lor încă asprimea păcatelor sunt în stânga deoarece nu s-au apropiat de harul lui Dumnezeu, dat prin Hristos şi prin renaşterea băii botezului” (Cateheze, p. 19).

Dorind să ferească Biserica de pericolul înţelesurilor greşite, Sfântul Chiril al Ierusalimului, la unison cu părinţii şi Învăţătorii Bisericii primare, a pus pavăză prin aceste cuvinte, ca nu cumva să cadă cineva de la dreapta credinţă. Primul mare pericol în înţelegerea legăturii Fiului cu Tatăl în sânul Preasfintei Treimi a venit din partea ereziei ariene. Adepţii ei socoteau că „Fiul este o creatură a Tatălui”, osebit de celelalte creaturi, mai mic decât Dânsul şi nicidecum „de o fiinţă cu El”. Aceste amăgiri sunt combătute în cuvintele Simbolului de credinţă, care afirmă clar şi lămurit veşnicia, unitatea şi deofiinţimea Fiului cu Tatăl. Întru această rânduială s-a consemnat dintru început mărturisirea celui de-al doilea articol, în numele „Domnului Iisus Hristos” şi al „Fiului lui Dumne-zeu”.

Aceste cuvinte sunt explicate de Sfântul Chiril al Alexandriei, care îi critică pe „născocitorii ereziilor, care sapă groapa lor şi a celorlalţi, au alunecat într-o asemenea sminteală judecând şi spunând că Fiul este mai mic şi că a fost adus la fiinţă din Dumnezeu Tatăl la fel ca și celelalte creaturi. Aceşti oameni jalnici nu se ruşinează să-L mărginească în timp pe Cel ce este deasupra tuturor veacurilor şi a tot timpul, socotindu-L cel mult făcătorul (deasupra) îngerilor. Însă gândind a fi corect să-L coboare din slava şi egalitatea cu Dumnezeu Tatăl, chiar şi atunci L-au socotit cu mult peste alţii. Spun că este Mijlocitor între Dumnezeu şi om, dar să aibă în mod deplin slava şi transcendenţa dumnezeiască, întocmai după cum nu rămâne în mod deplin în limitele ordinii create. Cine este atunci Acesta care stă puţin mai jos de transcendenţa dumnezeiască, depăşind totodată limitele creaţiei? Toate acestea sunt de neînţeles. Nimeni nu ar putea să gândească în nici o împrejurare la un asemenea Mijlocitor între Creator şi creatură. Astfel, coborându-L de pe Tronul Dumnezeiesc (căci asta este ceea ce au făcut) L-au numit Fiu şi Dumnezeu, socotind că este necesar să-L cinstească, chiar dacă Legea a spus clar acestea: «Să te temi de Domnul Dumnezeul tău şi numai Lui să-I slujeşti» (Deut. 6, 13). Astfel, Domnul le spune israelitenilor prin glasul

lui David: «Nu vei avea alt Dumnezeu, nici nu te vei închina la dumnezeu străin» (Ps. 80, 8)" (Cateheza XI, 17, p. 155). Din această expresie, el a dorit cu tot dinadinsul să cunoaştem că Tatăl şi Fiul sunt din aceeaşi fiinţă (omousios), fără să se amestece sau să se confunde Unul cu Altul. „Aşadar, Fiul este Dumnezeu adevărat; are în El pe Tatăl, fără ca să Se schimbe în Tatăl. Căci nu S-a întrupat Tatăl, ci Fiul. Să se spună deschis adevărul! Nu Tatăl a pătimit pentru noi, ci Tatăl a trimis pe Cel care a pătimit pentru noi. Nici să nu spunem vreodată: «Era un timp când Fiul nu era». Să nu primim învăţătura care amestecă pe Tatăl cu Fiul, ci să mergem pe calea împărătească, fără să ne abatem nici la stânga, nici la dreapta. Nici pentru a socoti că cinstim pe Fiul să-L numim Tată; nici pentru a socoti că cinstim pe Tatăl să presupunem că Fiul este una dintre creaturi".

Wikipedia - Chiril al Ierusalimului

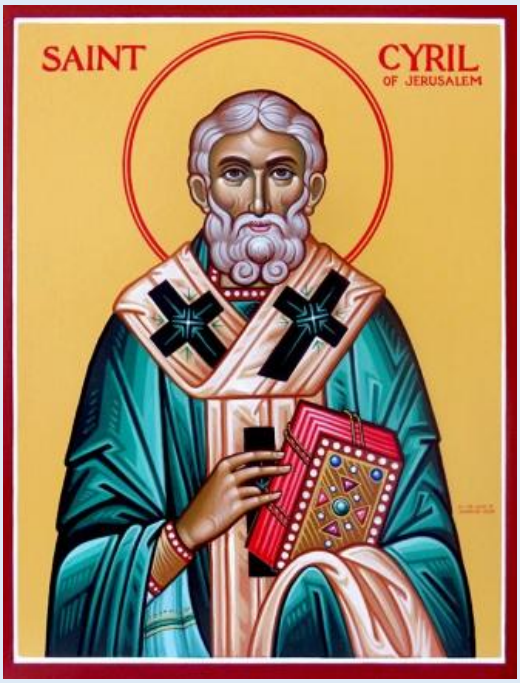

Viața

Sfântul Chiril s-a născut în Ierusalim, în jurul anului 315, intrând în monahism la o vârstă tânără. Ajunge foarte repede diacon, iar la vârsta de 30 de ani este hirotonit preot, undeva în jurul anului 345, iar în jurul anului 348 urmează în scaunul episcopal Sfântului Maxim.

Foarte devreme, între Acaciu, mitropolitul din Cezareea Palestinei și Chiril al Ierusalimului se naște un conflict dogmatico-canonic, în urma căruia, Acaciu reușește să-l exileze pe Chiril în anul 358. Acesta se retrage în Tarsul Ciliciei, la episcopul Silvan.

Sinodul din Seleucia îl repune în drepturi, însă Acaciu, care îl urmărea mereu, reușește să-l exileze din nou în anul 360 printr-un sinod din Constantinopol.

În anul 361, când pe tron urca împăratul Iulian apostatul, Chiril este din nou repus, însă în anul 367 este silit să reia din nou drumul exilului din cauza împăratului Valent care, era prietenul arienilor.

Chiril a stat în exil 11 ani, iar in anul 378 se reîntoarce la turma sa pe care, o păstorește netulburat până în anul 386 când moare la data de 18 martie.

A fost unul din cei mai de seamă participanți ai celui de-al II-lea Sinod Ecumenic (Constantinopol 381) și stâlp pentru doctrina Bisericii. A păstrat curat tezaurul credinței și a dus o viață morală de o rară frumusețe.

Se pare că pe vremea lui s-a construit biserica Învierii din Ierusalim, unde și-a rostit o parte din catehezele sale.

Sărbătorit în Biserica Ortodoxă și în Biserica Catolică la 18 martie.

Citate din scrierile Sfântului Chiril din Ierusalim

Despre Crez: "Simbolul credinței n-a fost alcătuit după părerile oamenilor, ci din toată Scriptura a fost adunat ceea ce este mai important, pentru a da o singură învățătură completă de credință. Și, după cum sămânța de muștar închide într-un grăunte foarte mic mulțime de ramuri, tot astfel acest compendiu al credinței închide în câteva cuvinte toată cunoașterea adevăratei pietăți cuprinsă în Vechiul și Noul Testament" (Catecheses illuminandorum, 5, 12; PG 33, 521-524)

Despre viața veșnică: "Viața subzistentă și adevărată, pe care Tatăl o dăruiește prin Fiul și în Duhul Sfânt, revarsă asupra tuturor fără excepție darurile cerești. Datorită milostivirii sale, și noi, oamenii, am primit făgăduința neclintită a vieții veșnice" (Catecheses illuminandorum, 18, 29; PG 33, 1049)

Despre îndumnezeirea creștinilor: "Dumnezeu, care ne-a predestinat la înfiere, ne-a făcut asemenea Trupului glorios al lui Christos. De acum înainte, devenind părtași la Christos, sunteți pe bună dreptate numiți christoși" (Catecheses mystagogicae, 3, 1; PG 33, 1088 A)

Despre rugăciunea pentru morți la Liturghie: "[În anaforă,] ne rugăm pentru sfinții părinți și episcopi adormiți, și în general pentru toți cei care au adormit înaintea noastră, crezând cu tărie că va fi de foarte mare folos sufletelor în favoarea cărora este oferită implorarea în timp ce e prezentă Victima sfântă și înfricoșătoare. (...) Înfățișând lui Dumnezeu implorările noastre pentru cei care au adormit, chiar dacă au fost păcătoși, (...) îl înfățișăm pe Christos cel jertfit pentru păcatele noastre, ca să dobândim, pentru ei și pentru noi, bunăvoința Dumnezeului iubitor de oameni" (Catecheses mystagogicae, 5, 9. 10; PG 33, 1116 B - 1117 A).

Despre ultima cerere din Tatăl nostru: "Doar o inimă curată poate spune fără să se cutremure: «Vie Împărăția ta». Trebuie să fi fost la școala lui Pavel pentru a spune: «Să nu mai domnească așadar păcatul în trupul nostru muritor!» (Rom 6, 12). Cel care se păstrează curat în fapte, în gânduri și în vorbe poate să-i spună

lui Dumnezeu: «Vie Împărăția ta!»." (Catecheses mystagogicae, 5, 13; PG 33, 1120 A)

Scrieri

Sunt celebre cele 24 Cateheze, ținute în 348 (350) în Biserica Sfântului Mormânt, dintre care 19 în Postul mare, pentru catehumeni, 5 în Săptămâna Luminată, pentru cei nou botezați. Aceste cateheze sunt mărturii importante ale credinței și liturgiei acelor timpuri.

Ediții

- Opera (Ediția Mauriner), ed. v. Prudenilus Maran, Paris 1720
- Opera, hrsg. v . Joseph Rupp u. W. C. Reischl, 2 Bde., 1848/60.
- Des hl. Cyril Katechesen, ed. Philipp Häuser, in: BKV2 41, 1922.
- Johannes Quasten, Monumenta eucharistina et liturgira vetustissima. 2: S. Cyrilli Hier. catecheses mystagogicae (în greacă și latină), 1935.
- Des Hl. Bischof Cyril v. Jerusalem Reden der Einweihung (Mystagogische Katechesen).Trad. și introd. Ludwig Athanasius Winterswyl, 1939.
- St. Cyrill of Jerusalem's Lectures on the Christian Sacraments. The Procatechesis and the Five Mystagogical Catecheses. With the translation by R. W. Church. Edited by Frank Leslie Cross, London 1951.
- Cyrill of Jerusalem and Nemesius of Emesea. Selections from the »Catechetical Lectures« of St. Cyrill, and »On the nature of Man«, ed. by William Telfer, ebd. 1955.
- Catéchèses, baptismales et mystagogiques. Traduites et présentées par le chanoine J. Bouvet, Namur 1962.
- Catéchèses mystagogiques. Introduction, texte critique et notes de Auguste Piédagnel. Traduction de Pierre Paris, Paris 1967.
- The Works of S. Cyrill of Jerusalem, I (=The Fathers of the Church 61), Washington 1969 (Rez. v. John E. Wrigley, in: Catholic biblical quarterly 32, Washington D.C. 1970, 154 f.).
- Antonio Calisi, Lo Spirito Santo in Cirillo di Gerusalemme, Chàrisma Edizioni, Bari 2013, pp. 216. ISBN 978-88-908559-1-7

Bibliografie

"Liturgia orelor", Arhiepiscopia romano-catolică București 1994, p. 1329.
"Schott-Messbuch", Freiburg 1962.
de F. W. Bautz, "Cyrill von Jerusalem", Biographisches-Bibliographisches Kirchenlexikon" I (1990) 1186-1187.

Orthodoxwiki - Chiril al Ierusalimului

Cel între sfinți Părintele nostru Chiril al Ierusalimului (315-386) a fost un teolog remarcabil și arhiepiscop al Ierusalimului în perioada timpurie a Bisericii. Este sărbătorit în Biserica Ortodoxă la data de 18 martie.

Viața și personalitatea

Se știu puține despre viața sa înainte de a deveni episcop; indicarea anului 315 ca an al nașterii sale reprezintă doar o simplă presupunere.

Se pare că a fost hirotonit diacon de episcopul Macarie al Ierusalimului în jurul anului 335 iar preot 10 ani mai târziu de către Maxim. Având o fire împăciuitoare, înclinată către reconciliere, a avut la început o poziție relativ moderată, dar categoric împotriva arianismului, dar (spre deosebire de câțiva dintre contemporanii săi ortodocși) câtuși de puțin doritor de a accepta intransigentul termen de homoousios (cosubstanțial).

Separându-se de mitropolitul său Acachie de Cezareea, adept a lui Arie, a trecut de partea eusebienilor, "aripa dreaptă" a partidului conciliator post-niceean, intrând astfel în conflict cu ierarhul său, conflict agravat și de invidia acestuia provocată de importanța atribuită de Primul Sinod de la Niceea diocezei Sfântului Chiril.

În 358, un conciliu ținut sub autoritatea lui Acachie, l-a îndepărtat pe Sfântul Chiril, silindu-l să se retragă în Tars. La vremea aceea fusese oficial însărcinat

să vândă proprietatea bisericii pentru a-i ajuta pe săraci, deși adevăratul motiv s-a dovedit a fi faptul că Sfântul Chiril propovăduia în catehezele sale doctrina niceeană și nu cea ariană.

Pe de altă parte, în anul următor, Sinodul de la Seleucia, la care Sfântul Chiril a fost prezent, l-a condamnat pe Acachie.

În 360, sub influența tribunalului prezidat de mitropolit, Sfântul Chiril a fost din nou trimis în exil până la urcarea pe tron a lui Iulian apostatul, care i-a permis să se întoarcă.

Dar împăratul arian Valens l-a surghiunit încă o dată în 367, după care a fost lăsat în pace până la moartea sa, autoritatea sa fiind confirmată de Primul Sinod de la Constantinopol (381), la care a fost prezent. În cadrul acestui sinod, el a acceptat termenul de homoousios, convingându-se în cele din urmă că nu există o alternativă mai potrivită.

Poziția teologică

Deși la început scrierile sale teologice erau oarecum vagi în exprimare, fără îndoială, ele reflectau poziția sa de adept al ortodoxiei niceene. Chiar dacă evită controversatul termen de homoousios, el sugerează ideea în multe paragrafe care exclud formula patripasiană, sibeliană și ariană "A fost o vreme când Fiul nu exista".

În altă parte el adoptă poziția Părinților Răsăriteni punând accentul pe libertatea voinței, autexousion (auto-determinare), și abordează parțial problema acelui element atât de mult pomenit în Apus - păcatul. Pentru el păcatul este consecința libertății, nu o stare naturală. Corpul nu este cauza, ci instrumentul păcatului, iar leacul acestuia, asupra căruia sfântul insistă, este pocăința.

Ca mulți dintre Părinții Răsăriteni, concepția sa despre creștinism este esențialmente axată pe principii morale. Doctrina sa despre Înviere nu este la fel de realistă ca cea a altor Părinți. Dar concepția sa despre Biserică este categoric de ordin empiric, Biserica Sobornicească în forma sa actuală fiind cea adevărată lăsată de Hristos, cea care desăvârșește Biserica din Vechiul Testament.

Doctrina sa despre Sfânta Euharistie este demnă de toată atenția. Deși uneori pare că abordează problema în mod simbolic, alteori se apropie de doctrina realistă conform căreia pâinea și vinul sunt înseși Trupul și Sângele lui Hristos.

Catehezele

Cele 23 de cateheze faimoase (în greceşte Katecheseis) pe care le-a scris în anul 347 sau 348, pe vremea când era preot, conţin învăţături despre principalele teme legate de practica şi credinţa Ortodoxă, într-o formă mai degrabă populară decât ştiinţifică, plină de dragoste şi grijă duhovnicească pentru catehumenii cărora le erau adresate. Fiecare cateheză se bazează pe un text din Scriptură şi pe tot parcursul lor există o abundenţă de citate biblice. După o introducere generală, urmează 18 cateheze pentru competentes iar restul de 5 se adresează celor proaspăt botezaţi, în vederea pregătirii lor pentru Sfânta Împărtăşanie.

Paralel cu tălmăcirea Crezului, aşa cum era la acea vreme primit în biserica din Ierusalim, desfăşoară polemici vehemente împotriva păgânilor, evreilor şi rătăcirilor eretice. Acestea sunt de o mare importanţă, dat fiind lumina pe care o aruncă asupra metodelor pedagogice specifice vremii, ca şi asupra practicilor liturgice despre care oferă o amplă relatare.

Citate

"Oh, lucru straniu şi de neînchipuit! Nu am murit cu adevărat, nu am fost îngropaţi cu adevărat, nu am fost răstigniţi cu adevărat şi nu am înviat, căci ceea ce noi am închipuit nu a fost altceva decât asemănare, pe când mântuirea noastră este realitate. Cu adevărat Hristos a fost pironit pe cruce, îngropat şi a înviat; şi toate acestea ne-au fost date nouă prin milostivirea Sa, ca noi, urmând calea patimilor Sale să ne putem câştiga mântuirea cu adevărat. Oh, neîntrecută şi iubitoare milostivire! Hristos a primit cuie în mâinile şi picioarele Sale fără prihană şi a îndurat suferinţă mare; pe când mie, fără suferinţă sau durere, mi-a dăruit mântuire prin unirea cu pătimirea Sa." - Despre Tainele creştine

Imnografie

Tropar (glasul al 8-lea):
Ai fost văzut în Sion înveşmântat în straie cuvioase
Precum un strălucit stâlp al credinţei apostoleşti.
Te-ai făcut moştenitor al harului lor,
Ai adus lumii la cunoştinţă învăţăturile lor cucernice
Şi ai răspândit înţelepciunea lor.
O, Sfinte Chiril, părinte şi ierarhe, roagă-te pentru noi.

Condac (glasul 1):
Cu buzele tale, o, înţeleptule Chiril,
Şi insuflat fiind de Duhul
Ai luminat poporul tău
Ca să slăvească una Treime,
Nedespărţită în fiinţă dar despărţită în ipostasuri.

Pentru care ne bucurăm și prăznuim sfânta ta pomenire,
Avându-te pe tine mijlocitor înaintea lui Dumnezeu.

Tropar (glasul al 4-lea):Îndreptător credinței și chip blândeților, învățător înfrânării te-a arătat pe tine turmei tale adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai câștigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate. Părinte ierarhe Chiril, roagă pe Hristos Dumnezeu ca să mântuiască sufletele noastre.

Condac (glasul al 2-lea): Tunet dumnezeiesc, trâmbiță duhovnicească, să-ditorule al dreptei credințe și stârpitorule al eresurilor, plăcutule al Treimii, arhiereule mare, Chiril, cu îngerii împreună stând înainte, neîncetat roagă-te pentru noi toți.

Iconografie

Dionisie din Furna arată Sfântul Sfințit Chiril al Ierusalimului se zugrăvește ca un om nu prea bătrân (Dionisie spune când „bătrân”, când „de vârstă mijlocie”), palid la față, cu părul lung, nas coroiat, figura lată, rotundă, cu sprâncene drepte și dese, având barba albă, deasă, rotundă, împărțită în două, „și întru toate la fire asemenea unui țăran”.

Casetă de succesiune: Chiril al Ierusalimului
Precedat de: Maxim III, arhiepiscop al Ierusalimului
350-386
Urmat de: Ioan II

Cărţi traduse în limba română ale Sfântului Chiril al Ierusalimului

Sfântul Chiril al Ierusalimului - Cateheze

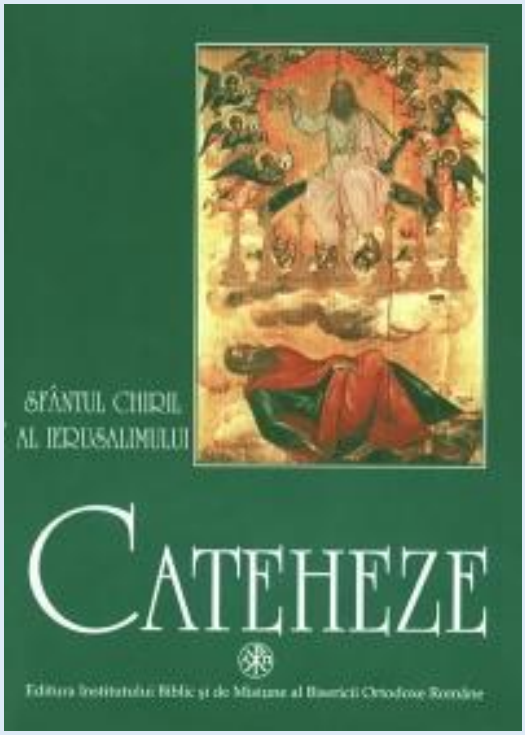

https://www.academia.edu/42259544/Sf%C3%A2ntul_Chiril_al_Ierusalimului_-_Cateheze

https://www2.slideshare.net/steaemy1/cateheze-edit

https://archive.org/details/cateheze-edit

Cele douăzeci şi patru de cuvântări - dintre care nouăsprezece au fost rostite de Sfântul Chiril în Postul mare, în vederea pregătirii catehumenilor pentru primirea Botezului, a Mirungerii şi a Sfintei Euharistii în noaptea Sfintelor Paşti, iar cinci în Săptămâna Luminată, spre a le tâlcui acestora, după primirea Tainelor de iniţiere, înţelesul lor duhovnicesc - aşadar, toată această salbă de cateheze arată cât de importantă este pentru mântuirea fiecărui credincios cunoaşterea şi pătrunderea înţelesurilor pe care le poartă adevărurile dreptei credinţe.

Volumul de faţă ne mai prezintă şi ziditoarea Omilie la slăbănogul de la Scăldătoarea Vitezda, precum şi Epistola Sfântului Chiril către împăratul Constanţiu despre arătarea pe cer, în Ierusalim, a semnului Sfintei Cruci, în anul 531.

Sfântul Chiril al Ierusalimului – Pocăinţa

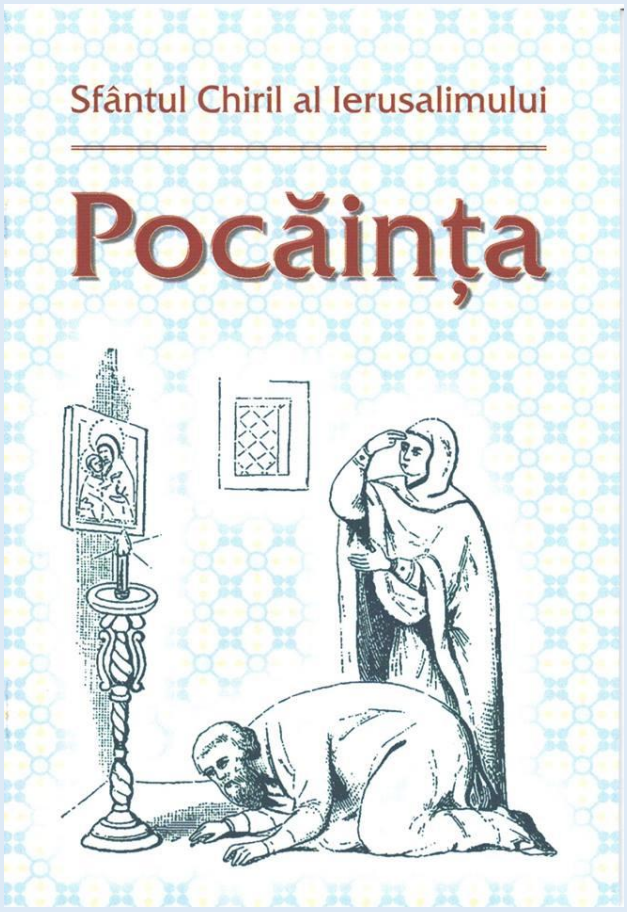

Pocăinţa este piatra cea din capul unghiului a vieţii duhovniceşti. Recunoaşterea păcătoşeniei noastre, suferinţa că L-am întristat pe Dumnezeu, hotărârea pentru schimbare şi alergarea la scaunul de spovedanie, constituie începutul mântuirii noastre.

Sfântul Ioan Înaintemergătorul şi Domnul Însuşi şi-au început predica lor propovăduind pocăinţa. Nimeni nu poate să se mântuiască dacă nu se pocăieşte. Doar prin pocăinţă, un mare tâlhar „a furat” chiar Raiul.

Sfântul Chiril al Ierusalimului - Învierea morţilor

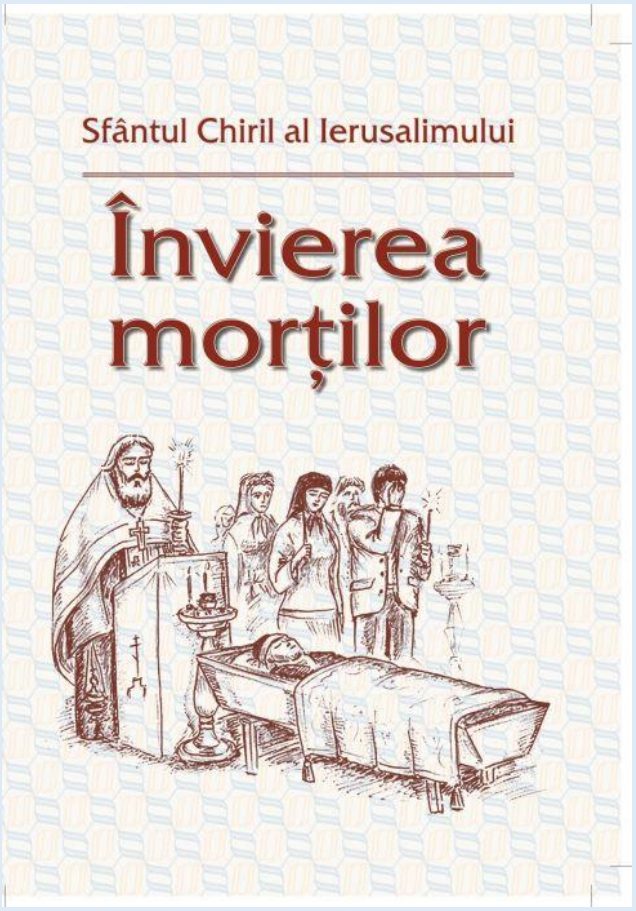

Icoane

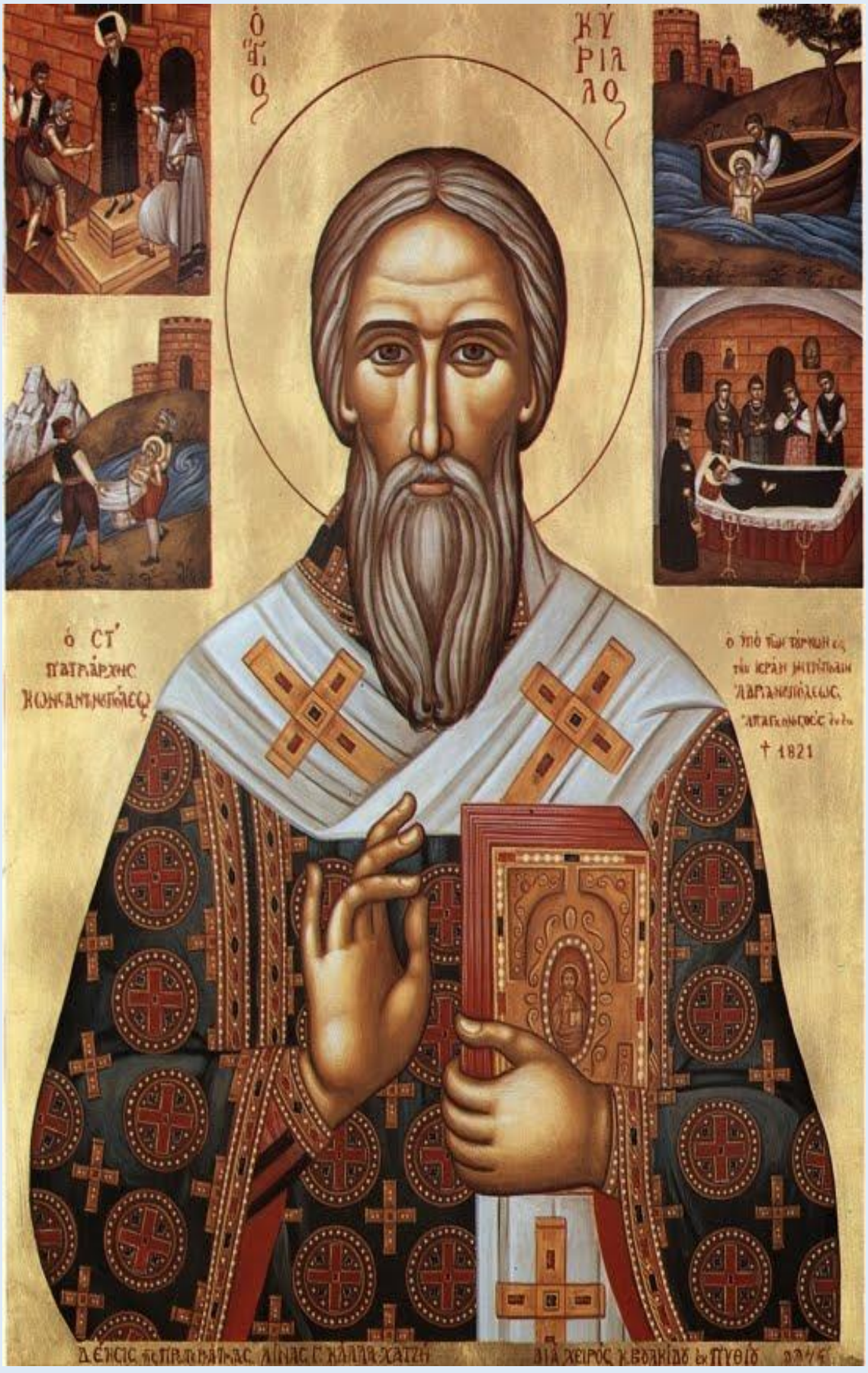

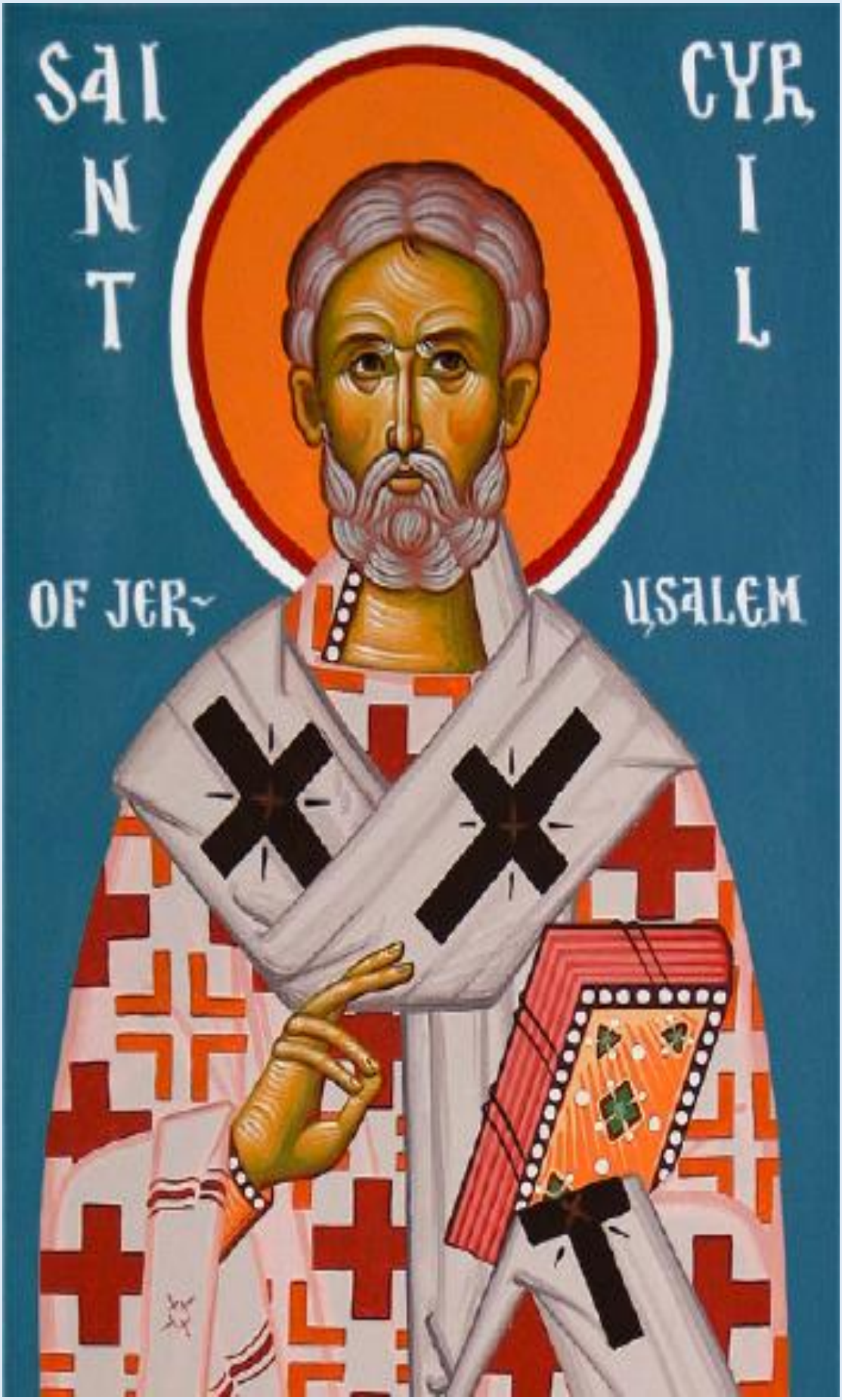
SAI
NT
CYR
IL
OF JER~
USALEM

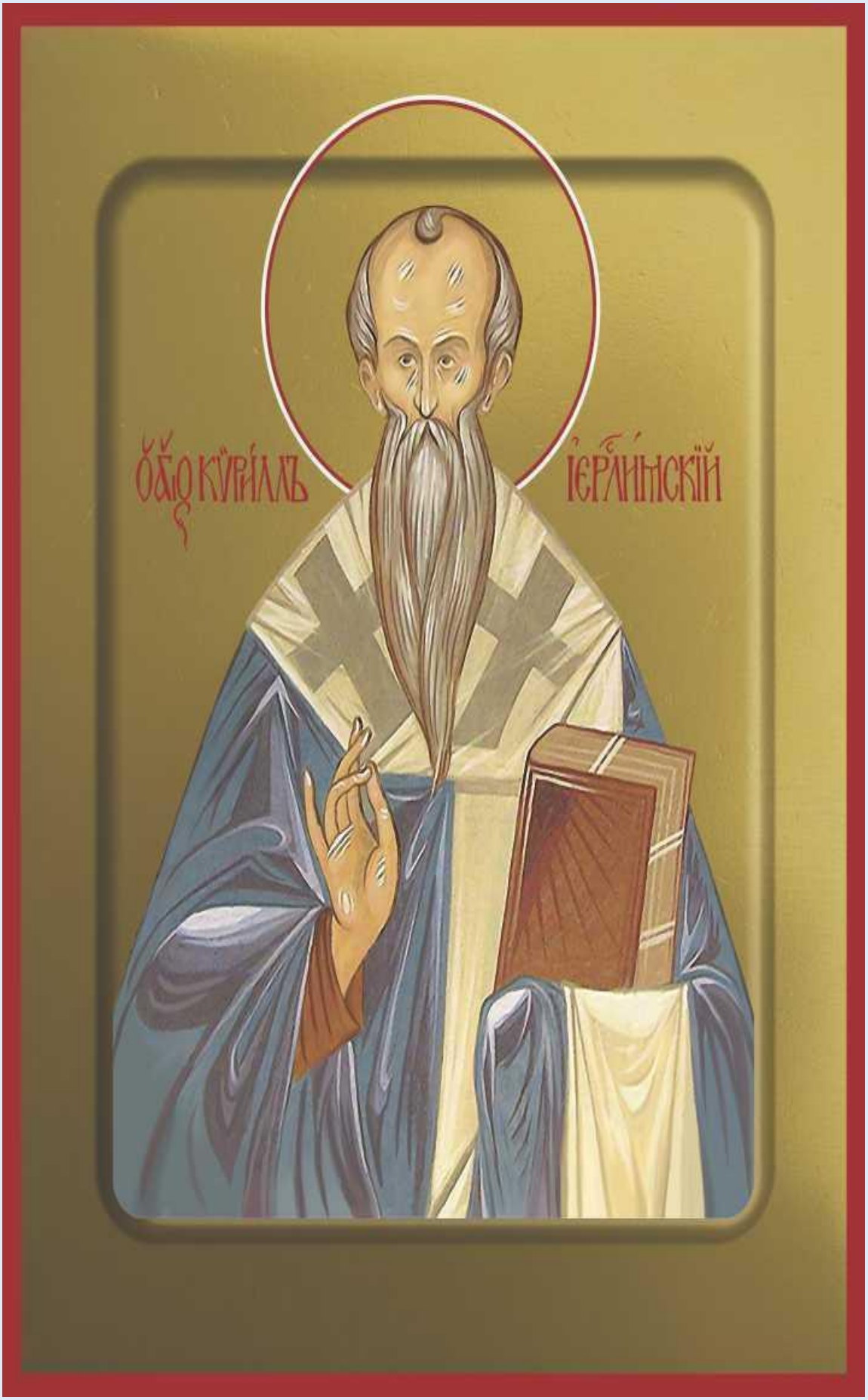
ОАГІО КУРИЛЛЪ
ІЕРЛИМСКІЙ

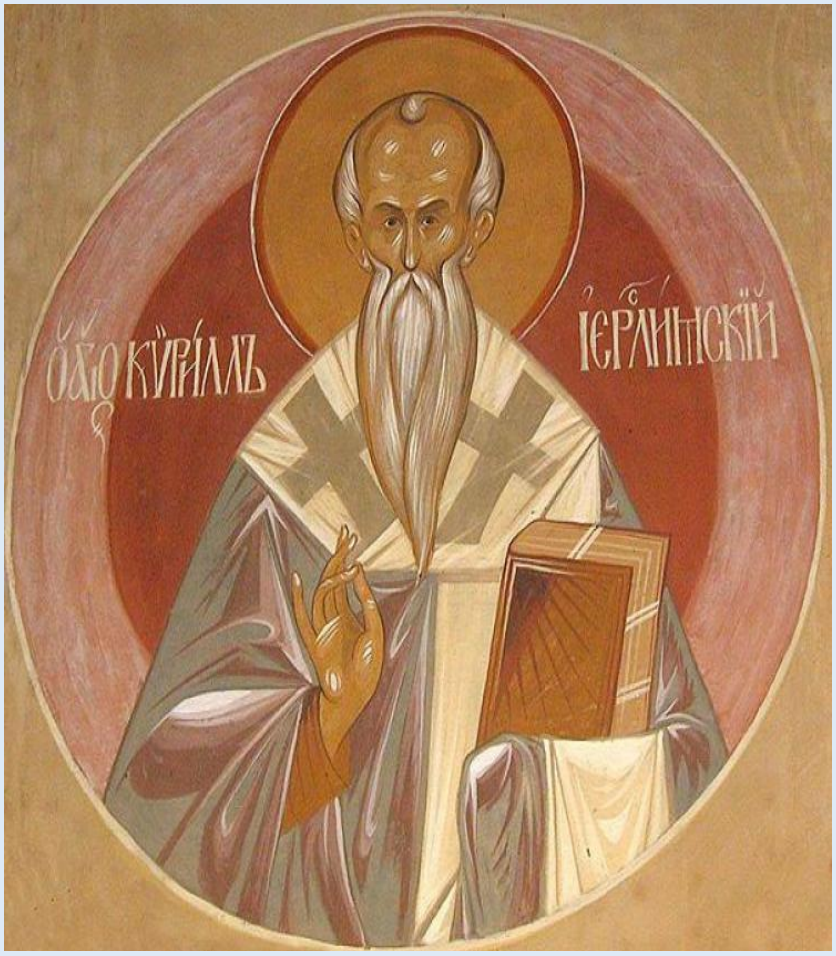
ОТЪ КУРИЛЛЪ
ІЕРСЛИНСКІЙ

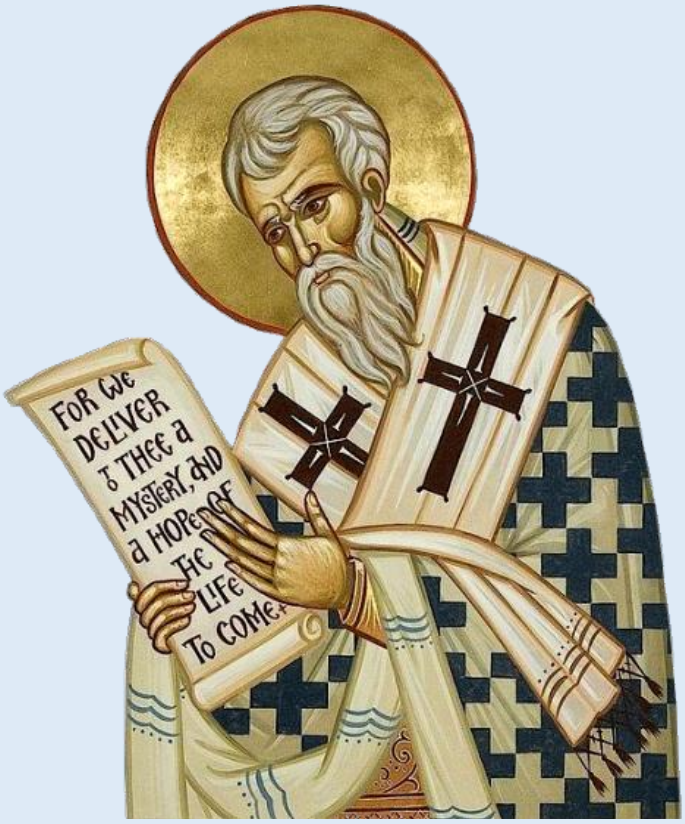
FOR WE
DELIVER
TO THEE A
MYSTERY, AND
A HOPE OF
THE
LIFE
TO COME

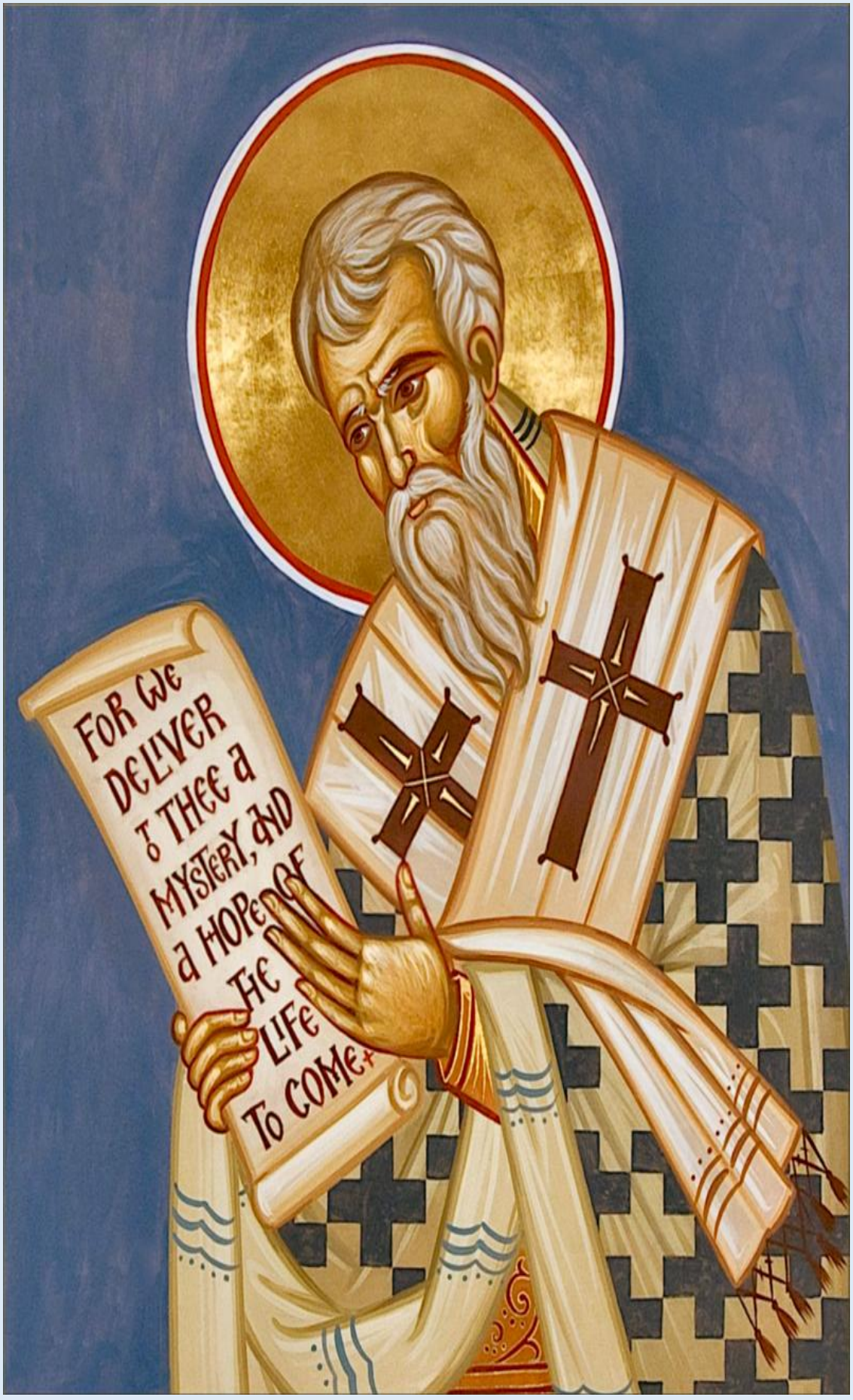
FOR WE
DELIVER
TO THEE A
MYSTERY, AND
A HOPE OF
THE
LIFE
TO COME.

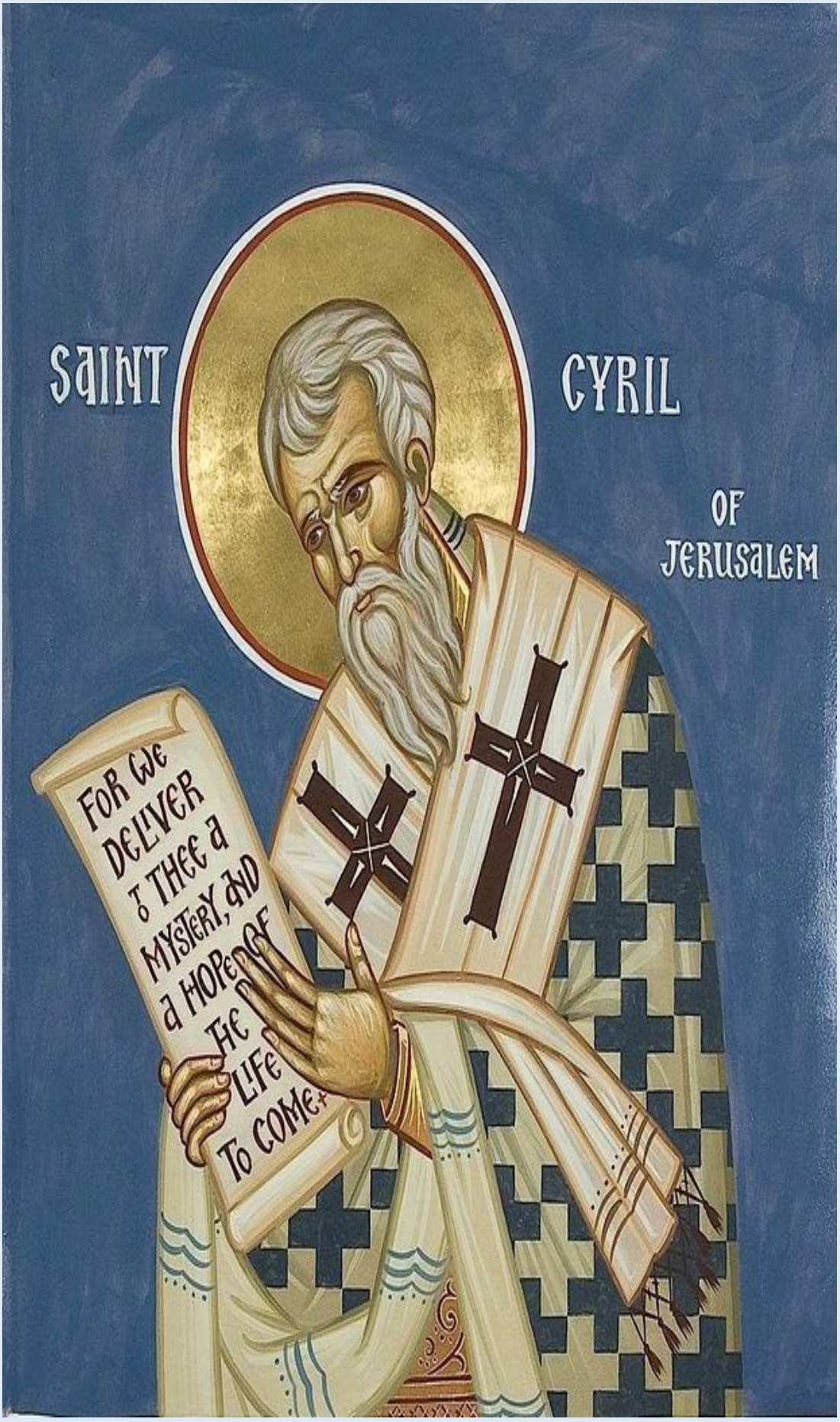
SAINT
CYRIL
OF
JERUSALEM
FOR WE
DELIVER
TO THEE A
MYSTERY, AND
A HOPE OF
THE
LIFE
TO COME+

XIX.
Γ
Ο Α. ΚΥΡΙΛΛΟΣ.
Dom. Zampieri pinx.
N. Vanni del.
S. Cyrillus
F. Bartolozzi sc.

ST. CYRIL OF JERUSALEM
ST. BERNARD OF CLAIRVAUX

18 martie

18 martie

Ο Α
ΚΥ
ΡΙΛ:
ΛΟς
Ιεροσο:
:λύμων

SF. IER.
ARHIEPISCOPUL
CHIRIL
IERUSALIMULUI

SF. IER.
PATRIARHUL
CHIRIL
IERUSALIMULUI

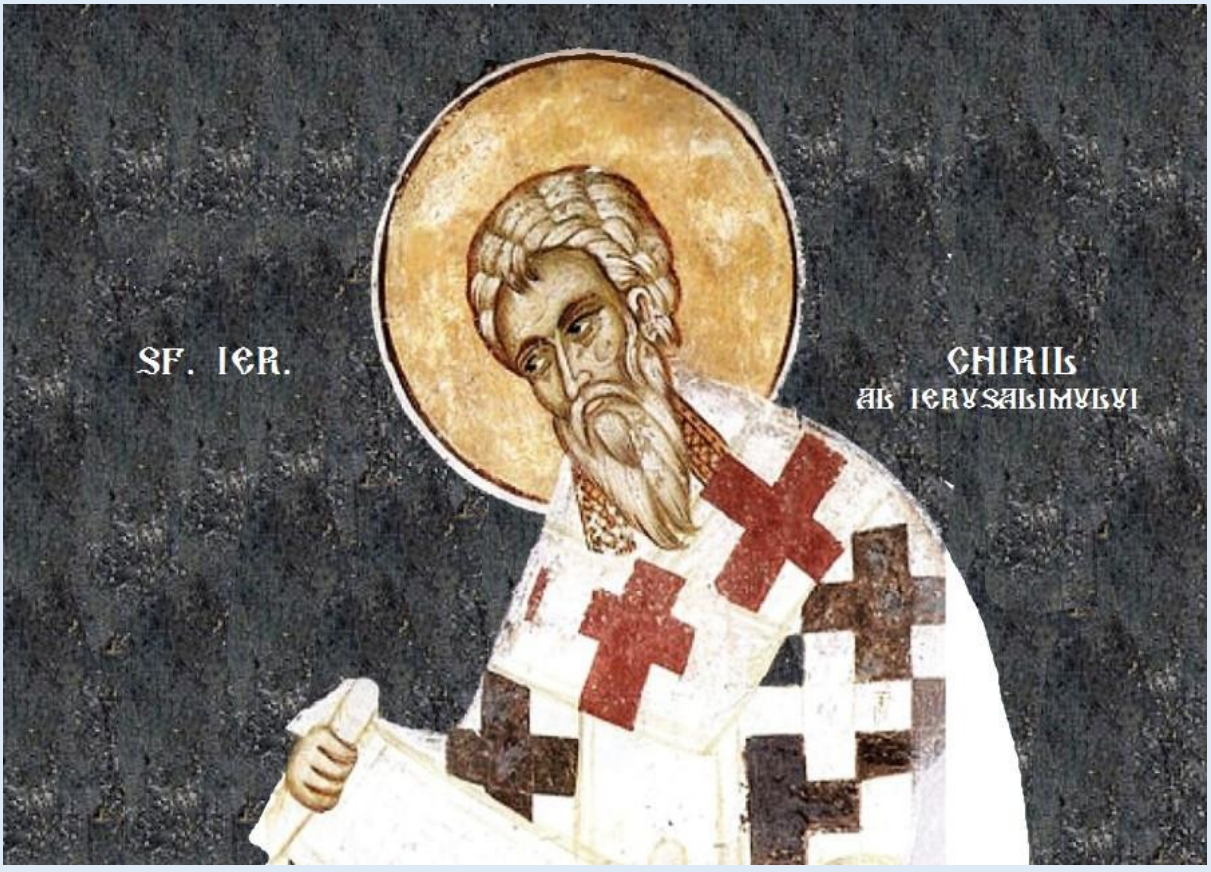
SF. IER.
CHIRIL
AL IERUSALIMULUI

Dacă stai cu tărie în credinţă, eşti fericit.

— Sfântul Chiril al Ierusalimului

Nimeni nu poate ajunge la Dumnezeu, decât ridicându-se prin jertfă.

— Sfântul Chiril al Ierusalimului

Troparul Sfântului Ierarh Chiril, Arhiepiscopul Ierusalimului

18 Martie - Glasul 4

Îndreptător credinței şi chip blândeților, învățător înfrânării te-a arătat pe tine, turmei tale, adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai dobândit cu smerenia cele înalte şi cu sărăcia cele bogate; Părinte Ierarhe Chiril, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

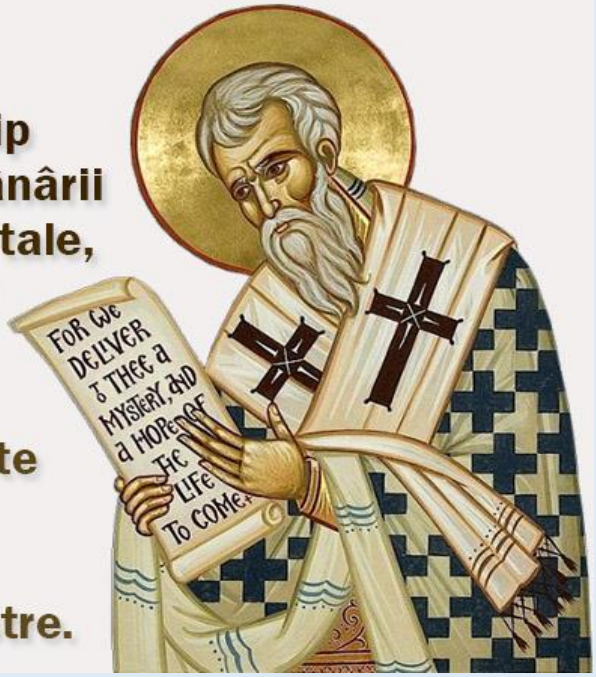

Bucură-te, Sfinte ierarhe Chiril, arhiepiscop al Ierusalimului!